

EVALUERING AF FORÆLDREFIDUSER

DET KRIMINAL-
PRÆVENTIVE RÅD

ANDEN EVALUERINGSRUNDE,
RAPPORT

Februar 2017

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	INDLEDNING	2
2.	KONKLUSION	5
3.	KENDSKAB TIL FORÆLDREFIDUSER	8
3.1	Udviklingen i kendskabsniveauet	9
3.2	Kendskabet blandt de fire målgrupper	10
3.3	Kendskab til ForældreFidusers elementer	12
3.4	Kanaler til kendskab	14
4.	ANVENDELSE AF FORÆLDREFIDUSER	18
4.1	Anvendelsesmuligheder	20
4.2	Årsager til manglende anvendelse	30
4.3	Skolernes fortsatte praksis	32
5.	TILFREDSHED MED FORÆLDREFIDUSER	36
5.1	Tilfredshed	37
5.2	Anbefaling	39
5.3	Relevans	40
6.	FORÆLDREFIDUSERNES BETYDNING FOR FORÆLDRESAMRBEJDET	42
6.1	Forældrenes samarbejde	43
6.2	Forældrenes oplevelse af forældresamarbejdet	47
6.3	Viden og bevidsthed om forældresamarbejdet	52
6.4	Det fremadrettede samarbejde	56
7.	FORÆLDRESAMARBEJDE I INDSKOLINGEN	58
7.1	Udforming af forældresamarbejdet i indskolingen	58
7.2	Prioritering af og ansvar for forældrenes interne samarbejde	61
7.3	Kontekst på skoleområdet	62
8.	METODE OG DATAGRUNDLAG	64

1. INDLEDNING

Rapporten indeholder anden evaluering af ForældreFiduser. Evalueringen er gennemført af Epinion på vegne af Det Kriminalpræventive Råd (DKR), TrygFonden og Skole og Forældre i efteråret 2016. Den bygger videre på erfaringerne fra den første evaluering af ForældreFiduser i april 2015.

1.1 OM FORÆLDREFIDUSER

ForældreFiduser.dk er en gratis online værktøjskasse, som tilbyder skoler og forældre fiduser og metoder til et samarbejde mellem klassens forældre, der fremmer trivsel og inklusion af alle børn i klassen.

ForældreFiduser består af:

- ForældreFiduser.dk er en hjemmeside indeholdende en række redskaber henvendt til henholdsvis skoler og forældre.
- Samspillet er et dialogspil, der kan rekvireres i trykt format og findes elektronisk på ForældreFiduser.dk. Spillet er et dialog- og dilemmaspil, der kan bruges på forældremøder.
- Aktivitetsgrupper, der kan rekvireres i trykt format og findes elektronisk på ForældreFiduser.dk. Via Aktivitetsgrupper støttes forældrene i at skabe fællesskabsorienterede aktiviteter i klassen.
- Flyers og magneter, der reklamerer for ForældreFiduser.dk.
- Facebooksiden Facebook.com/ForældreFiduser.
- Annoncering og PR-aktiviteter, der skal øge kendskabet til ForældreFiduser.

Forældrefiduser blev lanceret via søgeoptimering, PR-indsats og Facebook i to bursts. Det første burst blev målrettet de professionelle på skoleområdet i foråret 2014, hvor skolerne typisk planlægger det kommende skoleår og stadig kan planlægge nyt indhold på forældremøderne. Andet burst er målrettet forældrene og de nyvalgte skolebestyrelser omkring skolestart 2014. Dertil kommer brug af forandringsagenter, som fx SSP-medarbejdere, løbende fra foråret 2014 og frem.

Målene med indsatsen er på den baggrund, at:

- Motivere *skoler* til at støtte op om og opfordre til forældresamarbejde, herunder afsætte tid på forældremøder til dialog og arbejde med forældresamarbejdet.
- Motivere *forældre* til at indgå i et samarbejde med klassens øvrige forældre, der arbejder aktivt på, at *alle* klassens børn er med i fællesskabet – også uden for skoletiden.

De centrale målgrupper i evalueringen er skolerne repræsenteret ved skolelederen, skolebestyrelsen og medarbejdere i børnehaveklasser og forældre til børn i indskolingen.

1.2 OM EVALUERINGEN

Evalueringsens formål er at dokumentere og vurdere, hvorvidt og i hvilken grad indsatsen har opnået de tilsigtede mål om at motivere forældre og skoler til forældresamarbejde med et inkluderende potentiale for alle børn i en børnegruppe.

Denne rapport indeholder resultaterne af evalueringens andenrunde, hvor der særligt er fokus på at:

1. Dokumentere progressionen i forhold til hovedtemaerne for skoleledere og medarbejdere fra første runde, henholdsvis kendskab, anvendelse og tilfredshed med ForældreFiduser samt motivation til forældresamarbejde
2. Uddybe viden om ForældreFidusers betydning for forældresamarbejde
3. Skabe viden om skolernes forankringsplaner, dvs. den fremadrettede anvendelse af ForældreFiduser.

Nærværende evaluering er baseret på spørgeskemabesvarelser fra 498 skoleledere, 457 medarbejdere i børnehaveklasser, 377 medlemmer i skolebestyrelser og 860 forældre til børn i børnehaveklassen i skoleåret 2015/2016 samt otte kvalitative interview med medarbejdere i børnehaveklasser og otte kvalitative interview med forældre til børn i børnehaveklassen i skoleåret 2015/2016. En uddybende metodebeskrivelse findes i kapitel 8. Rapporten fokuserer på de interessante fund og udviklinger. For en mere detaljeret gennemgang af resultaterne fra spørgeskemaundersøgelserne henvises til appendiksrapporterne.

Målepunkter og indikatorer, der måles på i denne evalueringsrunde, fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 1. Oversigt over målepunkter, målgrupper og metoder i evalueringens anden fase

Mål	Indikator/kvalitative spørgsmål	Metode og målgruppe
Kendskab på længere sigt	• 50 % af skolelederne kender ForældreFiduser • Hvor kender de Forældrefiduser fra?	• Spørgeskemainsamling blandt skoleledere
	• 50 % af medarbejdere i børnehaveklasser kender ForældreFiduser inden afholdelse af forældremødet • Hvor kender de Forældrefiduser fra?	• Spørgeskemainsamling blandt personale i børnehaveklasser
Anvendelse på længere sigt	• 33 % af medarbejdere i børnehaveklasserne, som kender ForældreFiduser, har afsat tid til anvendelse af ForældreFiduser på et eller flere forældremøder • Hvad er årsager til, at der ikke sættes tid af til at anvende Forældrefiduser? • Hvorvidt og hvordan fortsætter skolernes praksis i forhold til Forældrefiduser?	• Spørgeskemainsamling blandt personale i børnehaveklasser, som kender Forældrefiduser • Kvalitative interview med medarbejdere i børnehaveklasser • Spørgeskemainsamling blandt skoleledere, skolebestyrelsesformænd og personale i børnehaveklasser, samt kvalitative interview med personale og forældre i børnehaveklasser

Mål	Indikator/kvalitative spørgsmål	Metode og målgruppe
Tilfredshed	• 66 % af de skoleledere, som anvender ForældreFiduser, er tilfredse med ForældreFiduser • 66 % af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser, er tilfredse med ForældreFiduser • 66 % af de forældre, som anvender ForældreFiduser, er tilfredse med ForældreFiduser • Hvad er årsager til manglende tilfredshed?	• Spørgeskemaindsamling blandt skoleledere <i>som anvender ForældreFiduser</i> • Spørgeskemaindsamling blandt personale i børnehaveklasser <i>som anvender ForældreFiduser</i> • Spørgeskemaindsamling blandt forældre, <i>som anvender ForældreFiduser</i> • Kvalitative interview med medarbejdere i børnehaveklasser og forældre
Motivation til forældre-samarbejde	• 66 % af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser vurderer, at flere forældre taler sammen • 66 % af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser vurderer, at flere forældre er sammen • 66 % af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser vurderer, at flere forældre arrangerer fællesskabende aktiviteter • 66 % af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser vurderer, at flere forældre deltager i fællesskabende aktiviteter	• Spørgeskemaindsamling blandt personale i børnehaveklasser og forældre, <i>som anvender ForældreFiduser</i> • Kvalitative interview med medarbejdere i børnehaveklasser og forældre

1.3 LÆSEVEJLEDNING

Evalueringen er opbygget i otte kapitler. Det næste kapitel giver en samlet konklusion på evalueringen. Evalueringens analyser er opdelt i de efterfølgende kapitler, hvor:

- Kapitel 3 ser på kendskab til ForældreFiduser blandt skoleledere, medarbejdere, skolebestyrelsesmedlemmer og forældre, herunder hvilke elementer i ForældreFiduser de kender, og hvorfra de kender dem.
- Kapitel 4 behandler målgruppernes anvendelse af ForældreFiduser og forankringen, herunder hvilke elementer de anvender og hvordan. Kapitlet ser derudover på konverteringen fra kendskab til anvendelse samt årsager til manglende anvendelse.
- Kapitel 5 fokuserer på tilfredsheden med ForældreFiduser, herunder generel tilfredshed, vurdering af ForældreFidusernes relevans samt anbefalingsvillighed.
- Kapitel 6 undersøger virkningerne af ForældreFiduser på forældrenes indbyrdes samarbejde i børnehaveklassen, herunder virkningen på forældrenes samarbejde, deres viden og bevidsthed om betydningen af forældresamarbejdet og børnenes trivsel.
- Kapitel 7 beskriver afslutningsvis skolernes og forældrenes prioritering af forældresamarbejde samt vurderingen af de forskellige aktørers rolle.

Det sidste kapitel giver en grundig beskrivelse af evalueringens metode og datagrundlag.

2.KONKLUSION

ForældreFiduser har en meget høj grad af målopfylde. ForældreFiduser har i høj grad opnået målene, der skal sandsynliggøre, at forældre og skoler motiveres til et forældresamarbejde med et inkluderende potentiale for alle børn i en børnegruppe. Kendskabet til ForældreFiduserne er siden evalueringen i foråret 2015 blevet fordoblet blandt skoleledere og medarbejdere i børnehaveklasser, samtidigt med at ForældreFiduserne har bibeholdt en høj grad af anvendelse, tilfredshed og virkning. Selvom forældrene også selv kan opnå kendskab til ForældreFiduserne og kan få stor glæde af anvendelsen uden for skolens rammer, peger evalueringen på, at skolen spiller en vigtig rolle i faciliteringen af forældresamarbejdet og anvendelsen af ForældreFiduserne – og at det dermed er meningsfuldt at bibeholde strategien med skolen som katalysator.

ForældreFiduser opfylder alle sine mål i anden evalueringsrunde, der relaterer sig til kendskab, anvendelse og tilfredshed, som vist i nedenstående tabel.

Tabel 2. Oversigt over målopfylde af første og anden evalueringsrunde: Kendskab, anvendelse og tilfredshed

Mål	Faktuel status Første evalueringsrunde	Faktuel status Anden evalueringsrunde	Mål-opfyldelse
50 procent af skolelederne kender ForældreFiduser.	32 procent af skolelederne kender ForældreFiduser.	60 procent af skolelederne kender ForældreFiduser.	✓
50 procent af medarbejdere i børnehaveklasser kender ForældreFiduser.	31 procent af medarbejdere i børnehaveklasser kender ForældreFiduser.	65 procent af medarbejdere i børnehaveklasser kender ForældreFiduser.	✓
50 procent af medarbejdere i børnehaveklasser kender ForældreFiduser inden forældremødet.	17 procent af medarbejdere i børnehaveklasser kender ForældreFiduser inden forældremødet.	57 procent af medarbejdere i børnehaveklasser kender ForældreFiduser inden forældremødet.	✓
33 procent af medarbejdere i børnehaveklasser, som kender ForældreFiduser inden forældremødet, har afsat tid til anvendelse af ForældreFiduser på et eller flere forældremøder.	51 procent af medarbejdere i børnehaveklasser, som kender ForældreFiduser inden forældremødet, har afsat tid til anvendelse af ForældreFiduser på et eller flere forældremøder.	53 procent af medarbejdere i børnehaveklasser, som kender ForældreFiduser inden forældremødet, har afsat tid til anvendelse af ForældreFiduser på et eller flere forældremøder.	✓
66 procent af de skoleledere, som anvender ForældreFiduser, er tilfredse med ForældreFiduser.	85 procent af de skoleledere, som anvender ForældreFiduser, er tilfredse med ForældreFiduser.	92 procent af de skoleledere, som anvender ForældreFiduser, er tilfredse med ForældreFiduser.	✓
66 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser, er tilfredse med ForældreFiduser.	97 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser, er tilfredse med ForældreFiduser.	93 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser, er tilfredse med ForældreFiduser.	✓
66 procent af de forældre, som anvender ForældreFiduser, er tilfredse med ForældreFiduser.		73 procent af de forældre, som anvender ForældreFiduser, er tilfredse med ForældreFiduser.	✓

Udover at kendskab, anvendelse og tilfredsheden er høj, indikerer evalueringen, at ForældreFiduser bidrager til forældrenes interne samarbejde ved at bidrage til, at flere forældre er og taler sammen, samt at flere forældre arrangerer og deltager i fællesskabende aktiviteter. Det vurderer mellem 8 og 9 ud af 10 medarbejdere i børnehaveklassen, som vist i nedenstående tabel.

Tabel 3. Oversigt over målopfyldelse af første og anden evalueringsrunde: Virkninger

Mål	Faktuel status Første evalueringsrunde	Faktuel status Anden evalueringsrunde	Mål-opfyldelse
66 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser, vurderer, at flere forældre taler sammen.	97 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser, vurderer, at flere forældre taler sammen.	88 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser, vurderer, at flere forældre taler sammen.	✓
66 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser, vurderer, at flere forældre er sammen.	90 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser, vurderer, at flere forældre er sammen.	83 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser, vurderer, at flere forældre er sammen.	✓
66 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser, vurderer, at flere forældre arrangerer fællesskabende aktiviteter.	90 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser, vurderer, at flere forældre arrangerer fællesskabende aktiviteter.	88 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser, vurderer, at flere forældre arrangerer fællesskabende aktiviteter.	✓
66 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser, vurderer, at flere forældre deltager i fællesskabende aktiviteter.	86 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser, vurderer, at flere forældre deltager i fællesskabende aktiviteter.	80 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender ForældreFiduser, vurderer, at flere forældre deltager i fællesskabende aktiviteter.	✓

ForældreFiduserne bidrager til et mere involverende og inkluderende forældresamarbejde ved at:

- Sætte klare rammer og forventninger til forældresamarbejdet
- Inddrage alle forældre og tildele forældrene en rolle
- Lægge ansvar fra medarbejderen til forældrene
- Skabe øget bevidsthed blandt forældrene omkring egen rolle
- Være nemt at gå til, hvilket er væsentlig for at sikre anvendelse

På baggrund af resultaterne fra første evalueringsrunde i foråret 2015 har fokus i arbejdet med ForældreFiduserne ligget på at udbrede kendskabet. Indeværende evaluering viser, at dette arbejde lykkes, og at det har været afgørende for at øge anvendelsen af ForældreFiduserne. I og med at skoleledere og medarbejdere i børnehaveklasser er vigtige kanaler for kendskab, har den høje tilfredshed i første evalueringsrunde med høj sandsynlighed været med til at bidrage til det øgede kendskabsniveau.

At kendskabsgraden er øget så markant blandt medarbejdere i børnehaveklasserne samtidigt med, at den høje grad af anvendelse og tilfredshed er fastholdt, betyder, at en markant større andel af børnehaveklassemedarbejderne i dag har anvendt ForældreFiduser sammenlignet med første evalueringsrunde. Nedenstående tabel illustrerer, hvilken betydning det øgede kendskabsniveau har for

udbredelse og tilfredshed. Mens kun 9 % af børnehaveklassemedarbejderne i første evalueringsrunde havde anvendt ForældreFiduser på et forældremøde, er andelen i denne evalueringsrunde steget til 30 %, hvilket svarer til en tredobling.

Tabel 4. Kendskab, anvendelse og tilfredshed i den samlede gruppe af børnehaveklassemedarbejdere (n₂₀₁₆=477, n₂₀₁₅=310)

Andel medarbejdere i børnehaveklasser ud af alle medarbejdere i undersøgelsen	2016	2015
Kender ForældreFiduser	65 %	31 %
Kender ForældreFiduser inden forældremødet	57 %	17 %
Har anvendt ForældreFiduser på et eller flere forældremøder	30 %	9 %
Er tilfredse med ForældreFiduser	28 %	9 %*
Vil sandsynligvis anbefale ForældreFiduser	24 %	9 %*

*Note: Andelene skal tolkes med forbehold, da der i første evalueringsrunde kun indgik 29 medarbejdere, der havde anvendt ForældreFiduser på et forældremøde.

Det er vigtigt, at det første væsentlige skridt – kendskabet til redskaberne – etableres, og der er fortsat et stort potentiale, især blandt forældre og skolebestyrelsesmedlemmer om at udbrede kendskabet til ForældreFiduserne yderligere.

Selvom forældrene også selv kan opnå kendskab til ForældreFiduserne og kan få stor glæde af anvendelsen af ForældreFiduserne uden for skolens rammer, viser evalueringen, at skolen spiller en vigtig rolle i faciliteringen af forældresamarbejdet og anvendelsen af ForældreFiduserne. Det er i den forbindelse vigtigt at klæde medarbejdere og til dels skoleledere på til at kunne videreformidle ForældreFiduserne, da skolernes præsentation af ForældreFiduserne kan have stor betydning.

Evalueringen viser derudover, at skolens tilgang til forældresamarbejde, og særligt den enkelte klasselærer, ofte har stor betydning for anvendelsen af ForældreFiduserne og forældresamarbejdet. Det kan derfor være vigtigt at øge fokus på forankring og fastholdelse yderligere, så det sikres, at det gode forældresamarbejde, der blev etableret i børnehaveklassen bibeholdes og udbygges i de ældre klasser. Medarbejderne har kun i begrænset omfang fokus på dette, samtidigt med at der blandt flere forældre er en klar efterspørgsel på fastholdelsen af forældresamarbejdet i de ældre klasser.

3. KENDSKAB TIL FORÆLDREFIDUSER

Skolelederes og børnehaveklassemedarbejderes kendskab til ForældreFiduser er en central forudsætning for implementeringen af ForældreFiduser. Den første evalueringsrunde viste imidlertid, at målsætningen om, at halvdelen af både skoleledere og medarbejdere i børnehaveklasserne kender ForældreFiduser, ikke blev opfyldt. At øge kendskabet har derfor været et vigtigt indsatsområde, og DKR igangsatte følgende initiativer i løbet af 2016:

- Workshops for ledelse, pædagogisk personale, kommunale aktører og forældre.
- Stand på Danmarks Læringsfestival i København og ved Børnehavelederkonferencen i Nyborg.
- Alle kommuner har modtaget præsentationsmateriale samt materialet "Aktivitetsgrupper".
- Alle skoler har modtaget to opfordringsmails i 2016 med link til Forældrefiduser.dk henvendt til indskolingsteamet.
- Generel markedsføring af Facebooksiden via annoncer samt en kampagne i forbindelse med skolestart, begge henvendt mod forældre til børn i indskolingen.

Det er lykkedes DKR at udvide kendskabet til ForældreFiduser markant, og målet om, at halvdelen af de to målgrupper kender ForældreFiduser, er i anden evalueringsrunde opfyldt. Henholdsvis 60 % og 65 % af skoleledere og børnehaveklassemedarbejdere kender ForældreFiduser. Der har været særlig fokus på at øge kendskabet til ForældreFiduser blandt medarbejdere *inden* afholdelsen af forældremødet, og målsætningen om, at 50 % af børnehaveklassemedarbejdere kender ForældreFiduser *inden* forældremødet, er ligeledes opfyldt.

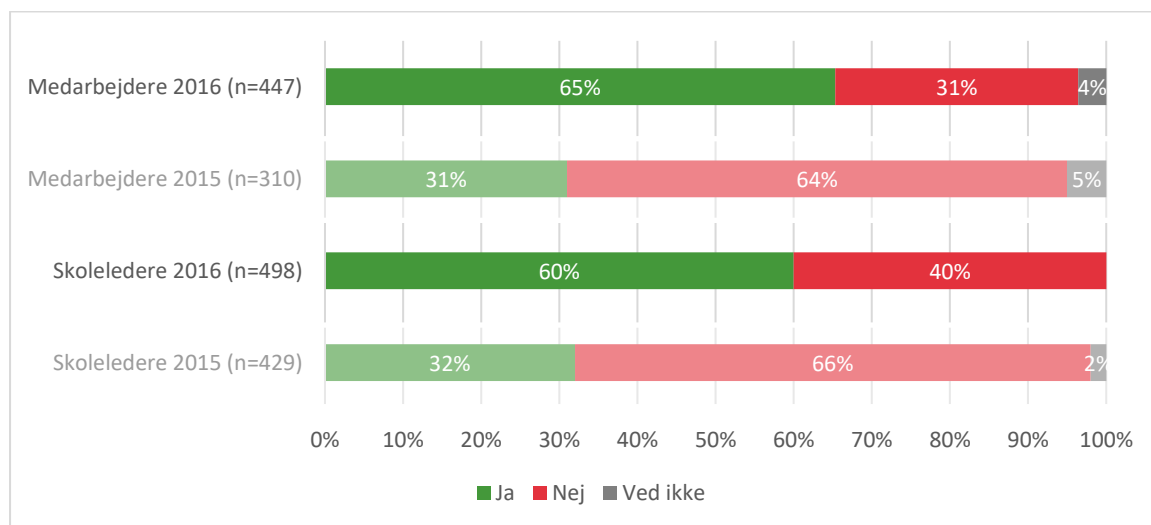
Mål	Faktuel status Første evalueringsrunde	Faktuel status Anden evalueringsrunde	Mål-opfyldelse
50 procent af skolelederne kender Forældrefiduser.	32 procent af skolelederne kender Forældrefiduser.	60 procent af skolelederne kender Forældrefiduser.	✓
50 procent af medarbejdere i børnehaveklasser kender Forældrefiduser.	31 procent af medarbejdere i børnehaveklasser kender Forældrefiduser.	65 procent af medarbejdere i børnehaveklasser kender Forældrefiduser.	✓
50 procent af medarbejdere i børnehaveklasser kender Forældrefiduser inden forældremødet.	17 procent af medarbejdere i børnehaveklasser kender Forældrefiduser inden forældremødet.	57 procent af medarbejdere i børnehaveklasser kender Forældrefiduser inden forældremødet.	✓

At kendskabet blandt de to målgrupper er væsentlig, bliver ligeledes bekræftet i indeværende evaluering. Især lærere og pædagoger er en vigtig kanal for udbredelsen af ForældreFiduser, både til skoleledere og medarbejdere samt skolebestyrelser og forældre. Derudover spiller skolen en vigtig rolle i at konvertere kendskab til anvendelse blandt forældrene. Evalueringen viser derudover, at skolelederne også er blevet mere involverede i udbredelsen af kendskabet til ForældreFiduserne. Samtidigt er der fortsat potentiale i at udbrede kendskabet blandt alle målgrupper. Derfor anbefales også fremadrettet at bibeholde fokus på fastholdelsen og udbredelsen af kendskabet.

3.1 UDVIKLINGEN I KENDSKABSNIVEAUET

For skoleledere og børnehaveklassemedarbejdere er det muligt at følge udviklingen i kendskabet, hvilket har udviklet sig markant siden første evalueringsrunde. Nedenstående figur illustrerer denne udvikling, hvor kendskabsniveauet er blevet mere end fordoblet siden foråret 2015. I efteråret 2016 kender 6 ud af 10 skoleledere og lidt flere børnehaveklassemedarbejdere ForældreFiduser.

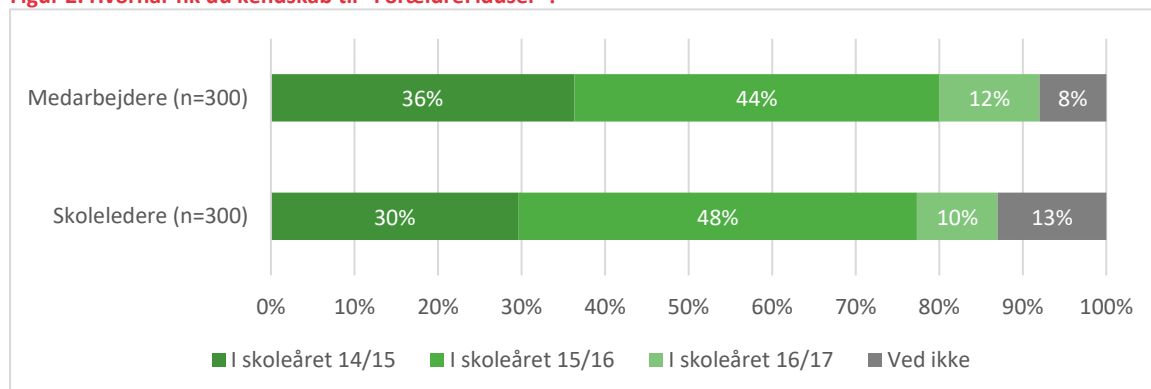
Figur 1. Har du hørt om ForældreFiduser inden for det seneste år?

Note: Figuren er sammensat af to spørgsmål. Respondenterne er først blevet spurgt: "Har du hørt om Forældrefiduser inden for det seneste år?". Hvis de har svaret nej eller ved ikke på dette uhjulpne kendskabsspørgsmål, har de fået et hjulpet kendskabsspørgsmål, hvor de får vist et billede af Forældrefiduser og oplyst information om Forældrefiduser. De to variable er efterfølgende kodet sammen, så alle, der fremgår under "ja" i ovenstående figur, altså har svaret ja på et af de to kendskabsspørgsmål.

At kendskabsniveauet er blevet udbredt siden første evalueringsrunde, bekræftes af nedenstående figur, der viser, at størstedelen af skoleledere og medarbejdere fik kendskab til fiduserne i skoleåret 15/16 eller senere, dvs. efter første evalueringsrunde i foråret 2015. Det er særligt i skoleåret 2015/2016, at mange medarbejdere og skoleledere fik kendskab til fiduserne.

Figur 2. Hvornår fik du kendskab til "ForældreFiduser"?

Note: Spørgsmålet er kun stillet til skoleledere og medarbejdere, der kender ForældreFiduser.

Samlet set kan det således konkluderes, at indsatsen med at udbrede ForældreFidusernes kendskab siden første evalueringsrunde er lykkedes. Samtidigt er der dog fortsat et stort potentiale i yderligere at udbrede kendskabet blandt alle målgrupper, som det næste afsnit vil se nærmere på.

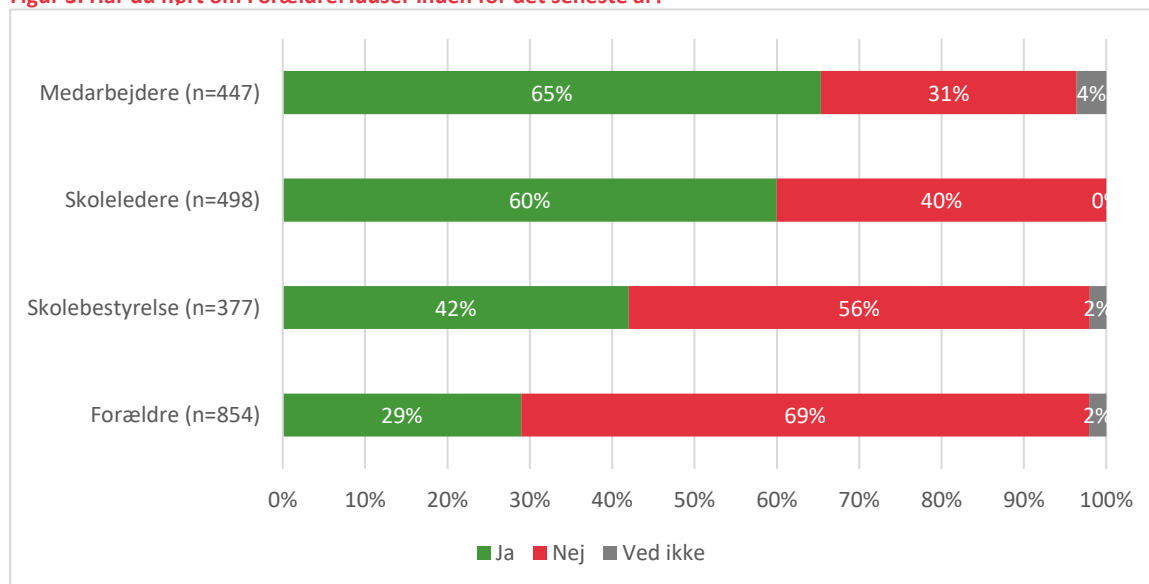
3.2 KENDSKABET BLANDT DE FIRE MÅLGRUPPER

Kendskabet til ForældreFiduser er størst blandt de professionelle, dvs. børnehaveklasse-medarbejdere og skoleledere, efterfulgt af skolebestyrelsesmedlemmer og til sidst forældrene.

Blandt børnehaveklassemedarbejderne har knap to tredjedele hørt om ForældreFiduser, tæt efterfulgt af skoleledere hvor omtrent 6 ud af 10 har fået kendskab. Kendskabsniveauet er lidt mindre blandt skolebestyrelsesmedlemmerne, hvor omtrent 4 ud af 10 har hørt om ForældreFiduser, mens det er mindst blandt forældrene, hvor knap 3 ud af 10 har hørt om ForældreFiduserne.

Andelen af forældre, der kender ForældreFiduser, skal dog tolkes med forbehold, da forældrene i undersøgelsen er udvalgt fra skoleområder, hvor ForældreFiduser har været anvendt, jf. afsnit 8.1.2.3. Analysen af forældrenes repræsentativitet i afsnit 8.1.3.3 tyder derudover på, at der kan være en bias i spørgeskemaundersøgelsen, således at det særligt er forældre med et højt aktivitetsniveau i forældresamarbejdet, der har deltaget i undersøgelsen. Det betyder, at det reelle kendskabsniveau sandsynligvis vil være lavere blandt forældregruppen. Der er således fortsat et stort potentiale for at udvide kendskabet til ForældreFiduser blandt forældre til børn i børnehaveklassen.

Figur 3. Har du hørt om ForældreFiduser inden for det seneste år?

Note: Figuren er sammensat af to spørgsmål. Respondenterne er først blevet spurgt: "Har du hørt om Forældrefiduser inden for det seneste år?". Hvis de har svaret nej eller ved ikke på dette uhjulpne kendskabsspørgsmål, har de fået et hjulpet kendskabsspørgsmål, hvor de får vist et billede af Forældrefiduser og oplyst information om Forældrefiduser. De to variable er efterfølgende kodet sammen, så alle, der fremgår under "ja" i ovenstående figur, altså har svaret ja på et af de to kendskabsspørgsmål.

Det er derudover interessant, at skolebestyrelsesmedlemmer fra samme skole i høj grad har svaret forskelligt på spørgsmålet om kendskabet. I undersøgelsen indgår 34 skoler, hvor flere skolebestyrelsesmedlemmer har besvaret spørgeskemaet. Analyserne viser, at der for halvdelen af skolerne gælder, at det ene skolebestyrelsesmedlem kender ForældreFiduser, mens det andet skolebestyrelsesmedlem ikke gør. Det kunne tyde på, at skolebestyrelsesmedlemmerne har kendskab til ForældreFiduserne, men ikke som redskab i arbejdet som skolebestyrelse men muligvis som "almindelige" forældre. Dette billede understøttes af resultaterne i afsnit 4.1.3 om anvendelsen af ForældreFiduser, der viser, at kun 6-7 % af skolebestyrelsesmedlemmerne har brugt ForældreFiduser til udarbejdelse af praksisser og principper for forældrenes indbyrdes samarbejde på skolen.

Der er mindre forskelle i skolernes kendskab til ForældreFiduserne. Både blandt medarbejdere og skoleledere er kendskabsniveauet omtrent 10 % højere i folkeskoler end i privat- og friskoler. Derudover er ForældreFiduser mest kendte i Region Midtjylland, Region Sjælland og Region Syddanmark, hvorimod kendskabsniveauet er lavest i Region Nordjylland. Uanset region kender over halvdelen af skolerne ForældreFiduser.

Ovenstående figur viser, at der fortsat er et stort potentiale for at øge kendskabet blandt alle målgrupper og i særlig grad forældrene. Som de senere analyser viser, er anvendelsen, tilfredsheden og vurderingerne overordnet set positive. Det er derfor vigtigt, at det første væsentlige skridt – kendskabet til redskaberne – etableres.

Det er meget naturligt, at kendskabsniveau er højere blandt de professionelle end skolebestyrelserne og forældrene. Det har ligeledes været her, at ForældreFidusernes primære indsats har ligget. Det er en central del af ForældreFidusernes forandringsteori, at skoleledere og børnehaveklassemedarbejdere får kendskab til ForældreFiduserne for derefter at præsentere redskaberne til forældregruppen. Som det vil blive beskrevet nærmere i afsnit 3.4, spiller lærere og pædagoger en væsentlig rolle i udbredelsen af ForældreFiduserne, og som kapitel 4 viser, har de ligeledes væsentlig betydning for, om ForældreFiduser anvendes og huskes. Det gælder derfor også om at klæde medarbejderne godt på til at viderebringe kendskabet til ForældreFiduser.

Figur 4. Centrale nedslagspunkter i forandringsteorien.

De kvalitative interview med forældre viser, at forældre, der kender, men ikke anvender, har en tendens til i højere grad at forbinde ForældreFiduser med et konflikthåndteringsværktøj eller som noget, der giver et ekstra lag på forældresamarbejdet, hvilket kan afholde dem fra at anvende ForældreFiduser.

” [ForældreFiduser er] noget med, hvordan man arrangerer en børnefødselsdag bedst muligt, hvordan man kunne arrangere nogle sociale ting. Men vi har ikke brugt det. Og det er fint, hvis man har nogle problemer. Men det er ikke alting, der behøver at være så arrangeret. Nogle gange er det fint, det også er nogle spontane ting. Men det kan godt være, man skulle bruge det, hvis man havde nogle problemer eller nogle konflikter, man ikke vidste, hvordan man skulle håndtere.” Forælder

Det er således vigtigt, at forældrene introduceres for ForældreFiduserne på en måde, der giver dem lyst til at anvende redskaberne og derfor er det vigtigt, at lærere og pædagoger er godt klædt på til denne opgave. Kapitel 4 ser nærmere på dette.

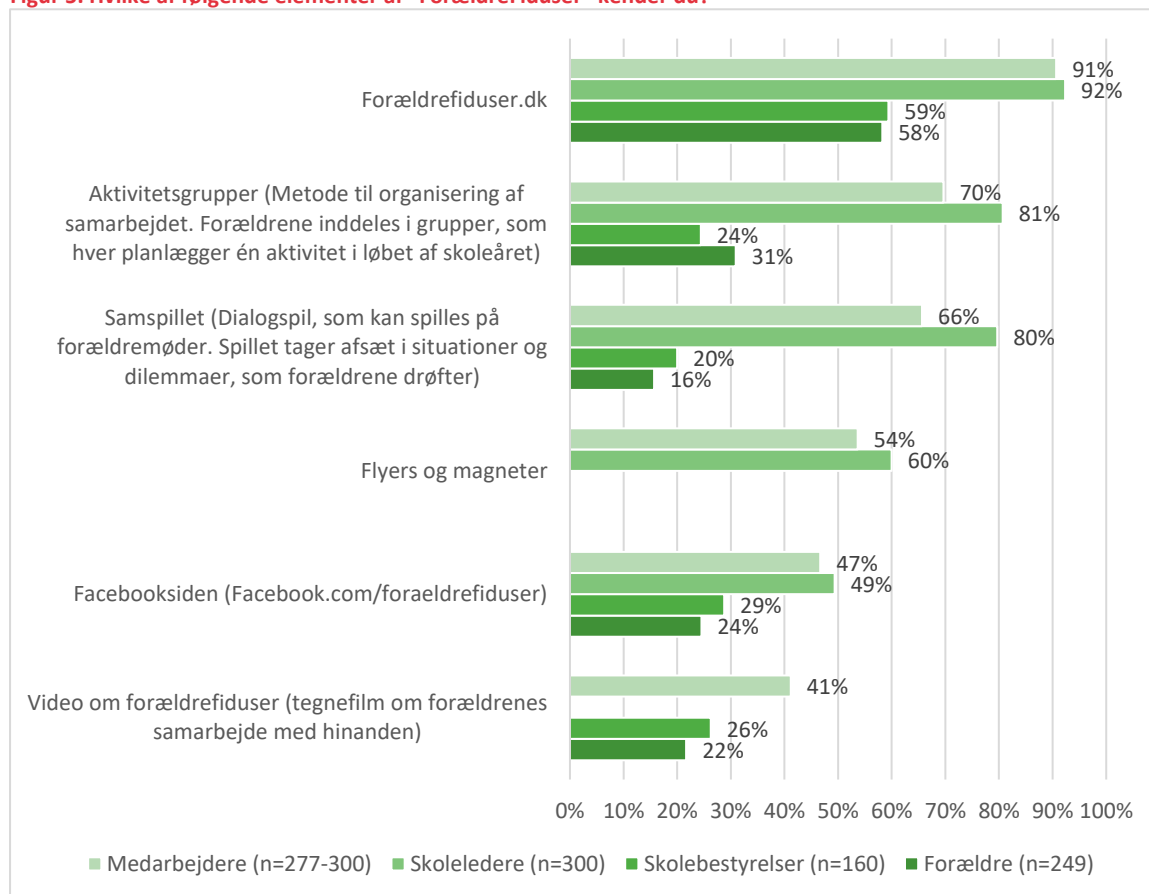
3.3 KENDSKAB TIL FORÆLDREFIDUSERS ELEMENTER

På tværs af målgrupperne står det klart, at det er hjemmesiden, der er mest kendt, efterfulgt af Aktivitetsgrupperne, som også er et af de primære indsatsområder i arbejdet med ForældreFiduser. Blandt forældrene og skolebestyrelsesmedlemmerne er Facebooksiden og videoen om forældresamarbejdet dog også meget udbredte. Overordnet set er det de samme elementer, som skoleledere og børnehaveklassemedarbejdere har kendskab til i denne evalueringsrunde som i den første. Derudover er det i øjnene faldende, at skoleledere og børnehaveklassemedarbejdere faktisk har et forholdsvis bredt kendskab til ForældreFiduserne. For næsten alle elementer gælder det, at omtrent halvdelen eller flere kender dem, når først de har fået kendskab til ForældreFiduserne.

Som figuren på næste side illustrerer, kender ca. 9 ud af 10 af de skoleledere og medarbejdere, der kender ForældreFiduser, hjemmesiden Forældrefiduser.dk, og det samme gør sig gældende for knap 6 ud af 10 skolebestyrelsesmedlemmer og forældre. ForældreFidusernes hjemmeside er dermed klart det mest kendte element. Det er derudover det element, hvor kendskabet blandt medarbejdere er steget mest fra 2015 til 2016, nemlig med 10 %-point.

Kendskabet til Aktivitetsgrupperne, som er et af ForældreFidusernes primære redskaber, er også forholdsvis højt blandt målgrupperne. Omtrent 8 ud af 10 skoleledere og 7 ud af 10 medarbejdere kender Aktivitetsgrupperne. Sammenlignet med 2015 kender 11 %-point flere skoleledere Aktivitetsgrupperne, mens niveauet er det samme for børnehaveklassemedarbejderne. Kendskabsniveauet er noget lavere blandt forældre og skolebestyrelsesmedlemmer, hvor henholdsvis knap en tredjedel og en fjerdedel kender Aktivitetsgrupperne.

Kendskabet til Samspejlet er lidt lavere blandt medarbejdere, forældre og skolebestyrelsesmedlemmerne, og er det mindst kendte element blandt forældre og skolebestyrelsesmedlemmer. Her er Facebooksiden samt videoen for forældresamarbejde mere udbredte. Det er også de elementer, der ofte blev nævnt i de kvalitative interview. Også blandt skolelederne og medarbejderne kender knap hver anden Facebooksiden, og som det ses i næste afsnit og i de kvalitative interview, har Facebooksiden været en vigtig kanal til at opnå kendskab på ved at lede ind på hjemmesiden. Kendskabet til flyers og magneter er derudover forholdsvis udbredte blandt både skoleledere og medarbejdere.

Figur 5. Hvilke af følgende elementer af "ForældreFiduser" kender du?

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der kender ForældreFiduser. Svarkategorierne er af sammenligningsårsager blevet forenklet. Skoleledere og medarbejdere blev oprindeligt spurgt, i hvilken grad de kender de forskellige elementer. Skoleledere og medarbejdere, der har svaret at kende de forskellige elementer "I meget høj grad", "I høj grad" eller "I nogen grad" er efterfølgende blevet kodet til at kende elementerne. Skolebestyrelsesmedlemmer og forældre blev ikke spurgt til deres kendskab til flyers og magneter, mens skoleledere ikke blev spurgt til deres kendskab til videoen. For et mere detaljeret overblik henvises til tabelrapporten. Antallet af besvarelser for medarbejdere varierer, da kategorierne i tabellen er spurgt til i to forskellige spørgsmål. Spørgsmålet om videoen er blevet besvaret af 277, mens n for de andre elementer er 300.

Hjemmesiden er, som anført, klart det mest kendte element blandt ForældreFiduserne, men det er ret forskelligt, hvilke dele de forskellige målgrupper kender. Over halvdelen af medarbejderne, der kender hjemmesiden, kender "Forskellige opskrifter på sociale arrangementer" samt "Inspiration til dagsorden til forældremøder", mens en tredjedel kender "PowerPoint om trivsel til forældremøder". Lidt mere end hver fjerde kender derudover "Når konflikten opstår – en miniguide", mens kun 5 % kender "Drømmeværkstedet", som dermed er det mindst kendte element.

Blandt forældrene kender ligeledes over halvdelen "Forskellige opskrifter på sociale arrangementer", som dermed er det mest kendte element. Det har også været et af de elementer, der typisk blev nævnt i de kvalitative interview. Udover at finde inspiration til sociale arrangementer, er inspiration

til legegrupperne forholdsvis kendte – 51 % af forældrene kender ”Tips til legegrupper” og 39 % kender ”Tips til lege der bringer sammen”. Mindst kendte er konfliktguiden (26 %) og guiden til at byde nye forældre velkomne (21 %).

Hjemmesiden har ligeledes elementer henvendt til skolebestyrelsesmedlemmerne, men deres kendskab til forskellige elementer er forholdsvis begrænset. Omtrent hver fjerde kender ”Guide til at byde nye forældre velkomne”, ”Inspiration til dagsorden på forældremøde”, ”Principper og praksis for samarbejde mellem forældre” eller ”Sammen om trivsel”. Hver femte kender ”Model for samarbejde med og mellem forældre”, mens kun hver tiende kender ”Velkomsttale til første skoledag”.

Det er således særligt hjemmesiden og herunder inspiration til sociale arrangementer, tips til legegrupper og inspiration til forældremødet, der er mest kendte. Kendskabet til de andre elementer er nogenlunde ligeligt fordelt blandt forældre og skolebestyrelsesmedlemmerne, mens skoleledere og medarbejdere i højere grad har kendskab til ForældreFidusernes konkrete redskaber, Aktivitetsgrupper og Samspillet. Det er en tæt kobling mellem kendskab til de forskellige elementer i ForældreFiduserne og anvendelsen af dem. Som kapitel 4 viser, er det de samme elementer, der er mest anvendte.

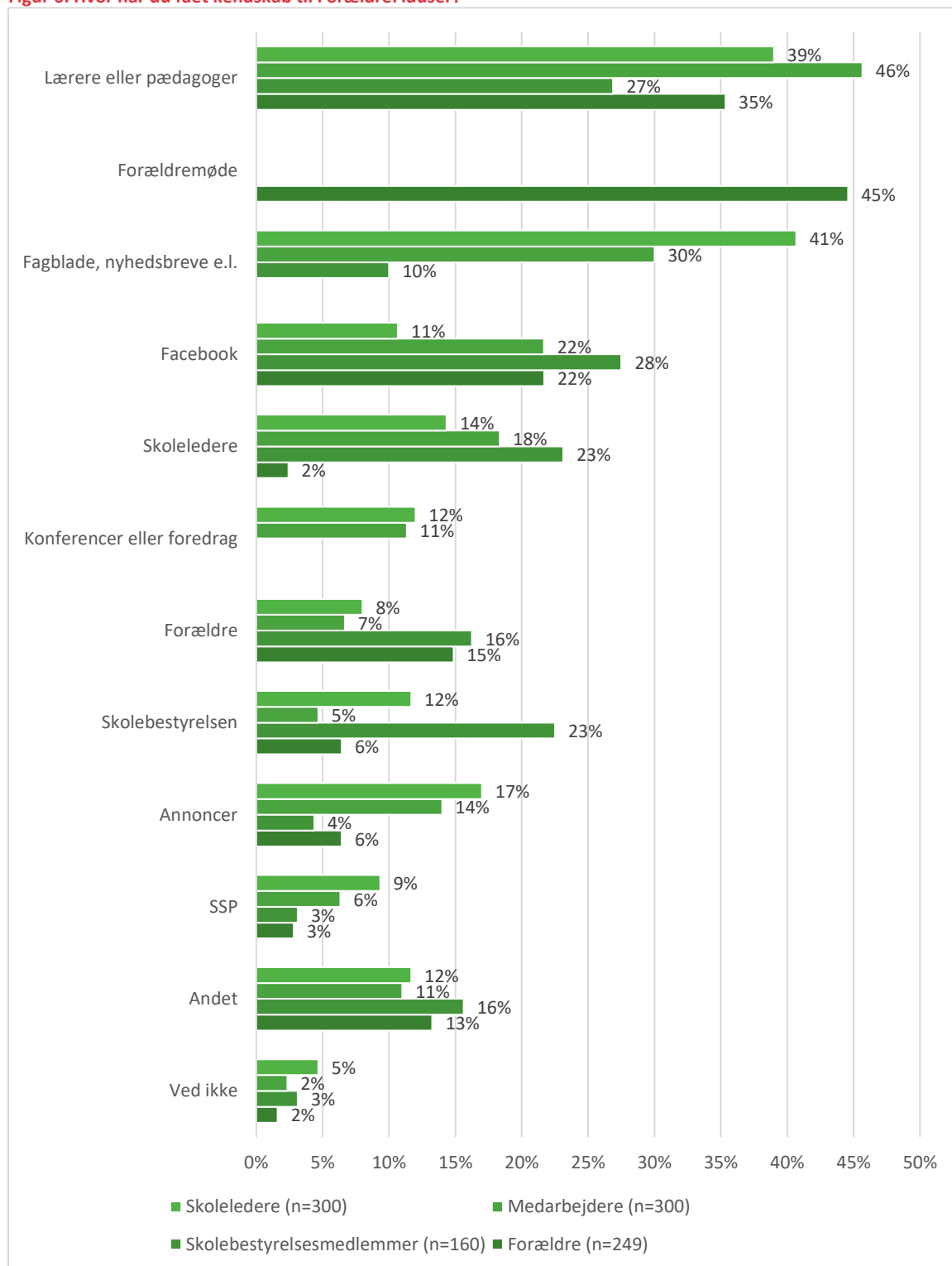
3.4 KANALER TIL KENDSKAB

ForældreFiduser udbredes igennem mange kanaler, som det kan ses i figuren på næste side. På tværs af målgrupperne spiller lærere og pædagoger en væsentlig rolle i udbredelsen af kendskabet til ForældreFiduser, hvilket ligger fint i tråd med ForældreFidusernes forandringsteori, jf. afsnit 3.2. For forældrene er særligt forældremøder en vigtig kanal, mens fagblade og nyhedsbreve er vigtige kanaler for de professionelle, især skoleledere. Facebook er en vigtig kanal blandt alle målgrupper, selvom markant færre skoleledere har opnået kendskab derigennem sammenlignet med de øvrige målgrupper.

Skolelederens kendskab kommer primært igennem professionelle kanaler, dvs. lærere og pædagoger, fagblade og nyhedsbreve samt konferencer/foredrag, andre skoleledere og annoncer er vokset. Ser vi på udviklingen siden første evalueringsrunde, har især skoleledere i højere grad været med til at udbrede kendskabet. 8 %-point flere medarbejdere og 6 %-point flere skoleledere har således fået kendskab via skolelederne. Derudover er kendskabet igennem Facebook steget med 5 %-point blandt medarbejderne, mens kendskabet via andre lærere og pædagoger er steget med 3 %-point. Blandt skoleledere er kendskabet ligeledes steget via fagblade og nyhedsbreve (5 %-point), samt annoncer og konferencer/foredrag (4 %-point). Børnehaveklassemedarbejderne opnår især kendskab til ForældreFiduser gennem andre lærere og pædagoger efterfulgt af fagblade.

Skolebestyrelsen opnår primært kendskab via Facebook, lærere/pædagoger, skoleledere og andre skolebestyrelsesmedlemmer, men også forældre. For forældrene er det derimod forældremøder eller lærere/pædagoger, flest opnår kendskab igennem. Selvom de professionelle spiller en vigtig rolle, opnår forældrene også på andre måder kendskab til ForældreFiduser. Således har hver femte fået kendskab gennem Facebook, mens 15 % har fået kendskab gennem andre forældre. Når resultaterne

fra spørgeskemaundersøgelsen tolkes, er det dog også vigtigt at holde sig for øje, at der kan være en bias i, hvem der bedst husker ForældreFiduser. Det betyder, at der kan være langt flere forældre, der har mødt ForældreFiduser på fx Facebook eller i annoncer, men som ikke husker dem, hvorimod forældre, der blev præsenteret for dem på et forældremøde, i højere grad husker dem.

Figur 6. Hvor har du fået kendskab til ForældreFiduser?

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har kendskab til ForældreFiduser. Svarkategorierne er af sammenligningsårsager blevet forsimplet. Det gælder for kategorien "Skoleledere", hvor kategorien for skoleledere har lydt "andre skoleledere" og for medarbejdere "skolelederen". Det gælder ligeledes for kategorien "Lærere og pædagoger", hvor kategorien for medarbejdere lyder "Andre lærere eller pædagoger".

Også i de kvalitative interview fortæller mange forældre, at de fik deres kendskab til ForældreFiduser via skolen, selvom flere også fortæller om Facebook og andre forældre.

Eksempler på kanaler til kendskab blandt forældrene pba. kvalitative interview

Forældremødet som kanal

Ingeborg blev præsenteret for ForældreFiduserne på det første forældremøde i Kims børnehaveklasse. Klasselæreren fortalte om trivsel og viste en videofilm omkring forældrenes rolle og betydningen af deres adfærd. Dernæst brugte klasselæreren tid på at fortælle om, at skolen arbejder på, at der ikke skal være hierarki i klasserne – og at det faktisk er bedst for alle børns trivsel. Efterfølgende tog læreren Aktivitetsgrupperne frem og fortalte om, at det forventes, at alle forældre involverer og engagerer sig i et arrangement i løbet af året for denne klasse. Alle børns forældre blev derfor skrevet på til planlægningen af et arrangement, selv hvis de ikke var der.

ForældreFiduser til kontaktforældre

Peter var kontaktforælder i Louises børnehaveklasse. To af de andre forældre så ForældreFiduser på Facebook, og Peter og de andre kontaktforældre brugte dernæst ForældreFiduserne til at sætte forældremøder i stand. På forældrefiduser.dk fandt de både en præsentation, de kunne bruge på forældremødet, samt inspiration og input i forbindelse med legegrupper.

At finde ForældreFiduser på Facebook

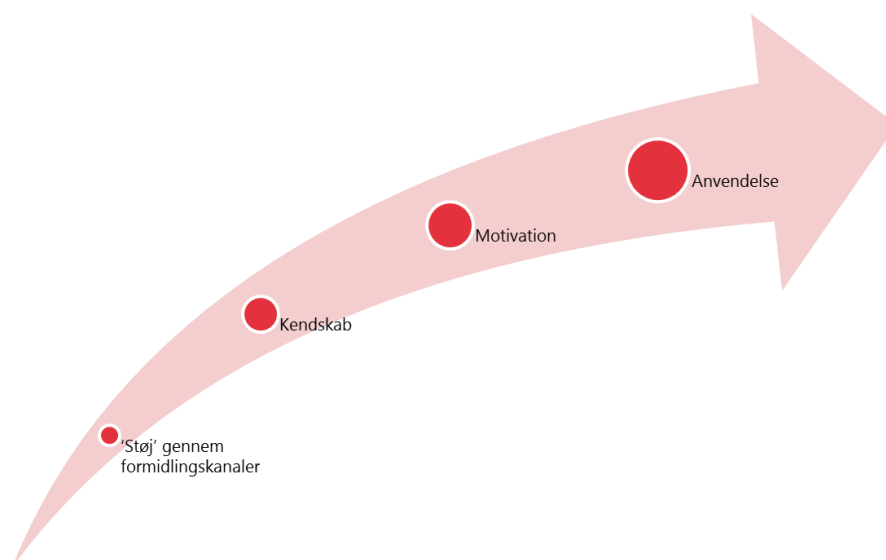
Hanne så ForældreFiduser for første gang på Facebook, fordi nogle af hendes venner havde linket til det. Fra Facebook gik hun videre til hjemmesiden og har siden hen taget det frem igen i forskellige situationer. Hjemmesiden har givet inspiration til både børnefødselsdag og legegrupperne, men Hanne har også brugt hjemmesiden, når hun har skullet håndtere en konflikt med en anden forælder. Som førstegangsfarælder har ForældreFiduser givet god inspiration og været med til at tage angsten for at gå ind i konflikten.

Da lærere og pædagoger spiller en vigtig rolle for udbredelsen af ForældreFiduserne, er det også vigtigt, at de er klædt på til dette. Præsentationen af ForældreFiduserne og herunder skolens rolle har stor betydning for forældrenes og skolebestyrelsens anvendelse af fiduserne. Det næste kapitel dykker derfor bl.a. mere ned i de årsager, der kan være ifbm. manglende anvendelse af ForældreFiduser trods kendskab.

4. ANVENDELSE AF FORÆLDREFIDUSER

Konverteringen fra kendskab til anvendelse er ganske central for ForældreFidusers levedygtighed. En forudsætning for, at de forskellige redskaber i ForældreFiduser anvendes, er, at der er skabt tilpas med 'støj' ude på skolerne og gennem de forskellige formidlingskanaler, fx Facebook, hjemmesiden, mm., og som medfører, at en nysgerrighed vækkes og et kendskab til ForældreFiduser skabes. Kendskab i sig selv er imidlertid ikke lig anvendelse. Så udover kendskab er det også en forudsætning, at målgrupperne finder ForældreFiduser relevant og nyttig, at der kort sagt skabes en motivation for at prøve de forskellige redskaber af i praksis. Denne anledning kan enten skabes af skolen ved at formidle ForældreFiduser på den rette måde og/eller ved at formidle en klar forventning om, at ForældreFiduser anvendes, eller ved at forældrene af sig selv oplever et behov på det tidspunkt, de møder ForældreFiduserne. En simpel illustration af en konverteringsrejse er angivet i figuren nedenfor.

Figur 7. Konverteringsrejse

En central målsætning med ForældreFiduser er at motivere skoler til at støtte op om og opfordre til forældresamarbejde – herunder at skolerne afsætter tid på forældremøder til dialog og arbejde med forældresamarbejdet. En forudsætning herfor er, at kendskabet til ForældreFiduser konverteres til anvendelse. I dette kapitel ses der derfor nærmere på anvendelsen af ForældreFiduser.

ForældreFiduserne er lykkedes med at bibeholde en høj grad af målopfyldelse på anvendelse, samtidigt med at kendskabsniveauet blev hævet markant siden den første evalueringsrunde. Tabellen på næste side opsummerer målopfyldelsen og hovedårsagerne til eventuel manglende afsættelse af tid til ForældreFiduser på forældremøder.

Mål	Faktuel status Første evalueringsrunde	Faktuel status Anden evalueringsrunde	Mål-opfyldelse
33 procent af medarbejdere i børnehaveklasser , som kender ForældreFiduser inden forældremødet, har afsat tid til anvendelse af ForældreFiduser på et eller flere forældremøder.	51 procent af medarbejdere i børnehaveklasser , som kender ForældreFiduser inden forældremødet, har afsat tid til anvendelse af ForældreFiduser på et eller flere forældremøder.	53 procent af medarbejdere i børnehaveklasser , som kender ForældreFiduser inden forældremødet, har afsat tid til anvendelse af ForældreFiduser på et eller flere forældremøder.	✓
Kvalitative spørgsmål	Status anden evalueringsrunde		
Hvad er årsager til, at der ikke afsættes tid af til anvendelse af ForældreFiduser?	Manglende kendskab. Brug af andre materialer og redskaber. Forældregruppen. Forældre oplever manglende behov.		
Hvorvidt og hvordan fortsætter skolernes praksis i forhold til ForældreFiduser?	Benyttes primært til Aktivitetsgruppe. Primært fokus på forankring i medarbejderens praksis, og i mindre grad fokus på at forankre ForældreFiduser i klassen.		

Mere end hver anden af de medarbejdere, der har haft kendskab til ForældreFiduser forud for et forældremøde, har afsat tid til ForældreFiduser på forældremøder i deres børnehaveklasse(r). Målopfyldelsen er altså fortsat meget høj og er endda øget lidt siden første evalueringsrunde. Af spørgeskemaundersøgelsen fremgår det, at det især er ForældreFiduser.dk og Aktivitetsgrupperne, som bliver anvendt på forældremøderne. Dette billede sås også i 2015. Siden da er især brugen af flyers og/eller magneter steget. ForældreFiduser bliver, om end i mindre grad, også brugt uden for forældremødet. Forældre benytter især hjemmesiden til at finde inspiration til fx fødselsdage og legegrupper, mens skoleledere har drøftet ForældreFiduser med personalegruppen.

Den vigtigste årsag til manglende anvendelse er fortsat manglende kendskab. Dette til trods for, at kendskabet er steget markant fra første runde, jf. kapitel 3. Blandt de medarbejdere, som har stiftet bekendtskab med ForældreFiduser inden forældremødet, men ikke har anvendt dem på mødet, er forklaringen ofte, at medarbejderne allerede har tiltag og redskaber, de benytter og er glade for. Desuden kender flere ikke alle dele af ForældreFiduser og bruger derfor kun enkelte elementer.

Skolebestyrelserne har primært videreformidlet ForældreFiduser til forældrene (35%), men har i mindre grad anvendt ForældreFiduser i deres eget arbejde som skolebestyrelse. Ifølge skolelederne er ForældreFiduser primært blevet anvendt i forbindelse med forældremøder.

Lidt under en fjerdedel af forældrene angiver, at ForældreFiduser er blevet anvendt på et forældremøde, hvor især hjemmesiden eller Aktivitetsgrupper anvendes. Knap hver femte forælder har anvendt ForældreFiduser uden for et forældremøde. Her er der i højere grad tale om individuel brug af den enkelte forælder, hvor ForældreFiduser primært anvendes som inspiration til sociale arrangementer eller legegrupper. Kun få forældre, nemlig 2 %, svarer, at ForældreFiduser er blevet anvendt

både på et forældremøde og uden for et. De kvalitative interview med forældrene tyder dog på, at flere forældre orienterer sig på hjemmesiden, efter de blev introduceret til ForældreFiduserne på forældremødet.

4.1 ANVENDELSESMULIGHEDER

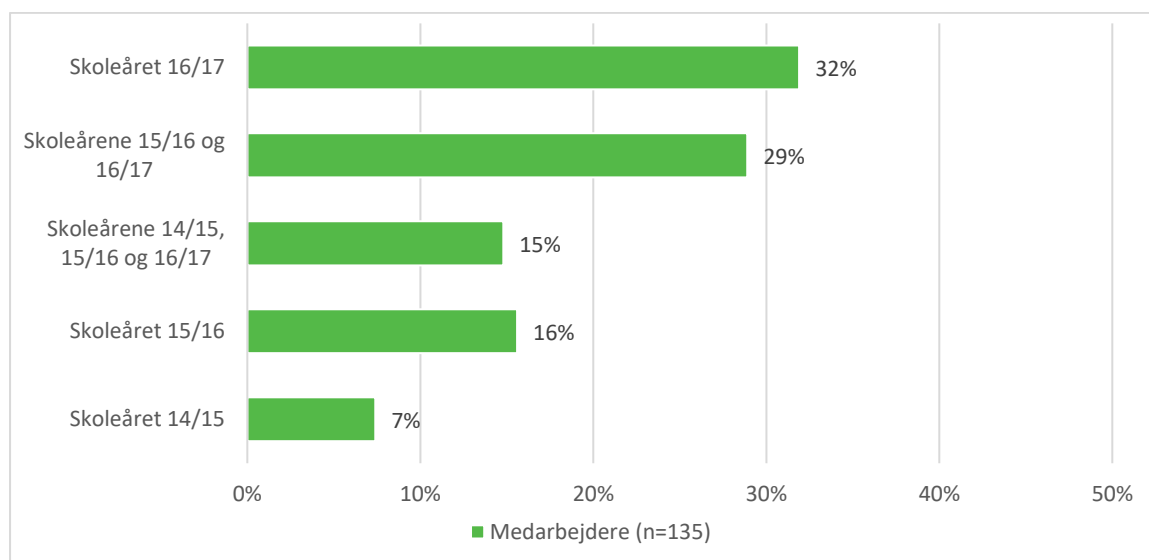
I det følgende dykkes der ned i, hvilke dele af ForældreFiduser, der anvendes, og hvordan de anvendes.

4.1.1 Brugen af ForældreFiduser på forældremøder

Brugen af ForældreFiduser på forældremøder er øget markant siden første evalueringsrunde. Overordnet set svarer 65 % af de skoleledere, der kender ForældreFiduser, at der på deres skole blev afsat tid på forældremøder til ForældreFiduser, hvilket er en stigning på 27 %-point siden 2015. Dette stemmer overens med, at markant flere medarbejdere har gjort brug af ForældreFiduser på forældremøder i skoleåret 16/17 end i skoleåret 14/15.

Nedenstående figur viser, i hvilket skoleår medarbejderne i undersøgelsen fra 2016 har benyttet ForældreFiduser på forældremøder. Figuren bekræfter billedet af, at anvendelsen af ForældreFiduser er højere i anden end i første evalueringsrunde. Det skyldes især det øgede kendskab til ForældreFiduser fra skoleåret 15/16 og frem, jf. kapitel 3.

Figur 8: Har klasseteamet gjort brug af "ForældreFiduser" på forældremøder i din(e) børnehaveklasse(r)? Opdelt på skoleår.

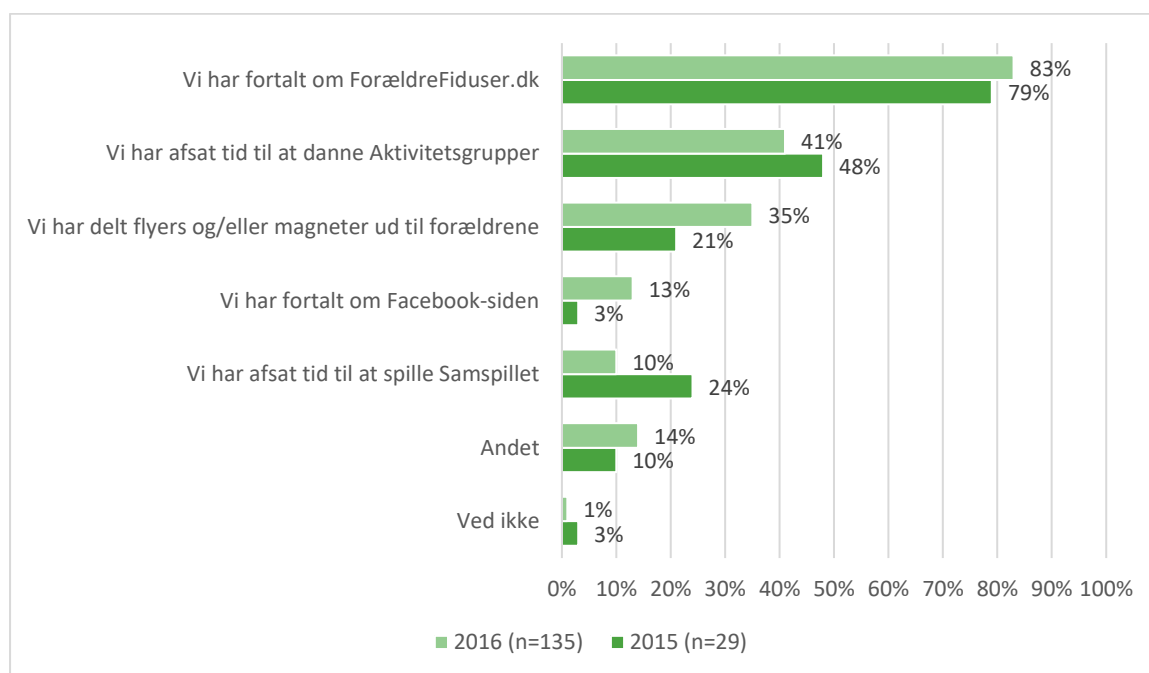
Note: Spørgsmålet er kun stillet til medarbejder, der har anvendt ForældreFiduser.

Figuren viser ligeledes, at de fleste medarbejdere fortsætter med at anvende ForældreFiduser på forældremøderne, når de først er begyndt på dette. Knap en fjerdedel af medarbejderne har dog an-

vendt ForældreFiduser i enten 14/15 eller 15/16 men ikke i 16/17. Fra de åbne besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen fremgår, at der kan være mange årsager til manglende anvendelse i 16/17, herunder manglende forberedelsestid, en svær forældregruppe, anvendelse af andre materialer, eller at ForældreFiduserne skal anvendes på et senere tidspunkt. Afsnit 4.2 dykker nærmere ned i årsager til manglende anvendelse.

Det er overvejende de samme elementer i anden som i første evalueringsrunde, medarbejderne anvender på forældremøderne. De fleste medarbejdere i børnehaveklasserne angiver, at de har fortalt om hjemmesiden, mens omtrent 4 ud af 10 har anvendt Aktivitetsgrupperne. Samtidigt har en tredjedel af medarbejderne delt flyers/magneter ud på forældremødet. Det ser umiddelbart ud til, at flere medarbejdere fortæller om Facebook-siden, mens brugen af Samspillet er faldet betydeligt. Da resultaterne fra første evalueringsrunde kun bygger på besvarelser fra 29 medarbejdere, skal udviklingerne tolkes varsomt.

Figur 9. Hvordan har ForældreFiduser været brugt på forældremøder i din(e) børnehaveklasse(r) (medarbejdere)?

Note: Ved udviklingen fra første til anden evalueringsrunde er det væsentligt at holde sig for øje, at den første evalueringsrunde bygger på et forholdsvis begrænset datagrundlag, da kun 29 medarbejdere i undersøgelsen havde anvendt ForældreFiduser. Forskellene mellem første og anden evalueringsrunde skal tolkes varsomme.

Generelt viser analysen, at medarbejderne ofte anvender flere elementer, og i gennemsnit anvender en medarbejder 1,8 elementer. Tabellen på næste side viser, hvordan medarbejderne kombinerer ovenstående elementer, når de anvender ForældreFiduser på et forældremøde. Hjemmesiden er den gennemgående og oftest benyttede platform. Enten benyttes den alene (31 %) eller i kombination med Aktivitetsgrupper (12 %), flyers og magneter (13 %) eller begge dele (12 %). Hjemmesiden er således den bærende formidlingsplatform og formentlig også ansvarlig for den største konvertering fra kendskab til anvendelse.

Tabel 5. Hvordan har ForældreFiduser været brugt på forældremøder i din(e) børnehaveklasse(r) (medarbejdere)? n=127

Antal anvendte elementer	Kombination af anvendte redskaber	Andel af medarbejdere
1 element	Hjemmeside (Vi har fortalt om ForældreFiduser.dk)	31%
	Facebook (Vi har fortalt om Facebooksiden)	0%
	Aktivitetsgrupper (Vi har afsat tid til at danne Aktivitetsgrupper)	5%
	Samspillet (Vi har afsat tid til at spille Samspillet)	2%
	Flyers og magneter (Vi har delt flyers og/eller magneter ud til forældrene)	2%
2 elementer	Hjemmeside & Facebook	5%
	Hjemmeside & Samspil	3%
	Hjemmeside & Aktivitetsgrupper	12%
	Hjemmeside & Flyers og magneter	13%
	Aktivitetsgrupper & Facebook	1%
	Aktivitetsgrupper & Samspil	1%
	Aktivitetsgrupper & Flyers og magneter	2%
3 elementer	Hjemmeside & Aktivitetsgrupper & Facebook	3%
	Hjemmeside & Aktivitetsgrupper & Samspil	2%
	Hjemmeside & Aktivitetsgrupper & Flyers og magneter	12%
	Hjemmeside & Facebook & Flyers og magneter	1%
	Hjemmeside & Samspil & Flyers og magneter	1%
4 elementer	Hjemmeside & Aktivitetsgrupper & Samspillet & Flyers og magneter	2%
	Hjemmeside & Aktivitetsgrupper & Facebook & Flyers og magneter	4%
5 elementer	Hjemmeside & Aktivitetsgrupper & Facebook & Flyers og magneter & Samspil	1%

Note: Tabellen viser de forskellige kombinationer af redskaber fra ForældreFiduser, som medarbejdere har benyttet ved undersøgelsen i 2016. Andelen kan adresses, men vil dog afvige lidt fra andelen i figur 9, da "Andet" og "Ved ikke" er holdt uden for opgørelsen.

Dykkes der ned i, hvordan selve hjemmesiden ForældreFiduser.dk anvendes af medarbejderne, viser evalueringen, at den primært anvendes til at finde: 1) Opskrifter på sociale arrangementer, 2) Inspiration til dagsorden for forældremøder og 3) PowerPoint omkring trivsel. Sammenlignet med første evalueringsrunde i 2015 er brugen af alle tre elementer på hjemmesiden dog faldet. Der skal imidlertid tages hensyn til et lavere antal besvarelser i 2015 sammenlignet med 2016. Interessant er, at videoen er blevet brugt af en tredjedel af medarbejderne, selvom det er et nyt tiltag. Igen stemmer det overens med tendenserne, fundet i relation til kendskab.

Fra de kvalitative interview er der konkrete eksempler på, hvordan medarbejderne har brugt ForældreFiduser. Det er især videoen, Samspil og Aktivitetsgrupper de kan henvise til.

Eksempler på medarbejderes brug af redskaber på forældremøder

Vist video til forældremøde

I starten af forældremødet viste Caroline ForældreFidusernes videofilm til forældrene i børnehaveklassen. Det var positivt, at filmen havde et glimt i øjet, og Caroline oplevede efter visningen, at der var en "aha"-følelse blandt forældrene. Videoen dannede udgangspunkt for en efterfølgende snak med forældrene omkring forældresamarbejde. Caroline anbefalede forældrene at gå ind på hjemmesiden for at blive inspireret og for at se på, hvor vigtigt det er, at alle forældre i klassen deltag.

Aktivitetsgrupper til forældremøde

Lene brugte Aktivitetsgrupperne i slutningen af forældremødet, men havde indledningsvist forberedt forældrene på, at de vil komme. Forældrene blev delt ud i grupper ud fra kortene fra ForældreFiduser samt legegrupper og klassefest, som Lene selv tilføjede. Forældrene blev blandet grundigt i grupperne for at sikre, at de ikke kun snakker med deres mand eller nabo, men til gengæld møder nye forældre. Lene gav forældrene cirka en halv time i grupperne, hvorefter hun skrev gruppernes aftaler rent og lagde dem ind på ForældreIntra, så kontaktforældrene i klassen kunne holde de enkelte grupper oppe på at få lavet deres arrangement.

Samspil til forældremøde

På Jacobs skole benytter alle medarbejdere Samspil til forældremøderne på alle klassetrin. Jacob brugte det på et forældremøde, hvor han satte forældrene sammen i små grupper, der løbende blev skiftet, så der blev spredning på køn og typer. Dilemmaerne, forældrene skulle diskutere, stammer enten fra Jacob selv, fra forældrene eller fra ForældreFiduser. Jacob lagde vægt på over for forældrene, at de ikke skal nå frem til enighed om dilemmaet, men i højere grad at alle skal have lov at sige noget, så forældrene kan høre hinandens holdninger og meninger. Forældrene fik 10-15 minutter til at tale om et dilemma, hvor de skulle være mellem tre mulige løsninger. Efter de 10-15 minutter præsenterede grupperne deres løsning over for de andre forældre og fortalte hvorfor, de valgte denne løsning på dilemmaet.

Som det kan ses af flere af de ovenstående testimonials, bruger medarbejderne ofte redskaberne fra ForældreFiduser som inspiration og udvider derefter selv aktiviteterne med fx andre dilemmaer i

Samspillet eller andre aktiviteter i Aktivitetsgrupperne. På den måde benytter medarbejderne redskaberne som inspiration og udgangspunkt for deres eget arbejde. Dog holdes kernen i redskabet stadig, selvom der fx tilføjes ekstra dilemmaer til Samspillet. De fleste medarbejdere i de kvalitative interview følger vejledningerne for redskaberne, eller udbygger dem lidt. Ligeledes har forældrene som regel også oplevet, at redskaberne blev brugt efter hensigten.

Eksempel på brug af Aktivitetsgrupper efter vejledningen

Aktivitetsgrupper med inddelte grupper

På forældremødet i Malenes barns klasse blev der brugt Aktivitetsgrupper. Forældrene blev inddelt i grupper af læreren, og hver gruppe fik et emne på en seddel. Malenes gruppe skulle arrangere en halloweenfest. Alle var sammen om aktiviteten og hjalp hinanden, mens læreren cirklede rundt i lokalet, så hun hele tiden var til stede uden at være midtpunkt. Halloweenfesten blev efterfølgende afholdt privat hos et forældrepar, og det var et rigtig hyggeligt arrangement.

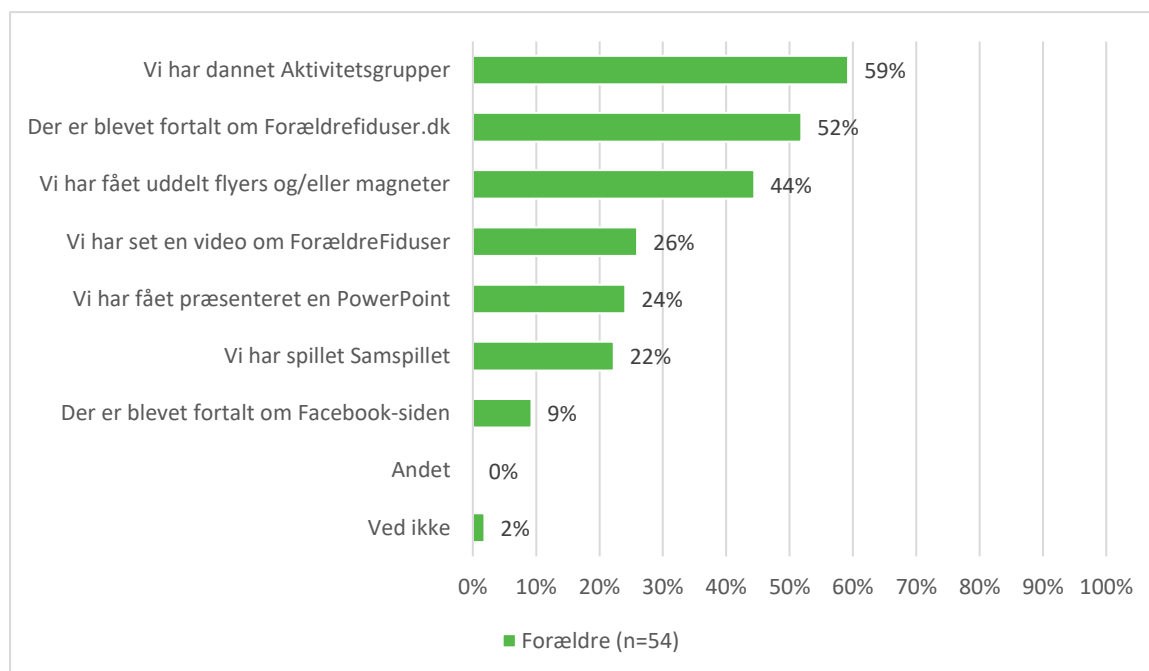
Der er også medarbejdere, der ændrer anvendelsen af redskaberne, så en del af hensigten med værktøjet forsvinder. En enkelt forælder oplevede fx, at forældrene selv skulle melde sig på den aktivitet, de helst ville være med til at arrangere, da Aktivitetsgrupperne blev anvendt på forældremødet. Et af hovedformålene med Aktivitetsgrupper er dog, at forældrene blandes tilfældigt og snakker med nogen, de ikke på forhånd kender. Selvom valg efter interesse stadigvæk muliggør at forældrene blandes, er der større risiko for, at de forældre, der kender hinanden, vælger sig på de samme grupper i forhold til hvis opdelingen i grupper var styret af læreren.

Eksempel på brug af Aktivitetsgrupper med frivillige grupper

Aktivitetsgrupper med frivillige grupper

Da Hans var til forældremøde i Emilies klasse blev der brugt Aktivitetsgrupper. Der er forskellige arrangementer, der skal afholdes – blandt andet en dag på skolen, hvor forældrene står for at drive undervisningen, mens lærerne er på fælleskursus. De forskellige arrangementer skrives op på tavlen, og så skriver forældrene sig selv på den aktivitet, de gerne vil være med til at arrangere. Grupperne er frivillige så vidt som muligt, og hvis der er nogle arrangementer, der mangler forældre på, melder dem med overskud sig på det.

Lidt under en fjerdedel af forældrene, der kender ForældreFiduser, angiver, at ForældreFiduser er blevet anvendt på et forældremøde. Af disse er det oplevelsen for ca. halvdelen, at ForældreFiduser oftest er blevet brugt på forældremøder ved enten at fortælle om hjemmesiden eller i form af Aktivitetsgrupper, som den næste figur viser. Det svarer til, at omtrent 1 ud af 8 af forældre, der kender ForældreFiduser, har mødt Aktivitetsgrupper eller hjemmesiden på et forældremøde. Da forældrenes kendskab til ForældreFiduser dog er begrænset, jf. afsnit 3.2, svarer dette til, at omtrent 4 % af forældrene har dannet Aktivitetsgrupper på et forældremøde eller hørt om ForældreFiduser.dk.

Figur 10. Hvordan har ForældreFiduser været brugt på forældremøder i dit barns klasse?

Note: Spørgsmålet er kun stillet til forældre, der har benyttet ForældreFiduser på et forældremøde.

Ganske få angiver, at de har fået fortalt om Facebook-siden på et forældremøde. Når ovenstående resultater sammenholdes med medarbejdernes anvendelse af ForældreFiduser, er det vigtigt at bemærke, at forældrene svarer ud fra deres oplevelser på forældremøderne i skoleåret 2015/2016. Medarbejdernes besvarelser dækker derimod over flere forskellige skoleår, jf. figur 8. ForældreFiduser anvendes dog ikke kun på forældremøderne, hvorfor det næste afsnit ser nærmere på brugen af ForældreFiduser uden for forældremøderne.

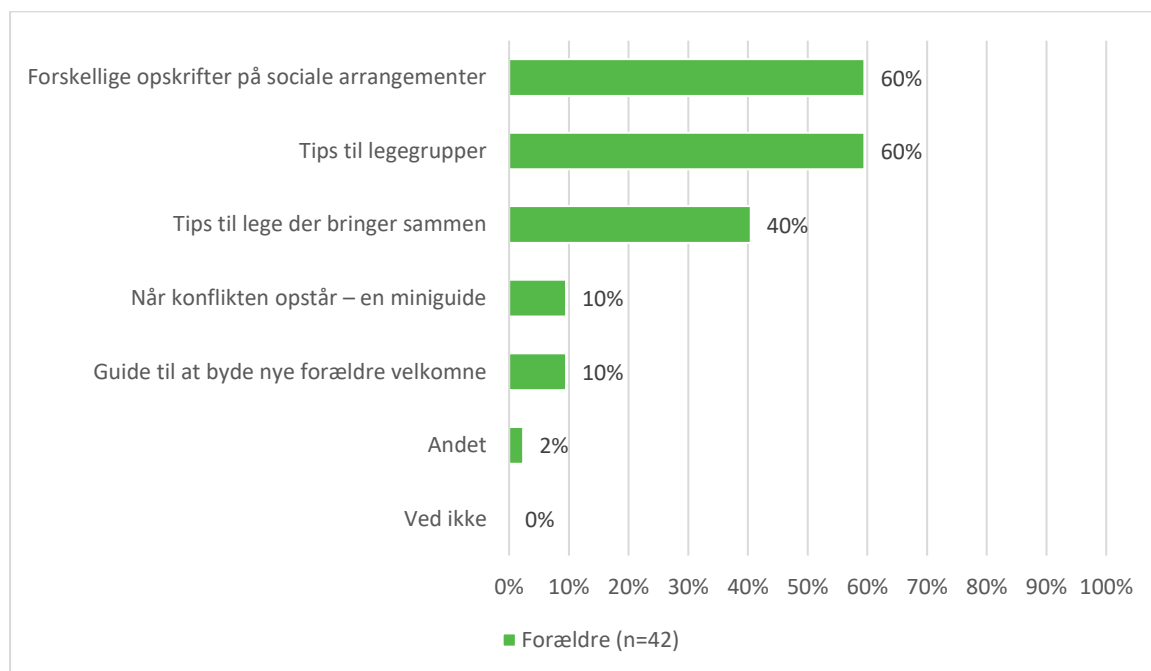
4.1.2 Forældrenes brug af ForældreFiduser *uden for* forældremøde

Blandt forældrene anvendes ForældreFiduser primært på forældremøder, og under hver femte forælder har benyttet ForældreFiduser uden for forældremøder. Få forældre, nemlig kun 2 % af dem der kender ForældreFiduser, angiver i undersøgelsen, at de både har anvendt ForældreFiduser på et forældremøde og uden for et forældremøde.

Når ForældreFiduser benyttes uden for forældremøder, er der i højere grad tale om individuel initiativ, hvor forældrene får inspiration til at arrangere en fest eller event for klassen og/eller klassens forældre. De kvalitative interview med forældrene tyder på, at det for den enkelte forælder kan være svært at udbrede anvendelsen af ForældreFiduser til de andre forældre i klassen, hvis ikke skolen er involveret i dette.

Hovedparten af forældrene har gjort brug af opskrifter på sociale arrangementer og tips til lege, som den næste figur viser. Færre har også benyttet ForældreFiduser i forbindelse konflikthåndtering samt guiden til at byde nye forældre velkommen, som den næste figur viser.

Figur 11. Hvilke redskaber fra ForældreFiduser har du/I anvendt uden for forældremøder?

Note: Spørgsmålet er kun stillet til forældre, der har benyttet ForældreFiduser uden for et forældremøde.

Fra de kvalitative interview er der flere som nævner, at de har været inde på hjemmesiden for at finde inspiration og tips til fx børnefødselsdage, legegrupper, forældrefester og til aktiviteter mere generelt for klassen, hvilket indikerer vigtigheden af en god og brugbar hjemmeside, da den som platform giver anledning til konkrete anvendelser. En enkel har været på hjemmesiden for at finde inspiration til, hvordan forældrene bedst taler til hinanden, men har ikke kunnet finde hjælp her.

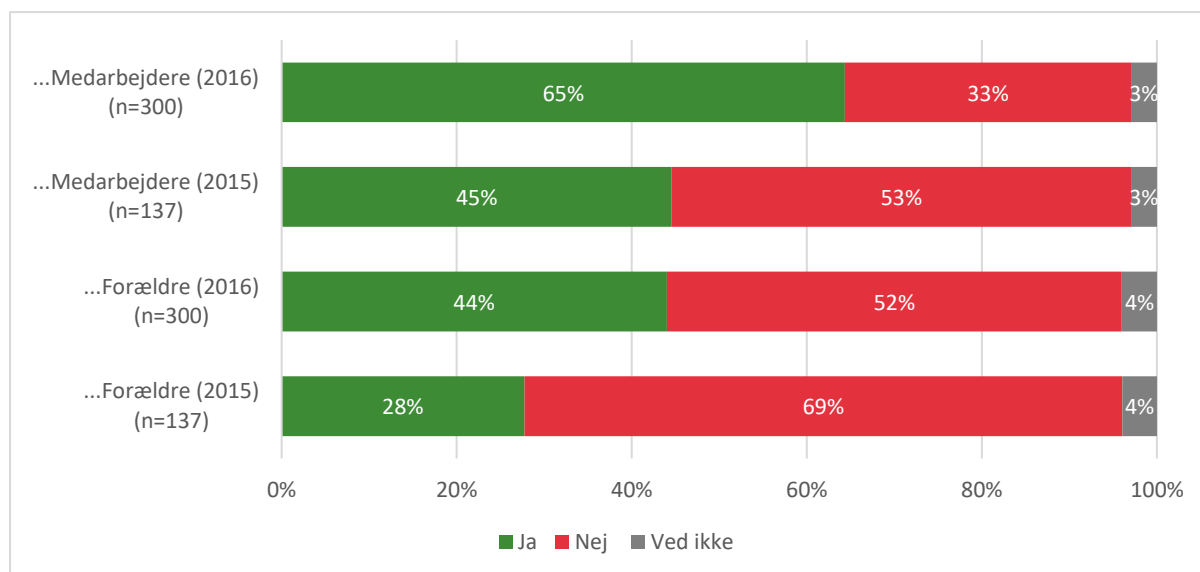
Eksempel på anvendelse af ForældreFiduser uden for et forældremøde***Inspiration via ForældreFiduser***

Karen er førstegangsførælder, og siden hun opdagede ForældreFiduser på Facebook, har hun taget det frem i flere forskellige situationer. Hun har blandt andet fundet ideer til aktiviteter til børnefødselsdage, da hun ikke er vant til at have flere børn i huset og manglede inspiration til denne situation. Hun har også brugt legegruppeplanchen fra ForældreFiduser til at danne legegrupper i 1. klasse. Da hun selv var glad for den, sendte hun planchen rundt til de andre forældre i klassen. Karen fik god respons fra de andre forældre. Forældrene syntes, at det var særlig godt, at planchen også gjorde opmærksom på, at det var okay at sige fra. På den måde blev den heller ikke set som løftet pegefinger over for de andre forældre. Udover at finde inspiration har Karen også brugt ForældreFiduser, da hun skulle have en samtale med en anden mor omkring en konflikt mellem deres børn. Hun læste blandt andet om konflikthåndtering, og endte med at have et rigtig godt møde med den anden mor. ForældreFiduser var med til at tage Karens angst for at gå ind i en konflikt, og den positive oplevelse med samtalen har styrket hendes selvtillid i forældresamarbejdet.

4.1.3 Skoleledere og skolebestyrelsens brug af ForældreFiduser

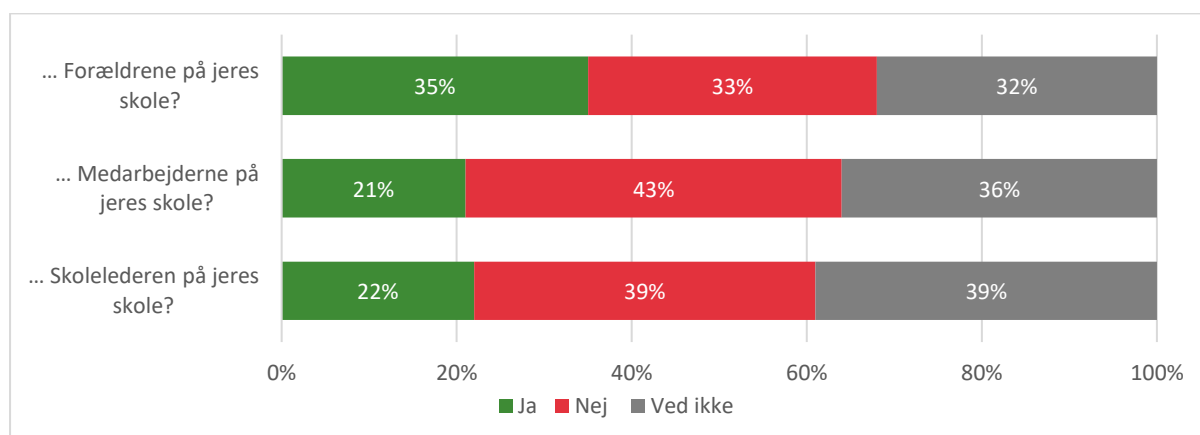
Skolelederne anvender typisk ForældreFiduser uden for forældremødet, selvom der også er skoleledere, der selv deltager i forældremøder for at fortælle om trivsel, bl.a. ved brugen af ForældreFiduser. Halvdelen af skolelederne oplyser, at de på deres skole har talt om ForældreFiduser i personalegruppen, ligesom der er sendt et link til ForældreFiduser.dk ud til personalegruppe. Dette ligger på niveau med 2015.

Der er indikationer på, at ForældreFiduser har fået en større plads i bevidstheden blandt skolelederne, idet flere angiver, at de har videreformidlet ForældreFiduser både til medarbejdere og til forældre sammenlignet med 2015. Dette afspejles også i, at skoleledere er blevet en mere udbredt kanal til kendskab til ForældreFiduser, som afsnit 3.4 viser.

Figur 12. Har du som skoleleder videreformidlet ForældreFiduser til...

Note: Figuren viser, hvor mange skoleledere, der har videreformidlet ForældreFiduser henholdsvis til medarbejdere og forældre i henholdsvis 2015 og 2016-evalueringen. Spørgsmålet er kun stillet til skoleledere, der kender ForældreFiduser.

Skolebestyrelserne har primært videreformidlet budskabet om ForældreFiduser til forældrene på skolen (35%) og i mindre grad til skoleledere og medarbejdere på deres skole (hhv. 22% og 21%). Fra forældreinterviewene er der nogle få der kan erindre, at ForældreFiduser er blevet præsenteret af skolebestyrelsen på et møde.

Figur 13. Har I i skolebestyrelsen videreformidlet ForældreFiduser til... (n=160)

Note: Spørgsmålet er kun stillet til skolebestyrelsesmedlemmer, der kender ForældreFiduser.

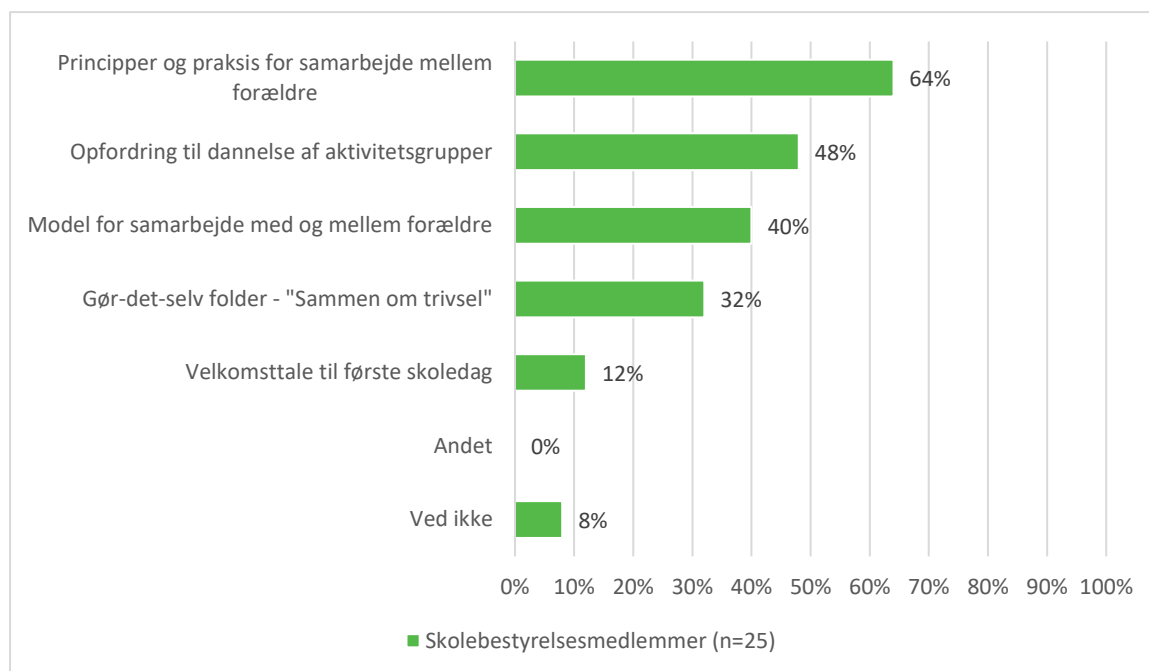
ForældreFiduser byder derudover også på redskaber og inspiration til skolebestyrelsernes arbejde med principper for forældrenes indbyrdes samarbejde og klassens trivsel samt praksisser for, hvordan skolen motiverer forældrene til dette.

Kun knap halvdelen af skolebestyrelserne (40%) arbejder dog med at udstikke principper for forældrenes indbyrdes samarbejde om klassetrivsel i indskolingen. Mere end hvert fjerde skolebestyrelsesmedlem angiver derimod, at de ikke arbejder med principper for forældrenes indbyrdes samarbejde om klassetrivsel i indskolingen og heller ikke har planer om at gøre det. Af dem, der arbejder med at udstikke principper, og som kender ForældreFiduserne, angiver lidt over en tredjedel, at de har fundet inspiration til dette arbejde i ForældreFiduser, mens hver fjerde ikke vidste, at de kunne benytte ForældreFiduser til dette arbejde. Det svarer til, at 7% af alle skolebestyrelsesmedlemmerne i undersøgelsen har ladet sig inspirere af ForældreFiduserne i deres arbejde med at udstikke principper for forældrenes indbyrdes samarbejde om klassetrivsel i indskolingen.

Et lignende billede gør sig gældende ved arbejdet med praksisser for, hvordan skolen motiverer forældrene til et indbyrdes samarbejde om klassetrivsel i indskolingen. Lidt over en tredjedel af skolebestyrelserne har arbejdet med sådanne praksisser og 15 % har planer om det. Cirka 3 ud af 10 har hverken gjort det eller har planer om det, mens den resterende del af skolebestyrelsesmedlemmerne svarer "Ved ikke". Af de skolebestyrelser, der har arbejdet med sådanne praksisser, og som kender ForældreFiduserne, blev 4 ud af 10 skolebestyrelser inspireret til deres arbejde af ForældreFiduser, mens der igen er 3 ud af 10, der ikke vidste, at ForældreFiduser kan inspirere i den sammenhæng. Det svarer til, at omtrent 6 % af skolebestyrelsesmedlemmerne blev inspireret af ForældreFiduser i deres arbejde med praksisser for, hvordan skolen motiverer forældrene til et indbyrdes samarbejde om klassetrivsel i indskolingen.

Der er således en forholdsvis stor andel skolebestyrelsesmedlemmer, der ikke ved, at ForældreFiduser kan anvendes i arbejdet som skolebestyrelsesmedlem på trods af deres kendskab til fiduserne.

Når skolebestyrelsesmedlemmerne anvender ForældreFiduser i deres arbejde, er det især 'Principper og praksis for samarbejde mellem forældrene', der har inspireret. Også 'Opfordring til dannelse af Aktivitetsgrupper' og 'Model for samarbejde med og mellem forældre' har været inspirerende for mere end 4 ud af 10 skolebestyrelser. Til gengæld har kun lidt mere end hver tiende fundet inspiration via 'Velkomsttale til første skoledag'.

Figur 14. Hvilke af følgende elementer fra ForældreFiduser.dk har inspireret jer i skolebestyrelsen?

Note: Ved denne figur er det væsentligt at holde sig for øje, at resultaterne bygger på et forholdsvis begrænset datagrundlag. Resultaterne skal derfor tolkes varsomt. Spørgsmålet er stillet til skolebestyrelsesmedlemmer, der kender ForældreFiduser.

Der er således fortsat stort potentiale i at udbrede kendskabet til, at ForældreFiduser kan anvendes i skolebestyrelsens arbejde med praksis og principper for forældrenes interne samarbejde i indskoling.

4.2 ÅRSAGER TIL MANGLENDE ANVENDELSE

Den vigtigste årsag til manglende anvendelse blandt medarbejderne er, som i forbindelse med første runde, manglende kendskab. Dette til trods for at kendskabet er steget markant fra første runde, jf. kapitel 3. Blandt de medarbejdere, som har stiftet bekendtskab med ForældreFiduser inden forældremødet, men ikke har anvendt dem på mødet, er forklaringen ofte, at medarbejderne allerede har nogle tiltag og redskaber, de benytter og er glade for. Argumentet er således, at de helst ikke vil skifte elementer ud i deres tilgang, som de ved virker. Det virker således ikke til at være et spørgsmål om tidsnød på forældremøderne.

"Så derfor det med ForældreFiduser, der er meget af det, der er meget spændende, men vi gør nogle ting i forvejen, der fungerer rigtig fint". (Medarbejder)

Fra forældreinterviewene er den primære forklaring på manglende anvendelse trods kendskab, at forældrene ikke oplever et behov, da trivslen i klassen er velfungerende.

"Jeg har bare ikke haft behovet. Måske hvis jeg havde svært ved nogle konflikter, eller hvad jeg skulle gøre i forældresamarbejdet, hvis jeg ikke vidste det, så tror jeg, jeg ville bruge det". (Forælder uden anvendelse)

Derudover virker det til, at præsentationen af ForældreFiduserne og herunder skolens rolle har en stor betydning for forældrenes anvendelse. At medarbejderen introducerer ForældreFiduser og lægger op til brugen af redskaberne gør, at forældrene føler sig mere forpligtede til at indgå i forældresamarbejdet. Ellers kan ForældreFiduser hurtigt "ryge i glemmebogen" hos forældrene, der ofte bliver overvældet med information i løbet af skolestarten. Anvendelse kræver ofte en igangsættelse af medarbejderen, så forældrene kommer i gang med konkrete aktiviteter, samtidig med at vigtigheden af forældrenes indbyrdes samarbejde i indskolingen understreges.

"Det er i hvert fald ikke noget, der er blevet gjort et stort nummer ud af. Og så er det nok bare druknet der den første dag. [...] Hvis man ikke ved, det eksisterer eller har glemt det, så har man ikke behovet. Jeg havde glemt alt om det indtil den her undersøgelse. Og hvis jeg ikke lige havde kigget på det, inden I kom, havde jeg glemt alt om det." (Forælder uden anvendelse)

"Nej, så tror jeg ikke at vi havde brugt det. Hvis ikke det var blevet sat op til det første møde, tror jeg ikke, det var kommet af sig selv. Selv i et lille lokal samfund, hvor vi kender hinanden. Det er vigtigt, at skolen tager noget initiativ. Sætter rammerne for det. Ellers så tror jeg ikke, at det kommer." (Forælder med anvendelse)

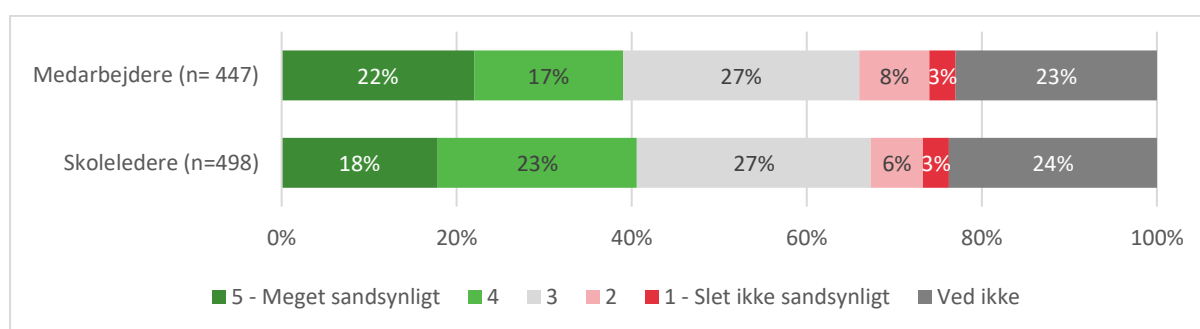
Når forældrene anvender ForældreFiduser på eget initiativ, sker det oftest, fordi de oplever et konkret behov for inspiration til arrangementer, børnenes samarbejde eller konflikthåndtering, tæt på det tidspunkt de møder ForældreFiduserne. I de kvalitative interview var det tilfældet for en førstegangsfar i en klasse, hvor forældresamarbejdet ikke blev italesat og som dermed havde et konkret behov for inspiration og hjælp, samt for en forælder, der var kontaktfar og som i den rolle havde behov for inspiration og hjælp.

På baggrund af de kvalitative interview med forældre, der kender men ikke har anvendt ForældreFiduser, tegner der sig et billede af, at disse i højere grad opfatter ForældreFiduser som et løsningsprodukt frem for et forebyggelsesredskab. Vigtigheden af forebyggelsen kan især fremhæves af medarbejderne ved at introducere ForældreFiduser og fremhæve vigtigheden af trivslen både på nuværende tidspunkt og også fremadrettet.

4.3 SKOLERNES FORTSATTE PRAKSIS

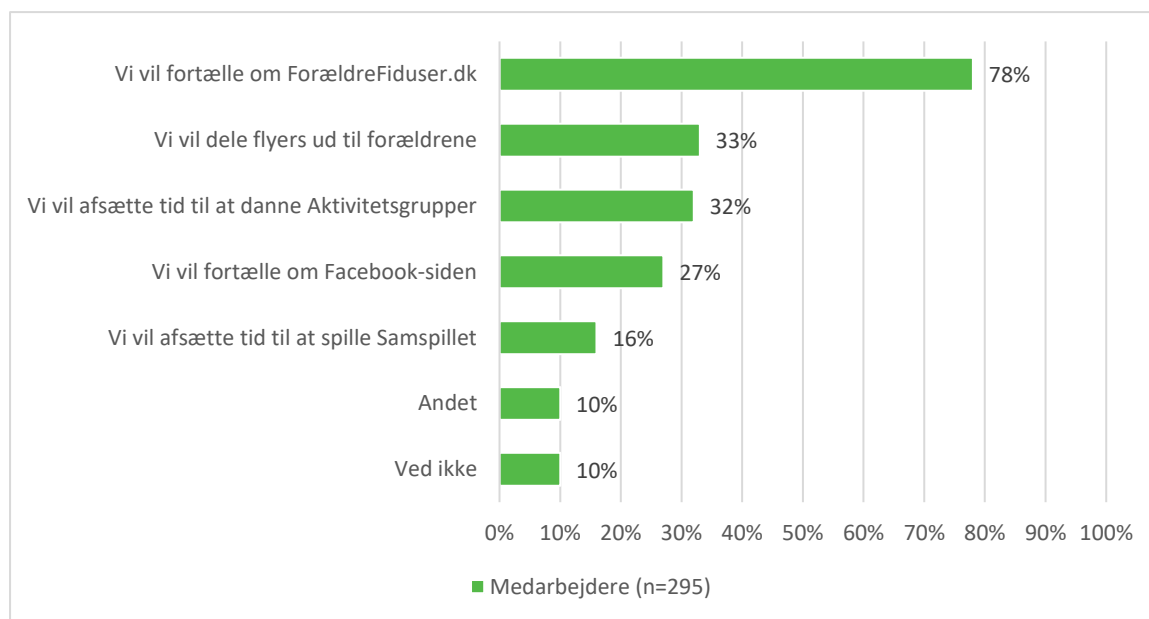
Ud fra et forankrings- og levedygtighedsperspektiv er det væsentligt at forholde sig til, om de involverede målgrupper fortsat vil benytte ForældreFiduser, dels til kommende børnehaveklasser, dels i resten af indskolingsperiode. Siden første evalueringsrunde er andelen af skoleledere, der sandsynligvis vil anvende ForældreFiduser steget. Knap hver femte skoleleder angiver, at det er 'meget sandsynligt' mod 12% i 2015. Der er især flere, der angiver, at de vil blive ved med at gøre brug af Aktivitetsgrupperne.

Figur 15. Hvor sandsynligt er det, at I vil gøre brug af ForældreFiduser i fremtiden på din skole?

Note: Spørgsmålet er kun stillet til skoleledere og medarbejdere, der kender ForældreFiduser.

Blandt medarbejdere er der et lille positivt skifte fra 2015 til 2016 i forhold om klasseteamet vil fortsætte med at benytte ForældreFiduser på forældremøder. 22% angiver, at det er 'meget sandsynligt' mod 19% i 2015. Hvis medarbejderne sandsynligvis vil arbejde videre med ForældreFiduser, vil langt størstedelen fortælle om hjemmesiden. En tredjedel vil lave Aktivitetsgrupper og dele flyers ud, mens færrest vil afsætte tid til Samspillet. Medarbejderne vil typisk fortsætte brugen af ForældreFiduser på samme måde, som de indtil videre har gjort.

Figur 16. Hvordan vil I sandsynligvis bruge ForældreFiduser på forældremøder i din(e) børnehaveklasse(r) fremover?

Note: Spørgsmålet er kun stillet til medarbejdere, der finder det sandsynligt, at klasseteamet vil gøre brug af ForældreFiduser på forældremøder i fremtiden.

Fra de kvalitative medarbejderinterview fremgår, at de fleste medarbejdere vil fortsætte med ForældreFiduser og bruge det på omtrent samme måde, som de hidtil har gjort. Nogle er dog blevet mere interesserede og vil kigge, om der er andet, de kan tage med ind over.

”Jeg havde lige glemt det lidt, der er så mange materialer, så nu er jeg lige blevet mindet om, at der er noget, der hedder ForældreFiduser. Så jeg kunne sagtens finde på at bruge det igen.” (Medarbejder)

Udover at ForældreFiduserne kan videreføres i medarbejderens praksis, kan det ligeledes videreføres i klassens praksis. Overgangen fra børnehaveklasse til første klasse er central, også for forældre-samarbejdet og klassens trivsel. I flere forældreinterview er oplevelsen, at klassen ikke bevidst har medtaget ideen omkring ForældreFiduser til første klasse. Enten fordi forældregruppen ikke har overvejet det, eller fordi de nye lærere ikke har kendskab til ForældreFiduser.

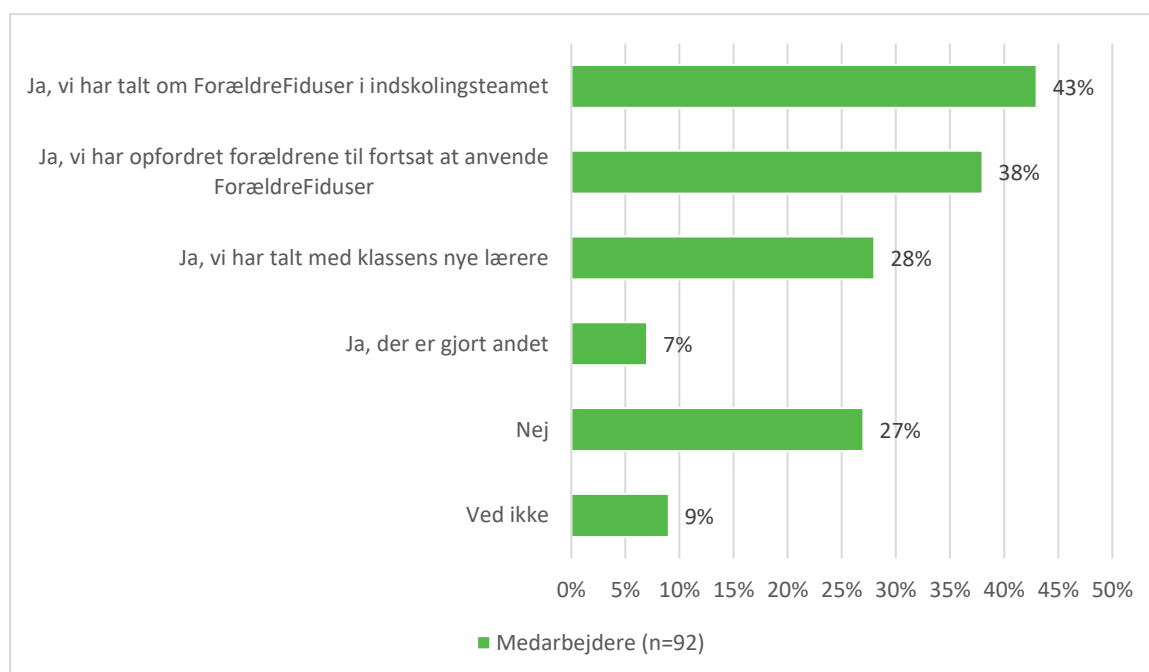
”Det kommer jo meget an på læreren, og om læreren kender til det. Det er vigtigt, at der er en overlevering. Det skal ikke være forældrene, der beslutter, om det skal videreføres, det skal være læreren, der beslutter, om det skal køres videre, så derfor må de kende til det. Hvis de ikke kender det, falder det til jorden” (Forælder med anvendelse)

Omvendt oplever nogle forældre, at brugen af ForældreFiduser styrkes i første klasse sammenlignet med børnehaveklassen netop på grund af et lærerskift, der kan fremme introduktionen og brugen af ForældreFiduser blandt klassens forældre. Denne rækkefølge kan også være gældende for skoler,

hvor børnene først kommer i faste klasser fra første klasse, og forældrene derfor begrænser deres engagement i børnehaveklassen. Det tyder igen på, at skolens rolle i høj grad har indflydelse på, om ForældreFiduser (fortsat) bliver benyttet af forældrene i første klasse.

Fra medarbejderundersøgelsen fremgår det, at flere medarbejdere i børnehaveklasserne er opmærksomme på skiftet, og at de har eller vil videreformidle ForældreFiduser til nye lærer og/eller resten af indskolingsteamet. Det gøres primært ved at opfordre forældregruppen til en fortsat brug af ForældreFiduser, som vist i nedenstående figur.

Figur 17. Har du eller andre på skolen igangsat tiltag, der har til formål, at forældrene fortsat anvender ForældreFiduser efter overgangen fra børnehaveklassen til 1. klasse?

Note: Spørgsmålet er kun stillet til medarbejdere, der har benyttet ForældreFiduser i skoleåret 14/15 eller 15/16, og derfor har erfaring med at benytte ForældreFiduser over mindst to skoleår.

I medarbejderinterviewene fortæller flere dog, at de ikke aktivt gør noget for at forankre brugen af ForældreFiduser, når børnene skifter til første klasse. De medarbejdere, der arbejder med forankring, nøjes som regel med at opfordre forældrene til at fortsætte samarbejdet og i den forbindelse fortsat benytte ForældreFidusers redskaber. Derefter er det, ifølge medarbejderne, forældrenes eget ansvar at tage initiativ til indbyrdes samarbejde og aktiviteter.

Det kan derfor overvejes, om ForældreFiduser i deres kommunikation skal lægge mere vægt på medarbejderens rolle i det fortsatte fokus på forældresamarbejde og forankringen af ForældreFiduser i klassen, særligt fordi forældrene i høj grad ønsker dette fokus og denne forankring.

Når det kommer til anvendelsen af ForældreFiduser i de fremtidige børnehaveklasser, medarbejderne skal have ansvar for, er der i de kvalitative interview til gengæld generelt stor opbakning til at fortsætte anvendelsen. Desuden har flere planer om at anbefale ForældreFiduser både til kollegaer

og ledelse på skolen, mens andre allerede har gjort det for at udvide brugen af redskaberne til flere klassetrin, se også afsnit 5.2. Kun en enkelt medarbejder i interviewene er forbeholden over at bruge ForældreFiduser næste år, da hun har oplevet stor variation i forældregrupperne, og hvorvidt ForældreFiduser har været et godt redskab. Det beskrives nærmere i afsnit 6.1.

Efter at have set på anvendelsen af ForældreFiduser og eventuelle årsager til manglende anvendelse i dette kapitel, stiller det næste kapitel skarpt på tilfredsheden med fiduserne.

5. TILFREDSHED MED FORÆLDREFIDUSER

Formålet med dette afsnit er først og fremmest at rapportere målopfyldelsen på tilfredshedsspørgsmålet samt uddybe tilfredsheden blandt de forskellige målgrupper og baggrunden for tilfredsheden. Dette suppleres af resultater om anbefalingsvillighed blandt medarbejdere og skoleledere samt vurderingen af ForældreFidusernes relevans.

ForældreFiduserne har en høj målopfyldelse på tilfredshed. For både skoleledere og børnehaveklassemedarbejdere er tilfredshedsmålene, ligesom ved sidste evalueringsrunde, mere end opfyldte. Ligeledes er der i denne evalueringsrunde også en målsætning om, at to tredjedele af de forældre, der anvender ForældreFiduser, skal være tilfredse med tiltaget. Også denne målsætning er opfyldt, da 73% forældre er tilfredse eller meget tilfredse med redskaberne fra ForældreFiduser.

Mål	Faktuel status Første evalueringsrunde	Faktuel status Anden evalueringsrunde	Mål-opfyldelse
66 procent af de skoleledere, som anvender Forældrefiduser, er tilfredse med Forældrefiduser.	85 procent af de skoleledere, som anvender Forældrefiduser, er tilfredse med Forældrefiduser.	92 procent af de skoleledere, som anvender Forældrefiduser, er tilfredse med Forældrefiduser.	✓
66 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender Forældrefiduser, er tilfredse med Forældrefiduser.	97 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender Forældrefiduser, er tilfredse med Forældrefiduser.	93 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender Forældrefiduser, er tilfredse med Forældrefiduser.	✓
66 procent af de forældre, som anvender Forældrefiduser, er tilfredse med Forældrefiduser.		73 procent af de forældre, som anvender Forældrefiduser, er tilfredse med Forældrefiduser.	✓

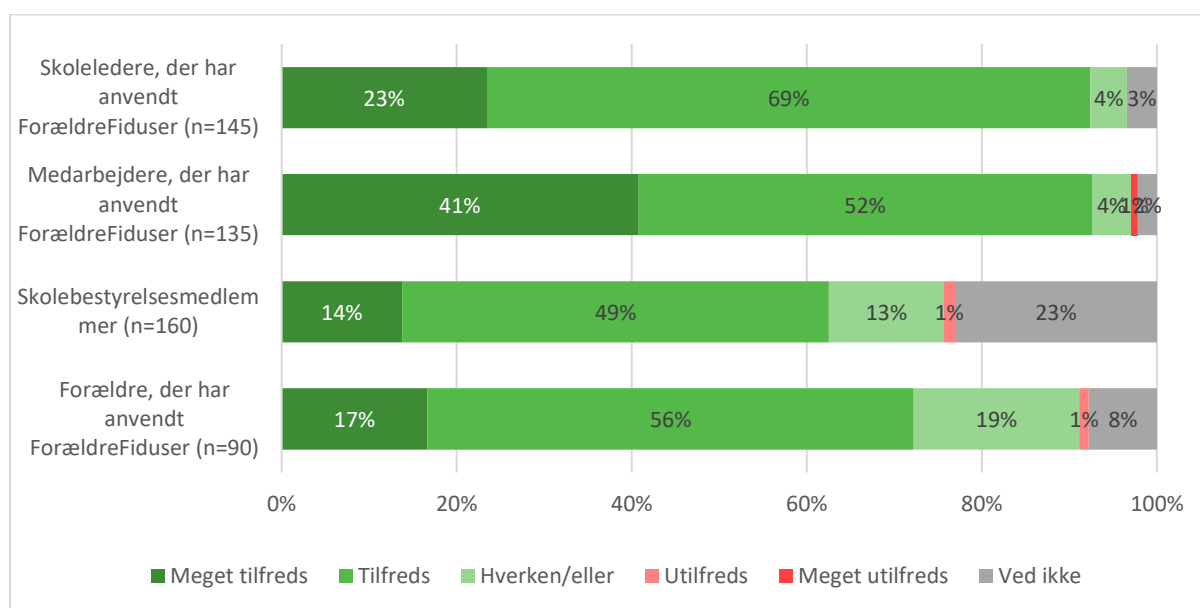
Note: Ved udviklingen i målopfyldelsen fra første til anden evalueringsrunde er det væsentligt at holde sig for øje, at den første evalueringsrunde bygger på et forholdsvis begrænset datagrundlag, da kun 29 medarbejdere og 48 skoleledere i undersøgelsen havde anvendt ForældreFiduser. Derfor er det meget naturligt med større udsving, og forskellene mellem første og anden evalueringsrunde skal tolkes varsomt.

Tilfredsheden blandt skoleledere, der anvender ForældreFiduser, er steget fra 85 % i første evalueringsrunde til 92 % samtidig med at datagrundlaget er blevet større, og resultaterne dermed mere pålidelige. Andelen tilfredse medarbejdere i børnehaveklasser er faldet lidt fra første til anden evalueringsrunde fra 97 % til 93 %, om end det fortsat er højt. Da datagrundlaget i første evalueringsrunde derudover var forholdsvis begrænset, skal udviklingerne tolkes varsomt. At det høje tilfredshedsniveau er fastholdt er særdeles positivt, taget i betragtning at kendskabsniveauet samtidigt er blevet fordoblet, jf. kapitel 3.

5.1 TILFREDSHED

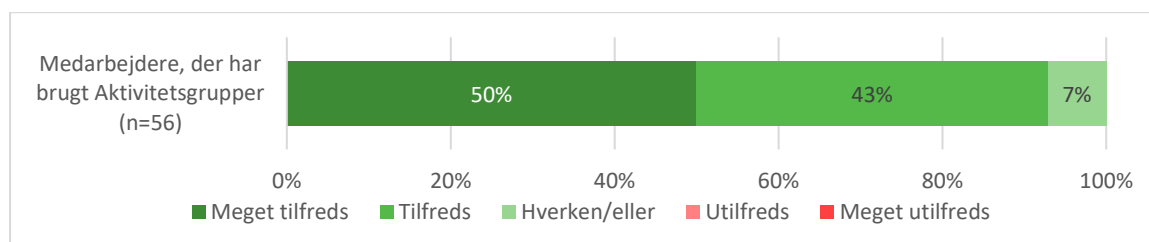
Den overordnede tilfredshed med redskaberne, som ForældreFiduser tilbyder skoler og forældre, er høj både blandt skoleledere, børnehavemedarbejdere og forældre, der har anvendt ForældreFiduser. Tilfredsheden er ligeledes høj blandt skolebestyrelsesmedlemmer, hvor omtrent 6 ud af 10 er tilfredse eller meget tilfredse med ForældreFiduser.

Figur 18. Hvor tilfreds er du alt i alt med de redskaber, som ForældreFiduser kan tilbyde skoler og forældre?

Tilfredsheden med Aktivitetsgrupper er ligeledes høj blandt medarbejdere, der har benyttet dette redskab. Her er hele 93% af medarbejderne, der har anvendt Aktivitetsgrupper, tilfredse eller meget tilfredse med konceptet. I 2015 var tallet det samme, dog kun med 14 respondenter som datagrundlag, hvor grundlaget i denne evalueringsrunde er 56.

Figur 19. Hvor tilfreds er du i alt med konceptet om Aktivitetsgrupper?

Note: Spørgsmålet er kun stillet til medarbejdere, der har afsat tid til at danne Aktivitetsgrupper.

Gennem kvalitative interview med både medarbejdere og forældre har det været muligt at afdække nogle af de fordele ved ForældreFiduser, der bidrager til den høje tilfredshed. Overordnet set går fire temaer igen på tværs af medarbejdere og forældre, når de vurderer fordelene ved ForældreFiduser.

Det var i høj grad de samme temaer, der blev fremhævet i den første evalueringsrunde i foråret 2015.

Figur 20. Fordele for forældre og medarbejdere ved ForældreFiduser

Involverer flere og fordeler ansvar	Afstedkommer handling	Nemt, konkret og inspirerende	Understøtter medarbejderen
• Alle forældre får en rolle • Naturlig kontakt mellem forældrene • Alle forældre føler et ansvar • Ikke bestemte grupper, der dominerer	• Konkret og klart udgangspunkt for forældrene • Forældrene får ejerskab • Strukturerer aktiviteterne i starten af året • Overskuelige arrangementer	• Praksisorienteret • Inspiration til forældrene • Noget tydeligt og konkret for forældrene at samarbejde om • Let læseligt sprog og 'skåret ud i pap'	• Legitimerer fokus på forældresamarbejde • Kræver beskeden forberedelse af medarbejderen

For det første formår ForældreFiduser at involvere alle forældre ved at skabe en naturlig kontakt mellem dem. På den måde undgås at bestemte grupper overtager forældresamarbejdet og udelukker de resterende forældre. Det kan blandt andet være vigtigt for forældre, der ikke selv har lyst til at være den, der "råber højest".

"Jeg har ikke det overskud, men vil gerne deltage. Jeg gider ikke, at den, der råber højest, får ret. Det er fedt, at her tvinges alle til at deltage, og alle deltager på lige fod." (Forælder med anvendelse)

ForældreFiduser er ligeledes et konkret redskab, der sætter struktur og foreslår simple arrangementer, hvilket afstedkommer handling i forældregruppen. Stort set alle medarbejdere og forældre peger dertil ForældreFidusers nemme og tilgængelige form og sprog, hvilket gør redskabet tilgængelig for alle og dermed nemt fungerer som inspiration til konkrete tiltag fra forældrenes side. De konkrete tiltag er samtidig med den klare struktur noget af det, der afstedkommer handling:

"Det, at man får at vide, hvad man skal gøre, gør det meget nemmere. Vi brugte endda de præfabrikerede invitationer. Hvis det hele skulle laves fra bunden, ville det tage meget længere tid, og så ville det måske ikke blive gjort." (Forælder med anvendelse)

Endeligt peger især medarbejderne på, at ForældreFiduser giver en vis ballast til fokusset på forældresamarbejde, så de dermed kan fremstå som mere troværdige samtidig med, at forberedelsestiden til redskaberne er beskedne. Understøttelsen gør sig også gældende i forhold til forældre, der

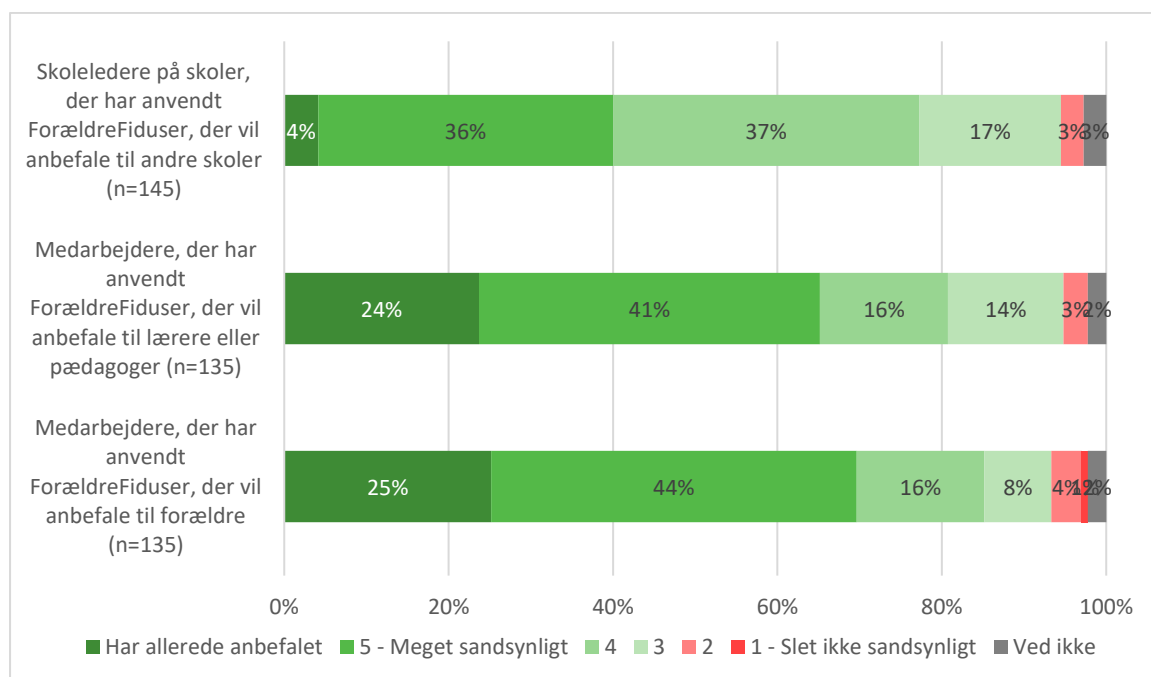
for eksempel er kontaktførelse og med den baggrund forsøger at forbedre det indbyrdes samarbejde i forældregruppen. Forældrene kan endda have endnu mere behov for at have en legitim kilde til deres forslag end medarbejdere, da de ikke er professionelle, men derimod har en rolle på lige fod med de andre forældre i klassen.

5.2 ANBEFALING

Anbefalingsvilligheden er en vigtig indikator for at vurdere tilfredsheden med et produkt. Derudover er anbefalingsvilligheden væsentlig for ForældreFidusernes videre udbredelse. Som kapitel 3 har vist, er især lærere og pædagoger, og i stigende grad også skoleledere, væsentlige kilder i udbredelsen af kendskabet til ForældreFiduserne. Den høje tilfredshed og anbefalingsvillighed i første evalueringsrunde er dermed sandsynligvis også en af forklaringerne på, at kendskabsniveauet blev øget så markant sidenhen.

Når det kommer til anbefalingsvillighed blandt skoleledere og medarbejdere, er resultaterne overvejende positive. Figuren nedenfor viser både anbefalingsvilligheden for skoleledere på skoler, der har anvendt ForældreFiduser, og medarbejdere, der har anvendt ForældreFiduser.

Figur 21. Anbefalingsvillighed blandt skoleledere og medarbejdere

Knap tre ud af fire skoleledere finder det sandsynligt eller meget sandsynligt, at de vil anbefale ForældreFiduser til andre skoler, mens en forholdsvis lille andel, 4%, allerede har gjort det. Kun 3% finder det mindre sandsynligt, at de vil anbefale ForældreFiduser til andre skoler. Blandt medarbejderne har en fjerdedel allerede anbefalet ForældreFiduser, både til andre lærere og pædagoger og

forældre. Derudover finder omtrent 6 ud af 10 medarbejder det sandsynligt eller meget sandsynligt, at de fremadrettet vil anbefale fiduserne.

Generelt er anbefalingsvilligheden høj både blandt skoleledere og medarbejdere i denne evalueringsrunde ligesom i første evalueringsrunde. Der er dog et lille fald i de gennemsnitlige værdier for medarbejdernes anbefalingsvillighed. Dette skyldes højst sandsynligt det dengang lave datagrundlag på kun 29 respondenter, hvilket vil vise større udsving end det større datagrundlag i denne evalueringsrunde. Det er derfor i højere grad værd at hæfte sig ved, at anbefalingsvilligheden stadig er høj hos både skoleledere og medarbejdere, på trods af at kendskabet er mere end fordoblet siden sidste evaluering.

For begge evalueringsrunder gælder det ligeledes, at medarbejderne er lidt mere villige til at anbefale ForældreFiduser til forældre end til andre lærere og pædagoger. Det kan skyldes, at redskabets indhold for flere medarbejdere virker ligetil og meget generelt, hvorfor det i højere grad kan opfattes som værende relevant for forældre end for lærere og pædagoger, der i forvejen har uddannelse og erfaring inden for feltet. Dette blev også udtrykt i et medarbejderinterview, hvor medarbejderen påpegede, at ForældreFiduser er fint formidlet og har gode eksempler, men også kan virke lidt for banalt for personer, der arbejder med børn og trivsel til daglig.

”Der er nogle ting, der er lidt banale, men det kan være godt, hvis man ikke har prøvet det før. Forskelligt erfaringsniveau, fint at der er noget til alle. Noget er lidt for simpelt og lidt for nemt. Det er både for forældre og fagfolk, jeg tænker, at man måske kunne dele det lidt mere op. Opdelt i forældre og faggrupper. Er der til forældre og så bare god inspiration for os andre.” (Medarbejder)

Da medarbejderne dog spiller en vigtig rolle i formidlingen af ForældreFiduser til forældrene, er det positivt, hvis medarbejderne anbefaler redskaberne til andre pædagoger og lærere, som kan tage det med i deres egne klasser – ikke kun i indskolingen, men også i de ældre klasser.

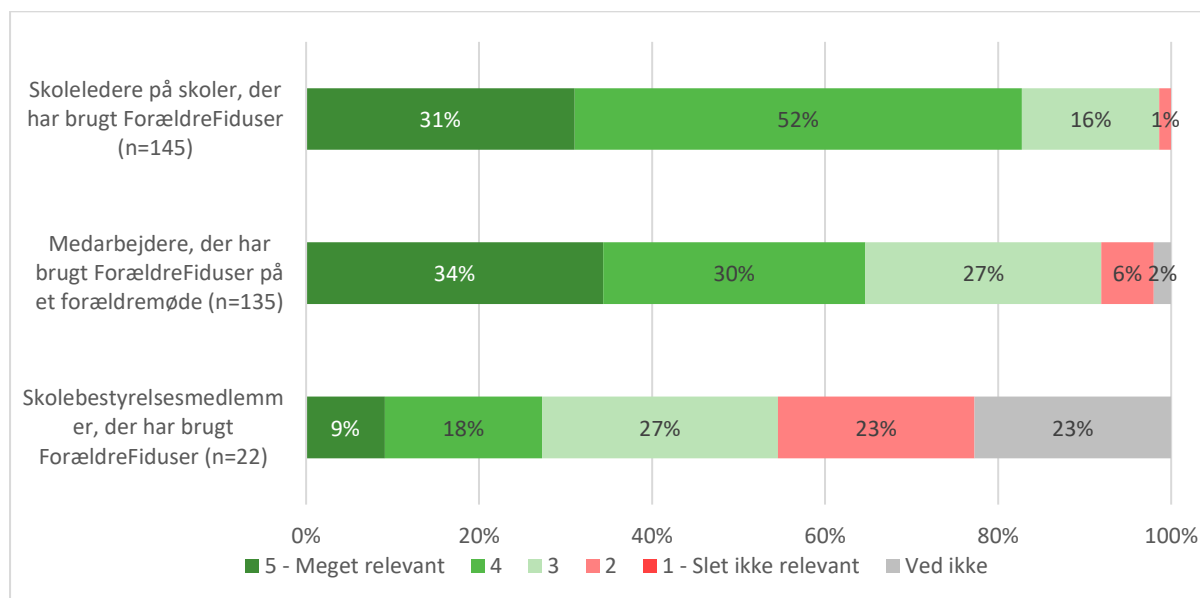
5.3 RELEVANS

Overordnet set finder både skoleledere og medarbejdere redskaberne fra ForældreFiduser relevante. Skolebestyrelsesmedlemmerne oplever ForældreFiduserne i mindre grad som relevante, dog er datagrundlaget forholdsvis usikkert.

I første evalueringsrunde vurderede trefjerdedel af skolelederne på skoler, der har anvendt ForældreFiduser, dem som relevant eller meget relevant på deres skole. I denne runde er andelen steget yderligere til 83%. For medarbejdere, der har benyttet ForældreFiduser på et forældremøde, vurderer 8 ud af 10 i 2015, at redskabet var relevant, mens dette tal er faldet til lidt over 6 ud af 10 i 2016. Igen må det lave datagrundlag fra 2015-undersøgelsen holdes in mente, hvorfor større udsving ikke er overraskende. Kun 6 % af medarbejderne finder ForældreFiduser mindre relevant i 2016, og rele-

vansen vurderes således stadigvæk som høj ud fra et mere solidt datagrundlag. Det er dog interessant, at skolelederne i højere grad vurderer ForældreFiduserne som et relevant tiltag end medarbejderne.

Figur 22. Hvor relevant er ForældreFiduser på din skole?

Note: Spørgsmålet er kun stillet til skoleledere, medarbejdere og skolebestyrelsesmedlemmer, der har brugt ForældreFiduser.

Da skolebestyrelsesmedlemmer kun er en del af denne anden evalueringsrunde er der ikke muligt at sammenligne dissers vurdering over tid. Blandt de skolebestyrelsesmedlemmer, der har brugt ForældreFiduser, finder lidt over en fjerdedel det relevant eller meget relevant på deres skole, mens knap en fjerdedel finder det mindre relevant. Vurderingen adskiller sig således fra skoleledernes og medarbejdernes vurderinger. Det er dog også baseret på et spinkelt datagrundlag på kun 22 respondenter, hvilket gør resultaterne usikre. Som kapitel 4 og 7 viser, er der i det hele taget relativt få skolebestyrelsesmedlemmer, der anvender ForældreFiduserne, dels fordi de ikke arbejder med principper og praksisser for forældresamarbejdet, dels fordi de ikke ved, at ForældreFiduser kan inspirere i den sammenhæng. Det tyder således på, at ForældreFiduser ikke er så stærkt etableret i den målgruppe og anvendeligheden af redskaberne er mindre end blandt de andre målgrupper.

Efter at have set på tilfredsheden med ForældreFiduserne, stiller det næste kapitel skarpt på virkningerne.

6. FORÆLDREFIDUSERNES BETYDNING FOR FORÆLDRESAMRBEJDET

Som de foregående afsnit har vist, er kendskab, anvendelse samt tilfredshed og anbefalingsvillighed i forhold til ForældreFiduserne høj blandt de forskellige målgrupper. Det tyder på, at målgrupperne oplever, at ForældreFiduser har en betydning for forældresamarbejdet. I dette kapitel ser vi derfor nærmere på ForældreFidusernes betydning ud fra projektets mål og forandringsteori.

Evalueringen viser også en høj målopfyldelse ift. medarbejdernes vurdering af ForældreFidusernes betydning for forældresamarbejdet. Mellem 8 og 9 ud af 10 børnehaveklassemedarbejdere vurderer således, at ForældreFiduser bidrager til, at flere forældre taler sammen og er sammen samt arrangerer og deltager i fællesskabsskabende aktiviteter. Andelene bygger på medarbejdere, som vurderer, at ForældreFiduser "i meget høj grad", "i høj grad", "i nogen grad" eller "i mindre grad" bidrager til de nævnte mål. Figur 23 giver et mere nuanceret billede af, i hvilken grad medarbejderne oplever ForældreFidusers bidrag.

Mål	Faktuel status Første evalueringsrunde	Faktuel status Anden evalueringsrunde	Mål- opfyldelse
66 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender Forældrefiduser, vurderer, at flere forældre taler sammen.	97 procent* af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender Forældrefiduser, vurderer, at flere forældre taler sammen.	88 procent* af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender Forældrefiduser, vurderer, at flere forældre taler sammen.	✓
66 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender Forældrefiduser, vurderer, at flere forældre er sammen.	90 procent* af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender Forældrefiduser, vurderer, at flere forældre er sammen.	83 procent* af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender Forældrefiduser, vurderer, at flere forældre er sammen.	✓
66 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender Forældrefiduser, vurderer, at flere forældre arrangerer fællesskabende aktiviteter.	90 procent* af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender Forældrefiduser, vurderer, at flere forældre arrangerer fællesskabende aktiviteter.	88 procent* af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender Forældrefiduser, vurderer, at flere forældre arrangerer fællesskabende aktiviteter.	✓
66 procent af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender Forældrefiduser, vurderer, at flere forældre deltager i fællesskabende aktiviteter.	86 procent* af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender Forældrefiduser, vurderer, at flere forældre deltager i fællesskabende aktiviteter.	80 procent* af de medarbejdere i børnehaveklasser, som anvender Forældrefiduser, vurderer, at flere forældre deltager i fællesskabende aktiviteter.	✓
Kvalitative spørgsmål	Status anden evalueringsrunde		
Hvad er det særligt, som medvirker til at flere forældre taler sammen, er sammen og arrangerer og deltager i fællesskabende aktiviteter?	- Naturligt at alle forældre inddrages og alle forældre får en rolle - Kan tage fokus/ansvar fra medarbejderen og lægge det over på forældrene - Skaber øget bevidsthed omkring egen rolle ift. hele klassens trivsel - Sætter klare rammer og forventninger til forældresamarbejdet - Er nemt at gå til, hvilket gør, at medarbejderne rent faktisk anvender redskaberne		

Hvad er årsagerne, hvis der ikke er flere forældre, der taler sammen, er sammen og arrangerer og deltager i fællesskabende aktiviteter?

- Forældregruppen er i forvejen engageret
- Medarbejderne i børnehaveklassen har i forvejen arbejdet med forældresamarbejde
- Det lykkes fortsat ikke at inddrage næsten alle forældre
- Der opstår alligevel en kultur, hvor det er ok ikke at deltage

Note: *Andel som vurderer, at Forældrefiduser "i meget høj grad", "i høj grad", "i nogen grad" eller "i mindre grad" bidrager til de nævnte mål. Ved udviklingen i målopfyldelsen fra første til anden evalueringsrunde er det væsentligt at holde sig for øje, at den første evalueringsrunde bygger på et forholdsvis begrænset datagrundlag, da kun 29 medarbejdere i undersøgelsen havde anvendt ForældreFiduser. Derfor er det meget naturligt med større udsving, og forskellene mellem første og anden evalueringsrunde skal tolkes varsomt.

Ovenstående resultater understøttes af de kvalitative interview med medarbejdere og forældre samt spørgeskemaundersøgelsen blandt forældrene. Evalueringen indikerer, at forældrene har en mere positiv oplevelse af forældresamarbejdet og i højere grad involverer sig, når ForældreFiduser anvendes.

Det er dog ikke i indeværende evaluering muligt at isolere betydningen af ForældreFiduserne. ForældreFiduser er ét af flere redskaber, og de kvalitative interview med medarbejderne indikerer, at de ofte anvendes af børnehaveklassemedarbejdere, der i forvejen har lagt vægt på forældresamarbejdet – og der er ingen tvivl om, at medarbejderen spiller en helt afgørende rolle for forældrenes samarbejde. Da indeværende evaluering ikke er en effektevaluering med en indsats- og kontrolgruppe, er det således ikke muligt at fastslå deciderede effekter. Men i og med at medarbejderne oplever, at ForældreFiduser understøtter deres arbejde med forældresamarbejdet, og de forskellige datakilder peger i samme retning, sandsynliggør dette, at ForældreFiduserne har en positiv betydning for forældresamarbejdet.

De næste afsnit dykker nærmere ned i, hvilken betydning ForældreFiduser har for forældresamarbejdet. Modsat de tidligere kapitler bygger dette kapitel udelukkende på data fra børnehaveklassemedarbejderne og forældrene.

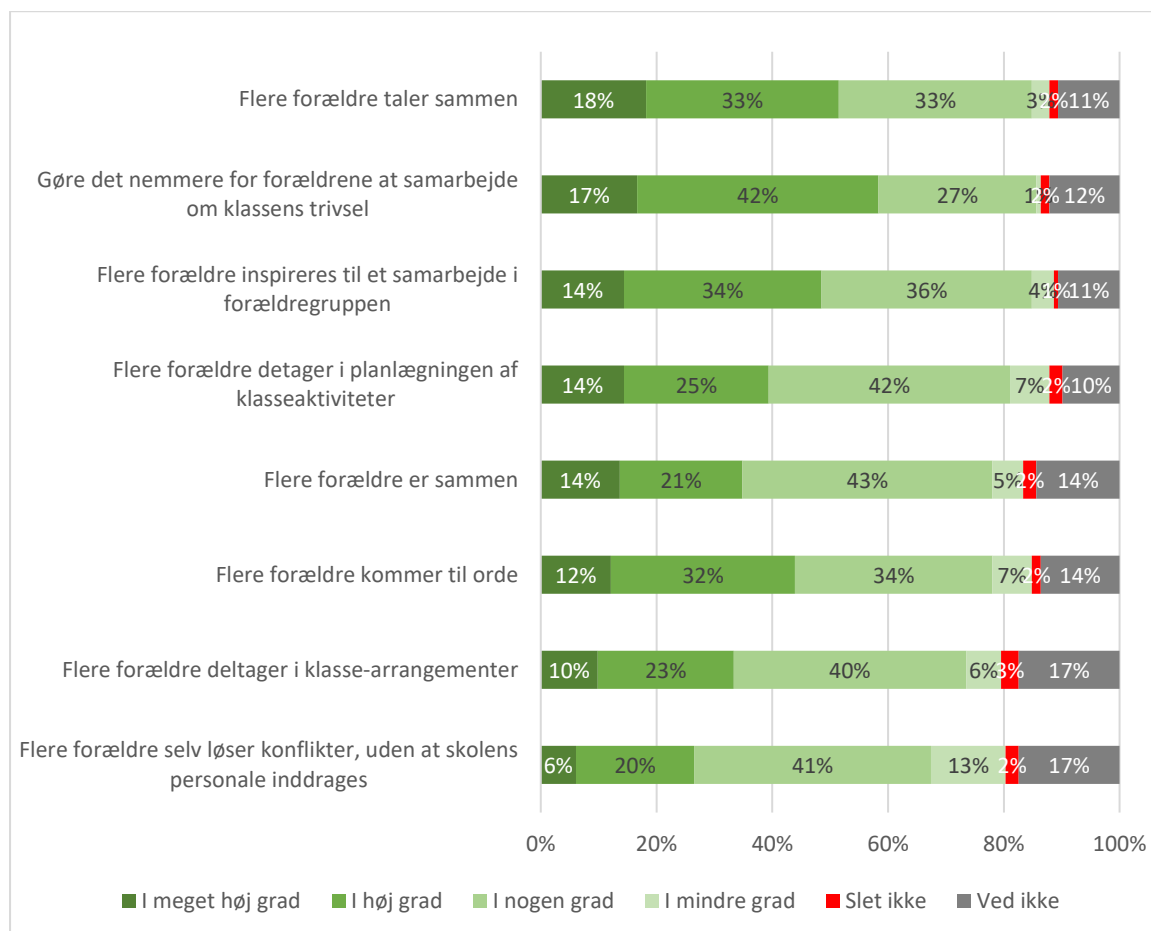
6.1 FORÆLDRENES SAMARBEJDE

Som beskrevet indledningsvis har ForældreFiduserne en høj målopfyldelse, idet mellem 8 og 9 ud af 10 børnehaveklassemedarbejdere vurderer, at ForældreFiduser bidrager til, at flere forældre taler sammen og er sammen samt arrangerer og deltager i fællesskabsskabende aktiviteter.

Ser vi nærmere på medarbejdernes vurdering af, hvordan ForældreFiduserne bidrager, er det særligt at flere forældre taler sammen, at ForældreFiduser gør det nemmere for forældrene at samarbejde om klassens trivsel, samt at forældrene inspireres til at samarbejde i forældregruppen. Medarbejderne vurderer i lidt mindre grad, at flere forældre selv løser konflikter, uden at skolens personale inddrages, men selv her er det fortsat knap trefjerdedele af medarbejderne, der vurderer dette. For alle parametre gælder således, at størstedelen af medarbejderne oplever, at ForældreFiduser bidrager til forældresamarbejdet.

Sammenlignet med den første evaluering i foråret 2015 er vurderingerne af ForældreFidusernes virkninger lidt mindre positive. Det skyldes primært en højere andel "Ved ikke"-besvarelser i anden runde. Det skal igen påpeges, at første evalueringsrunde bygger på et forholdsvis beskeden datagrundlag, hvorfor forskydninger skal tolkes med stor forsigtighed. Derudover er kendskabet og anvendelsen af ForældreFiduserne blevet udvidet markant siden første runde, jf. kapitel 3 og 4, hvorfor den fortsat høje målopfyldelse må siges at være særdeles positiv.

Figur 23. I hvilken grad vurderer du, at ForældreFiduser bidrager til at...? (medarbejdere som har brugt ForældreFiduser på et forældremøde, n=132, evaluering i 2016)

Note: Spørgsmålet er kun stillet til medarbejdere, der har anvendt ForældreFiduser eller kender ForældreFiduser.dk i en vis grad. Resultaterne i figuren vises kun for medarbejdere, der har anvendt ForældreFiduser på et forældremøde.

Ovenstående resultater understøttes af de kvalitative interview med medarbejdere, der har anvendt ForældreFiduserne. Interviewene viser ligeledes, at ForældreFidusernes betydning til dels afhænger af, hvilke elementer medarbejderne præsenterer forældrene for. Mens Aktivitetsgrupperne er med til at få flere forældre involveret i planlægningen af arrangementer, giver hjemmesiden inspiration, og Samspillet giver en ramme for at tale sammen med de andre forældre omkring nogle af de dilemmaer, der kan være. Disse forskelle er eksemplificeret ved følgende uddrag fra de kvalitative interview med medarbejdere.

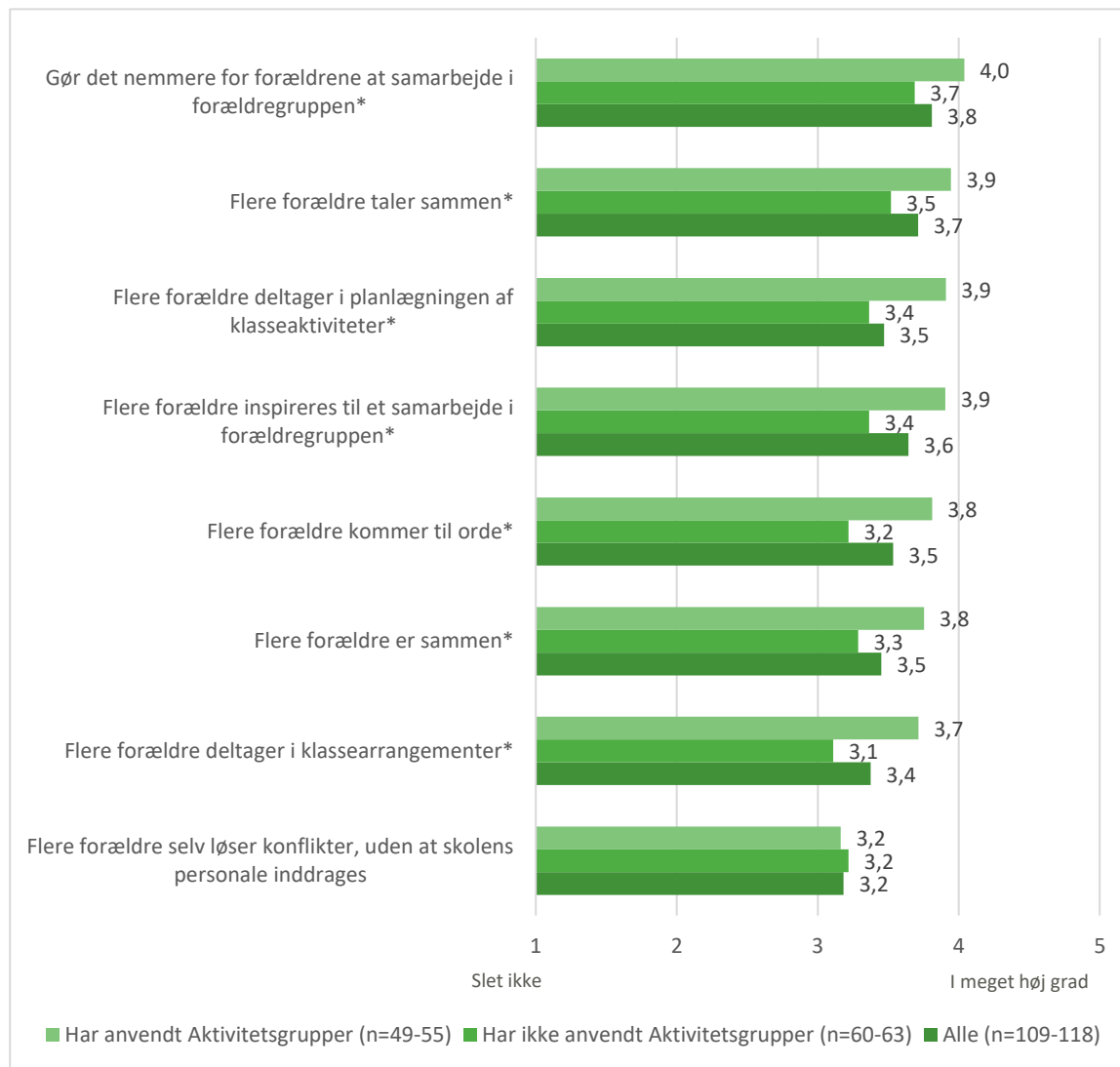
*"[Aktivitetsgrupper bidrager] helt sikkert. Det giver en anden klassesdynamik. [...]
Netop for at sørge for at prøve alle forældre til at arrangere noget fælles, at de
ikke kun snakker sammen, men at være involveret i at arrangere noget. For at
lægge det ud til alle, så alle kunne være med til at arrangere et eller andet."
(Medarbejder)*

*"De bruger [hjemme]siden som inspiration til arrangementer. opskrifter mv. Det
er mest for nye forældre, dem der har ældre børn de kender det, men især nye
forældre har gavn af det." (Medarbejder)*

*"[ForældreFiduser] opfordrer til respekt mellem forældrene. De får lidt flere vink-
ler på det – også det med at få snakket om nogle ting. Man får talt om det og
tænkt over det." (Medarbejder)*

Ser vi ud fra spørgeskemaundersøgelsen nærmere på, hvilke redskaber medarbejderne har anvendt, og hvordan de vurderer ForældreFiduserne, er der en tendens til, at virkningerne vurderes signifikant mere positive, når medarbejderne har anvendt Aktivitetsgrupperne, end hvis de ikke har.

Figur 24. I hvilken grad vurderer du, at ForældreFiduser bidrager til at...? Krydset med hvorvidt medarbejderne har anvendelse Aktivitetsgrupper på forældremøder.

Note: Spørgsmålet er omkodet, således at 1 svarer til "Slet ikke" og 5 til "I meget høj grad". For at kunne udregne et meningsfuldt gennemsnit er "ved ikke"-besvarelser frasorteret i denne omkodning. Antal besvarelser varierer derfor fra spørgsmål til spørgsmål, da andelen af "Ved ikke"-besvarelser varierer. *Ved vurderinger markeret med en stjerne er vurderingen af Aktivitetsgrupperne signifikant forskellige med en p-værdi på 0,05. Det betyder, at respondenter, der har anvendt Aktivitetsgrupper, i signifikant højere grad vurderer, at ForældreFiduserne har bidraget til dette, sammenlignet med de øvrige respondenter, der ikke har benyttet Aktivitetsgrupperne.

Medarbejdere, der har anvendt Aktivitetsgrupperne, er således lidt mere positive i deres vurderinger af ForældreFidusernes betydning på 7 ud af de 8 parametre, særligt at flere forældre deltager i klassearrangementer og planlægningen af klasseaktiviteter, at flere er og taler sammen samt kommer til orde. Derudover vurderer medarbejderne også i lidt højere grad, at ForældreFiduser inspirerer flere forældre til forældresamarbejde.

De kvalitative interview med forældre understøtter det positive indtryk af Aktivitetsgrupperne. Selvom alle forældre, der har anvendt ForældreFiduser, er positive omkring deres anvendelse, fremhæver forældre, der har anvendt Aktivitetsgrupper, at planlægningen af arrangementerne kan give "noget mere" til forældresamarbejdet.

"Ja, alt det med at skabe noget sammen, gør at man lærer hinanden at kende bedre, og så glider det hele bedre. Jeg er ikke blevet venner med nogen af de andre forældre, men man taler bedre med hinanden jo bedre man kender hinanden. [...] Ja, der var nogle stykker, som jeg ikke tror, at jeg ellers ville have talt med."
(Forælder med anvendelse)

Selvom børnehaveklassemedarbejderne overordnet set er positive, kan de dog også opleve udfordringer med forældresamarbejdet, selvom de anvender ForældreFiduser. En medarbejder fortæller fx, at hun har en meget svær forældregruppe i år, hvor det ikke lykkes at få alle engageret. Selvom der blev dannet Aktivitetsgrupper på det første forældremøde, har forældrene været dårlige til at arrangere og vende tilbage på arrangementerne, og medarbejderen begynder igen at overtage kontakten og hjælpe forældrene med at stable arrangementerne på benene. Det medfører ekstra arbejde for medarbejderen.

"[Vil du fortsat anvende ForældreFiduser?] Det ved jeg ikke. Jeg skal kigge på, hvad der ellers er, jeg kan bruge. Hvis det alligevel bliver en fiasko, så er det nemmere, hvis det er kontaktforældre og mig, der arrangerer." (Medarbejder)

Det stod i skarp kontrast til forældregruppen året forinden, hvor alle deltog, og hvor medarbejderen på samme måde introducerede Aktivitetsgrupperne på det første forældremøde. Udfordringen kan ligge i at få etableret en god kultur blandt forældregruppen. Hvis det ikke lykkes, at forældrene selv tager initiativ efter forældremødet, kan det således være svært for børnehaveklassemedarbejderen at hjælpe dem mere på vej.

Selvom medarbejderne overordnet set er positive omkring ForældreFidusernes bidrag, er det derudover vigtigt for medarbejderne i de kvalitative interview at fastslå, at de i forvejen har arbejdet med forældrefællesskaber. ForældreFiduserne ses derfor mere som en "rygstøtte" og som hjælpemidler til børnehaveklassemedarbejdernes arbejde, og medarbejderne vil også uden ForældreFiduser kunne have løftet opgaven. Det er typisk de i forvejen interesserede og engagerede medarbejdere, der anvender ForældreFiduserne eller lader sig inspirere af dem. Netop det kan gøre det svært at fastslå ForældreFidusernes virkninger. ForældreFiduserne opleves dog klart som en hjælp, der kan gøre det nemmere for medarbejderne, som allerede beskrevet i kapitel 5.

6.2 FORÆLDRENES OPLEVELSE AF FORÆLDRESAMARBEJDET

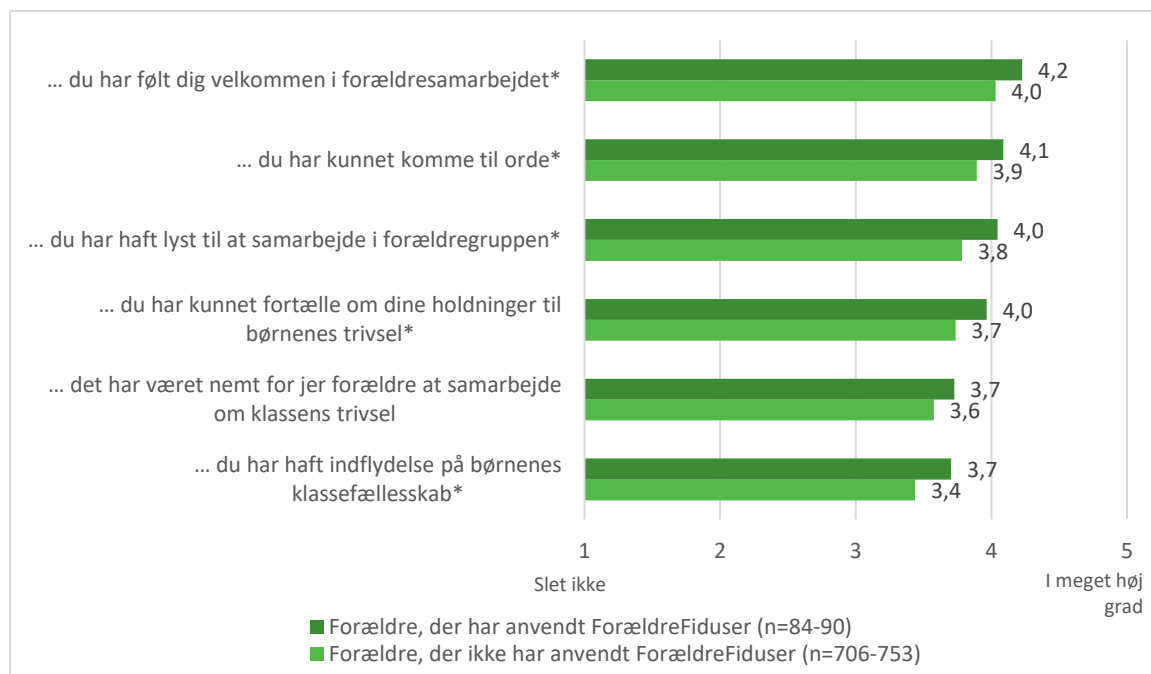
Resultaterne fra medarbejderne understøttes af både spørgeskemaundersøgelsen og de kvalitative interview med forældrene. Overordnet set føler forældrene sig velkomne i forældresamarbejdet, uanset om ForældreFiduserne anvendes eller ej, som den næste figur illustrerer. Forældrene ligger

gennemsnitlig på en vurdering på lidt over 4 på en skala fra 1 til 5, hvilket svarer til, at forældrene i gennemsnit "i høj grad" har følt sig velkomne i forældresamarbejdet.

Evalueringen indikerer dog også, at forældrene i lidt højere grad oplever et inkluderende forældresamarbejde, når ForældreFiduserne anvendes. For forældrene kan det være svært selv at vurdere betydningen af ForældreFiduserne, bl.a. fordi de ikke nødvendigvis har et sammenligningsgrundlag. Evalueringen sammenligner derfor forældrenes vurdering af forældresamarbejdet, alt efter om de har anvendt ForældreFiduser eller ej. Sammenlignes forældre, der har anvendt ForældreFiduser, med de øvrige forældre oplever forældrene i lidt højere grad et inkluderende forældresamarbejde, hvor de har følt sig velkomne og trygge til at ytre sig samt har i lidt højere grad lyst til at indgå i samarbejdet. Forskellene er signifikante, om end de er relativ små. Dette er illustreret i den næste figur, der viser, hvordan forældrene har oplevet forældresamarbejdet i deres barns børnehaveklasse på en række forskellige parametre for henholdsvis forældre, der har anvendt ForældreFiduser, og forældre, der ikke har anvendt fiduserne.

Der er ikke tegn på, at forskellene i forældrenes vurdering af forældresamarbejdet kan forklares ved forældrenes uddannelsesbaggrund, køn, bopæl mv., da forældre, der henholdsvis anvender og ikke anvender ForældreFiduser, i høj grad ligner hinanden på disse baggrundsfaktorer. Der er heller ikke tegn på forskelle i forældrenes overordnede vurdering af børnenes trivsel i klassen blandt forældre, der henholdsvis anvender og ikke anvender ForældreFiduser. Alt i alt er dette med til at understøtte billedet fra undersøgelsen blandt medarbejderne om, at ForældreFiduserne er med til at understøtte forældresamarbejdet. Som nævnt i afsnit 6.1, virker det dog i de kvalitative interview med medarbejderne til, at det i høj grad er medarbejdere, der i forvejen fokuserer på forældresamarbejdet, der også anvender ForældreFiduser. Forskellene i forældrenes vurderinger af forældresamarbejdet kan således også afspejle forskelle i klassens eller skolens generelle fokus på forældresamarbejde.

Figur 25. Tænk på forældrenes samarbejde med hinanden i dit barns børnehaveklasse. I hvilken grad har du oplevet, at... Krydset med Har du anvendt et eller flere af redskaberne fra ForældreFiduser, mens dit barn har gået i børnehave-klasse?

Note: Spørgsmålet er omkodet, således at 1 svarer til "Slet ikke" og 5 til "I meget høj grad". For at kunne udregne et meningsfuldt gennemsnit er "ved ikke"-besvarelser frasorteret i denne omkodning. *Angiver at gennemsnittene er signifikant forskellige. P-værdi=0,05.

At ForældreFiduserne har en positiv betydning for forældresamarbejdet understøttes dog også af de kvalitative interview, hvor der er tegn på, hvordan ForældreFiduserne understøtter forældresamarbejdet. Forældrene fremhæver bl.a., at ForældreFiduserne understøtter, at forældrene taler sammen "på kryds og tværs".

"Det[ForældreFiduser] understøtter den barriere, at nogle ikke kommer med i forældresamarbejdet, og at man bare sidder stille og ikke blander sig." (Forælder med anvendelse)

"Jeg var glad for, at jeg ikke sad i en situation, hvor seks forældre er styrende og vil det hele og så er resten af forældregruppen lukket ude... hvor der ikke er så meget fællesskab for klassen men kun for den gruppe. [...] Det er fedt at her tvinges alle til at deltage og alle deltager på lige fod." (Forælder med anvendelse)

"Det har gjort at folk må sætte sig sammen på kryds og tværs. Og at man i stedet for at snakke med dem, som man har været i mødregruppe med, så snakker man sammen med dem, som vil lave det samme som en selv. Man er jo gået ind der, hvor der har været behov for det. På en eller anden måde har det tvunget en til at få nogle flader, som man ellers ikke ville have haft. Og i en klasse hvor man slet ikke kender nogen, så vil du da komme til at lære nogen at kende." (Forælder med anvendelse)

En af de interviewede forældre oplever endda en stor forskel på hendes søns klasse, hvor børnehaveklasselæreren anvendte Aktivitetsgrupper, og hendes øvrige to børns klasser, hvor ForældreFiduser ikke har været anvendt, og forældrerepræsentanterne opleves som 'Tordenskjolds soldater'.

Forældrene oplever derudover, at ForældreFiduserne kan være med til at skabe et fælles udgangspunkt at tale ud fra, hvilket kan gøre det nemmere for fx førstegangsførelse også at fremkomme med deres holdninger. Derudover sørger Aktivitetsgrupper og Samspillet for, at alle forældre får en rolle, hvilket kan give tryghed, når forældrene skal ytre sig. Endelig kan hjemmesiden og videofilmen bidrage med baggrundsviden, hvilket kan gøre, at forældrene i højere grad føler, at de kan sige noget.

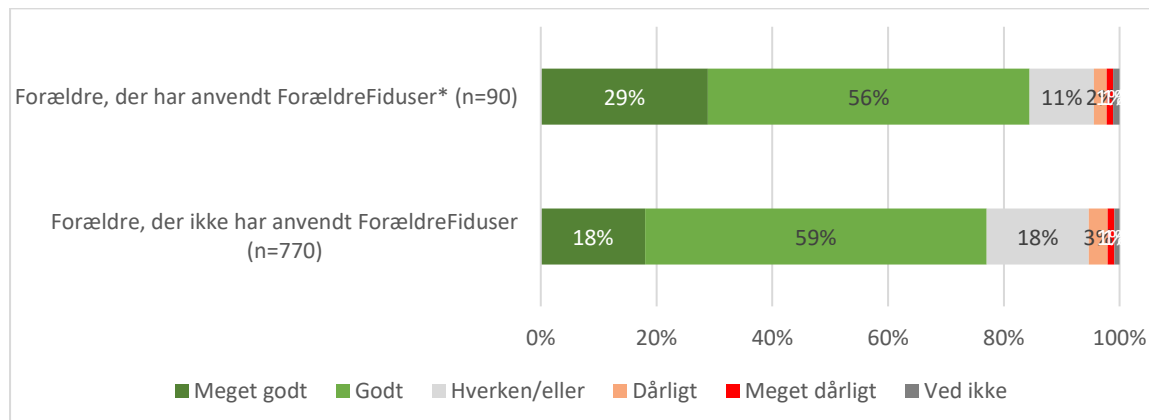
"Jeg blev meget positivt overrasket, jeg var ikke klar over, at der var sådan et initiativ i gang. Det gode var, at alle var med. Der er altid nogen, der er primus motor, der tager initiativ, men her var alle med. Det gør, at det bliver et mere totalt billede af klassen, og også for dem der ikke er så meget med." (Forælder med anvendelse)

Interessant er endeligt, at forældrene i lidt højere grad oplever, at de har haft indflydelse på børnenes klassefællesskab, når ForældreFiduser har været anvendt. Det kan bl.a. hænge sammen med, at forældrene er blevet mere bevidste omkring deres egen rolle i det, jf. afsnit 6.3.

Udover forskellene i parametrene foroven kan der i spørgeskemaundersøgelsen spores en mindre (dog signifikant) forskel i forældrenes vurdering af forældresamarbejdet. Mens knap 3 ud af 10 forældre, der har anvendt ForældreFiduser, vurderer forældresamarbejdet som meget godt, gælder det kun for knap 2 ud af 10 forældre, der ikke har anvendt ForældreFiduser. Ved disse sammenligninger er det vigtigt at påpege, at der er tale om sammenligninger og ikke effektstudier. Der kan dog ikke umiddelbart spores forskelle i baggrundsfaktorer blandt forældrene, der ellers kan forklare forskellene i vurderingen af forældresamarbejdet.

Uanset om ForældreFiduser har været anvendt, vurderer størstedelen af forældrene forældresamarbejdet positivt. Det gælder for henholdsvis 85 % og 77 % af forældrene. Der er dog også en mindre andel i begge grupper, der vurderer forældresamarbejdet til at fungere dårligt eller meget dårligt.

Figur 26. Hvordan vil du vurdere forældrenes samarbejde med hinanden i dit barns børnehaveklasse? Krydset med Har du anvendt et eller flere af redskaberne fra ForældreFiduser, mens dit barn har gået i børnehaveklasse?

Note: *Angiver at gennemsnittene er signifikant forskellige for forældre, der har anvendt ForældreFiduser, og forældre, der ikke har anvendt ForældreFiduser. P-værdi=0,05.

De kvalitative interview viser dog også, at ikke alle forældre oplever, at ForældreFiduserne har gjort en betydelig forskel i forældresamarbejdet. En forælder fortæller, at ForældreFiduserne primært har været inspirationsmateriale og værktøjskasse, der kunne bruges, når der var behov for konkret inspiration, men at de derudover ikke har fyldt særlig meget.

”En stor del var de nok kommet frem til alligevel, men det bliver noget lettere nu, hvor det har været der. En værktøjskasse, som vi har kunnet kigge i og finde hjælp fremfor selv skulle finde på. Men jeg har ikke tænkt nærmere over, hvad det har kunnet. Jeg har bare benyttet det.” (Forælder med anvendelse)

Interviewene med forældrene viser derudover, at forældrene oplever mange potentielle faldgruber i forældresamarbejdet, uanset om ForældreFiduser anvendes eller ej. Det er typiske situationer, hvor nogle forældre trækker sig fra samarbejdet, hvilket til tider også går ud over barnets inddragelse. Det kan være svært for de øvrige forældre at håndtere. Derudover kan det være svært at tale med andre forældre omkring deres børn og eventuelle konflikter, selvom forældrene kender hinanden.

Endelig bliver det tydeligt i de kvalitative interview, at skolens fokus og prioritering har stor betydning for forældrenes opfattelse af forældresamarbejdet og arbejdet med ForældreFiduser. Især ved skift af skole eller klasselærer skinner det tydeligt igennem, som beskrevet i nedenstående eksempel.

Klasselærens betydning

Da Johannes fik en ny klasselærer i 1. klasse, blev der pludselig sat fokus på forældresamarbejde. For Marianne, Johannes' mor, betød det, at hun begyndte at tænke mere over sin egen rolle og blev mere bevidst om, at forældrenes holdninger og adfærd "smitter" på børnene. Johannes' nye klasselærer brugte Aktivitetsgrupperne på det første forældre-møde, og det medførte at Marianne lærte nogle af de andre forældre at kende. Selvom deres børn gik sammen i børnehaveklassen, følte Marianne nemlig ikke, at hun kendte de andre forældre. Nu har forældrene allerede arrangeret to fester, og indtil videre har der været stor opbakning fra hele forældregruppen. Alle børn og forældre har således delta-get i fælles arrangementerne. Trivslen i børnegruppen var høj i forvejen, men Marianne er ikke i tvivl om, at det kun kan bidrage positivt, at forældrene lærer hinanden og hinandens børn bedre at kende.

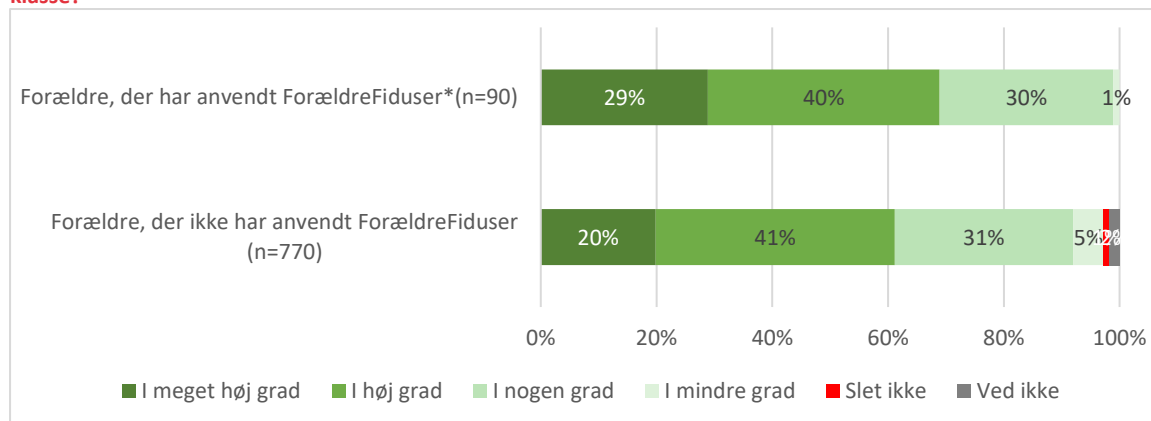
Hvis skolen i høj grad lægger vægt på et godt forældresamarbejde og informerer omkring fordelene ved dette, har forældrene ligeledes fokus på dette. Her spiller både skolelederen og særlig klasselæren en stor rolle – uanset om ForældreFiduser anvendes eller ej. Det er med indeværende evaluering ikke muligt at adskille ForældreFidusernes betydning fra skolens øvrige fokus og arbejde med forældresamarbejdet. Som beskrevet i afsnit 6.1, oplever medarbejderne dog ForældreFiduserne som et understøttende element i deres arbejde, og ForældreFiduserne ser således ud til at kunne have en positiv betydning for forældresamarbejdet.

6.3 VIDEN OG BEVIDSTHED OM FORÆLDRESAMARBEJDET

Et af ForældreFidusernes formål er at øge viden om betydningen ved et godt fællesskab for alle, herunder også hvilken betydning forældresamarbejdet har for børnegruppens trivsel, samt at øge forældrenes bevidsthed om betydningen af deres omgangstone og indgangsvinkel. I det følgende ser vi derfor nærmere på forældrenes oplevelse af medansvar og betydning af forældresamarbejdet. Det er igen vigtigt at påpege, at der er tale om indikationer og ikke deciderede effekter. Klassens og skolens generelle fokus på og arbejde med forældresamarbejde har sandsynligvis også stor betydning for disse faktorer, uden at de kan holdes adskilte i analysen.

Spørgeskemaresultaterne indikerer, at forældrene i lidt højere grad oplever et medansvar for alle børn i klassen, hvis de har anvendt ForældreFiduser. Som nedenstående figur viser, svarer omtrent 7 ud af 10 forældre, at de i høj eller meget høj grad har følt et medansvar for alle børnenes trivsel i børnehaveklassen, når ForældreFiduser har været anvendt. For forældre, hvor ForældreFiduser ikke har været anvendt, gælder det kun for omtrent 6 ud af 10. Der er tale om en statistisk signifikant forskel i forældrenes oplevelse af medansvar.

Figur 27. I hvilken grad har du som forælder følt et medansvar for alle børnenes trivsel i dit barns børnehaveklasse? Krydset med Har du anvendt et eller flere af redskaberne fra ForældreFiduser, mens dit barn har gået i børnehaveklasse?

Note: *Angiver at gennemsnittene er signifikant forskellige. P-værdi=0,05.

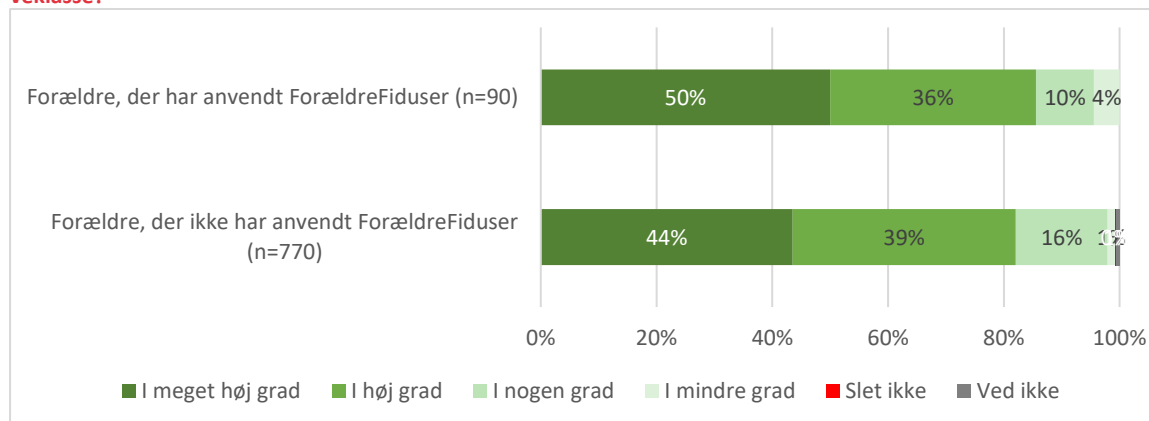
I de kvalitative interview fortæller en forælder bl.a., at det første forældremøde, hvor ForældreFiduser blev anvendt, var med til at give forældrene en bevidsthed om at have et fælles ansvar for hele klassen.

”Vi kunne godt se, at vi havde et fælles ansvar for alle i klassen, og jeg synes, at det er fint at stille nogle krav til forældrene. Folk er generelt gode til at passe sine egne børn, de kigger ikke så meget ud på fællesskabet. Det, synes jeg, mangler.”
(Forælder uden anvendelse)

I det hele taget er forældregruppen overordnet set bevidst omkring deres medansvar, og ForældreFiduserne kan være et godt redskab til at fremme denne bevidsthed.

På samme måde er forældrene også i høj grad bevidste omkring forældresamarbejdets betydning for børnenes trivsel, uanset om ForældreFiduser anvendes eller ej, som den næste figur viser. Figuren viser også en mindre forskel mellem forældre, der henholdsvis har og ikke har anvendt ForældreFiduser. Forskellen er dog ikke statistisk signifikant, og der knytter sig således større usikkerheder til, hvorvidt der er tale om en reel forskel i forældrenes vurdering.

Figur 28. I hvilken grad vurderer du, at forældrenes samarbejde med hinanden har betydning for børnenes trivsel i en klasse? Krydset med Har du anvendt et eller flere af redskaberne fra ForældreFiduser, mens dit barn har gået i børnehaveklasse?

De kvalitative interview med forældrene viser dog, at brugen af ForældreFiduser kan have stor indflydelse på nogle forældres vurdering af forældresamarbejdets betydning. ForældreFiduserne sætter ord på forældresamarbejdets betydning, hvilket sætter tanker omkring egen handling i gang.

”Den film har jo gjort meget. Da jeg så den første gang, tænkte jeg ’hold da op, kan det virkelig betyde så meget?’. Men det er jo nok rigtigt nok. Man skal ikke sidde og sige noget grimt om de andre børns forældre. Der smitter jo nok et eller andet af. Jeg tror ikke, at nogen ønsker, at ens barn ikke skal have en god skolegang.” (Forælder med anvendelse)

”Jeg havde ikke før haft børn i skole, så jeg vidste ikke rigtig, hvordan det foregik. Vi har flyttet meget rundt, og [barnet] har været i 4 forskellige børnehaver, så derfor har jeg ikke været en del af hans institutionsliv. Jeg havde ikke tænkt meget over min rolle i [barnets] skoleliv. Det var bare dejligt, at der var sådan et initiativ. Jeg vidste godt, at der ville være et forældreråd, og en bestyrelse og sådan, men de ting er så langt fra børnenes hverdag og virkelighed, og med ForældreFiduser var det meget tæt på.” (Forælder med anvendelse)

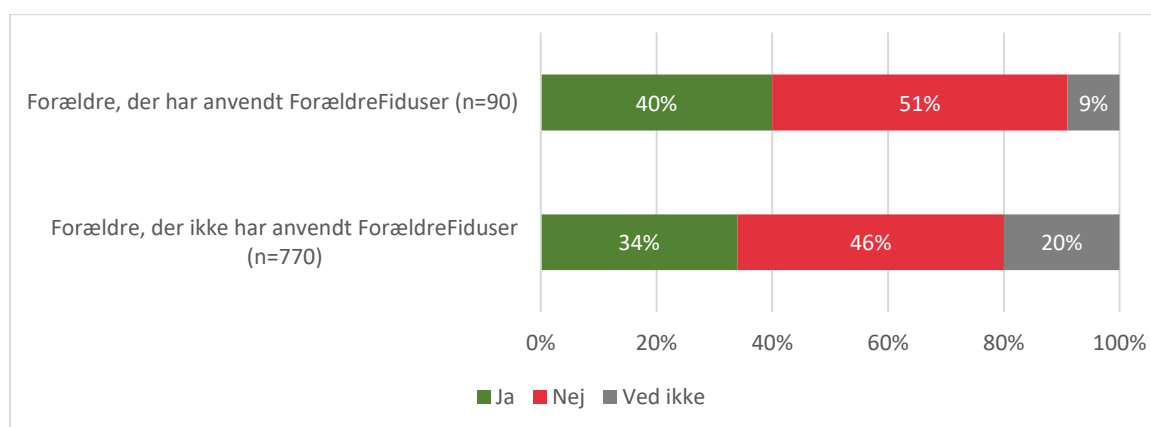
Børnehaveklassemedarbejderne oplever ligeledes, at ForældreFiduserne kan være gode til at få forældrene til at blive mere bevidste omkring deres rolle for børnegruppens trivsel og skabe refleksion over egen handling.

”[ForældreFiduser] bidrager til, at forældrene får tænkt sig lidt mere om, så de ikke bare handler fra maven... Får forældrene til at reflektere. Det får forældrene til at tænke over nogle ting, som man ikke nødvendigvis tænker over. Det får forældrene til at tænke lidt længere og give et lidt større perspektiv.” (Medarbejder)

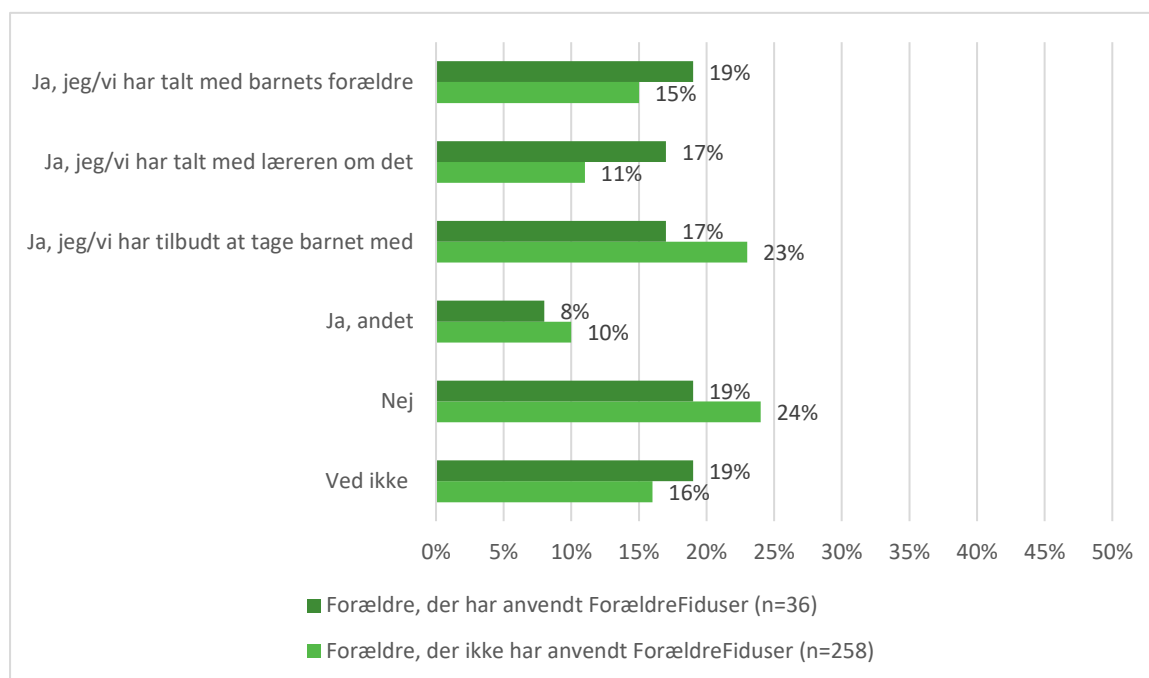
Den næste figur viser derudover, at forældrene i lidt højere grad føler sig i stand til at vurdere, hvorvidt der er et eller flere børn i deres barns klasse, som ikke deltager i sociale arrangementer uden for skoletiden, hvis ForældreFiduser anvendes. Der er således markant færre forældre, der svarer ”Ved

ikke”, blandt forældrene, der anvender ForældreFiduser. En hypotese kan være, at forældrene har en bedre fornemmelse af børnenes inddragelse i arrangementerne, når ForældreFiduser anvendes, sammenlignet med hvis de ikke gør. Det kan muligvis hænge sammen med, at forældrene i højere grad selv deltager i arrangementerne og i højere grad kender de andre børn og forældre.

Figur 29. Har du kendskab til, at et eller flere børn i dit barns børnehaveklasse aldrig eller meget sjældent har deltaget i de sociale arrangementer uden for skoletiden? Krydset med Har du anvendt et eller flere af redskaberne fra ForældreFiduser, mens dit barn har gået i børnehaveklasse?

Ser vi nærmere på de forældre, der har haft kendskab til, at et eller flere børn ikke deltager i sociale arrangementer uden for skoletiden, er der dog ikke flere forældre iblandt, der har gjort noget for at få barnet med. I begge tilfælde svarer ca. 4 ud af 10, at de enten ikke har gjort noget eller ikke ved, om nogen har gjort noget. Ellers er der tendens til, at forældrene i lidt højere grad taler med barnets forældre eller læreren om det, når de har anvendt ForældreFiduser, mens forældrene i lidt højere grad har tilbudt at tage barnet med, hvis de ikke har anvendt ForældreFiduser. Forskellene er dog beskedne, og datagrundlaget forholdsvis usikkert.

Figur 30. Har du eller andre forældre gjort noget for at få barnet med til de sociale arrangementer?

Note: Forskellene i figuren skal tolkes varsomme grundet det lave respondentgrundlag blandt forældre, der har anvendt ForældreFiduser.

I de kvalitative interview kan der heller ikke findes et klart mønster. Forældre med kendskab til ForældreFiduser, men som ikke har anvendt dem, kan i lige så høj grad have fokus på de andre børn i klassen, som forældre der har anvendt ForældreFiduser. Det kan igen typisk forklares ved, at skolen har italesat dette, eller ved at den type forælder i forvejen har fokus på trivsel og et inkluderende klassefællesskab. Interview med forældre, der ikke anvender ForældreFiduser, viser, at forældrene også uden anvendelsen af ForældreFiduser kan været meget bevidste omkring forældresamarbejdets betydning. Denne bevidsthed kan fx bunde i, at skolen og især børnehaveklassemedarbejderen sætter fokus på forældresamarbejdet og dets betydning for trivsel. Som interviewene med medarbejderne viser, kan ForældreFiduserne dog være med til (yderligere) at understøtte skolens arbejde med dette.

6.4 DET FREMADRETTEDE SAMARBEJDE

De tidligere afsnit har set på medarbejdernes og forældrenes vurdering af ForældreFiduserne ift. det tidligere eller nuværende forældresamarbejde. Både børnehaveklassemedarbejdere og forældre vurderer dog også, at ForældreFiduserne kan virke forebyggende og vil kunne imødekomme udfordringer i børnegruppen, der vil kunne komme på et senere tidspunkt. Dette ligger ligeledes i tråd med ForældreFidusernes formål.

" Hvis der bliver noget, småting, som kan føles stort i øjeblikket, hvis man så har været inde og få talt om sådan nogle ting og hvad man gør, så er det lidt nemmere at få det gjort. Så får de måske ringet lidt før, inden problemet bliver for stort." (Medarbejder)

" Diskussion af dilemmaer skaber mere samtale mellem forældre: ja, helt sikkert. Når man har det rart sammen, så er det også nemmere at lave et opkald, hvis der er sket en hændelse i skolen. Det tror jeg er nemmere, hvis man har haft nogle gode snakke forældrene i mellem. " (Medarbejder)

Forældrene og medarbejderne oplever således ikke nødvendigvis, at de har løst konflikter eller skabt bedre trivsel her og nu, men at de skaber grobunden for et godt fremadrettet forældresamarbejde, der kan være vigtig, hvis der fremadrettet skulle opstå konflikter.

Et interessant spørgsmål er i den forbindelse, om det er nok, at ForældreFiduserne i indskolingen skaber et godt fundament for forældresamarbejdet, hvis dette ikke bibeholdes. Som beskrevet i kapitel 4, savner flere forældre, at fokus på trivsel og forældresamarbejdet fastholdes i de større klasser.

7. FORÆLDRESAMARBEJDE I INDSKOLINGEN

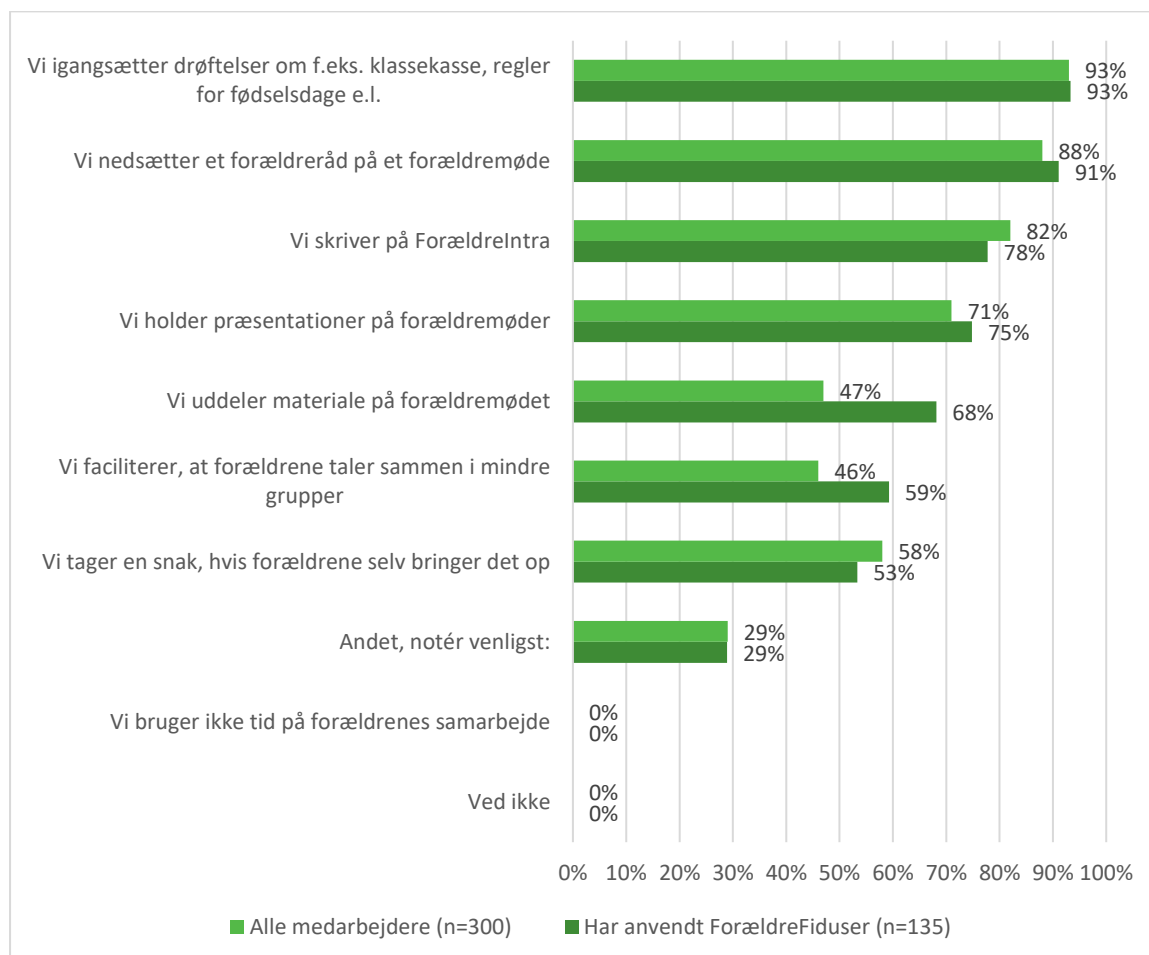
I dette kapitel fokuseres på forældresamarbejde i indskolingen overordnet set. Det første afsnit i kapitlet ser nærmere på, hvordan klasseteamet bruger tid på at motivere forældrene til et indbyrdes samarbejde om klassens trivsel. Dernæst ser kapitlet på prioriteringen af forældresamarbejde blandt skoleledere, og hvem der ifølge skoleledere og medarbejdere i børnehaveklasser spiller en vigtig rolle for forældresamarbejdet. Kapitlet afsluttes med at se nærmere på betydningen af de ændringer, der er sket på skoleområdet i de seneste år.

7.1 UDFORMING AF FORÆLDRESAMARBEJDET I INDSKOLINGEN

Medarbejderne i børnehaveklasser er blevet spurgt, hvordan klasseteamet bruger tid på at motivere forældrene til et indbyrdes samarbejde om klassens trivsel. Et spørgsmål, som også blev stillet i første evalueringsrunde. I begge evalueringsrunder svarer medarbejderne, at de primært bruger tiden på 1) at igangsætte drøftelser om fx klassekasse, regler for fødselsdage mm., 2) nedsættelse af et forældreråd på forældremøder og/eller klasseteamet og 3) kommunikation på ForældreIntra.

Som det fremgår af figuren på næste side er der blandt de medarbejdere, der har anvendt Forældrefiduser, en større andel, som uddeler materiale på forældremødet og som faciliterer, at forældrene taler sammen i mindre grupper. Det er her, der kan spores de største forskelle. Det samme billede sås i første evalueringsrunde i relation til facilitering. Netop den del af Forældrefiduser er central, og det er i fin overensstemmelse med fx brugen af Aktivitetsgrupper på forældremøder, hvor forældrene netop inddeles i mindre grupper, som tilsammen skal planlægge et forældrearrangement.

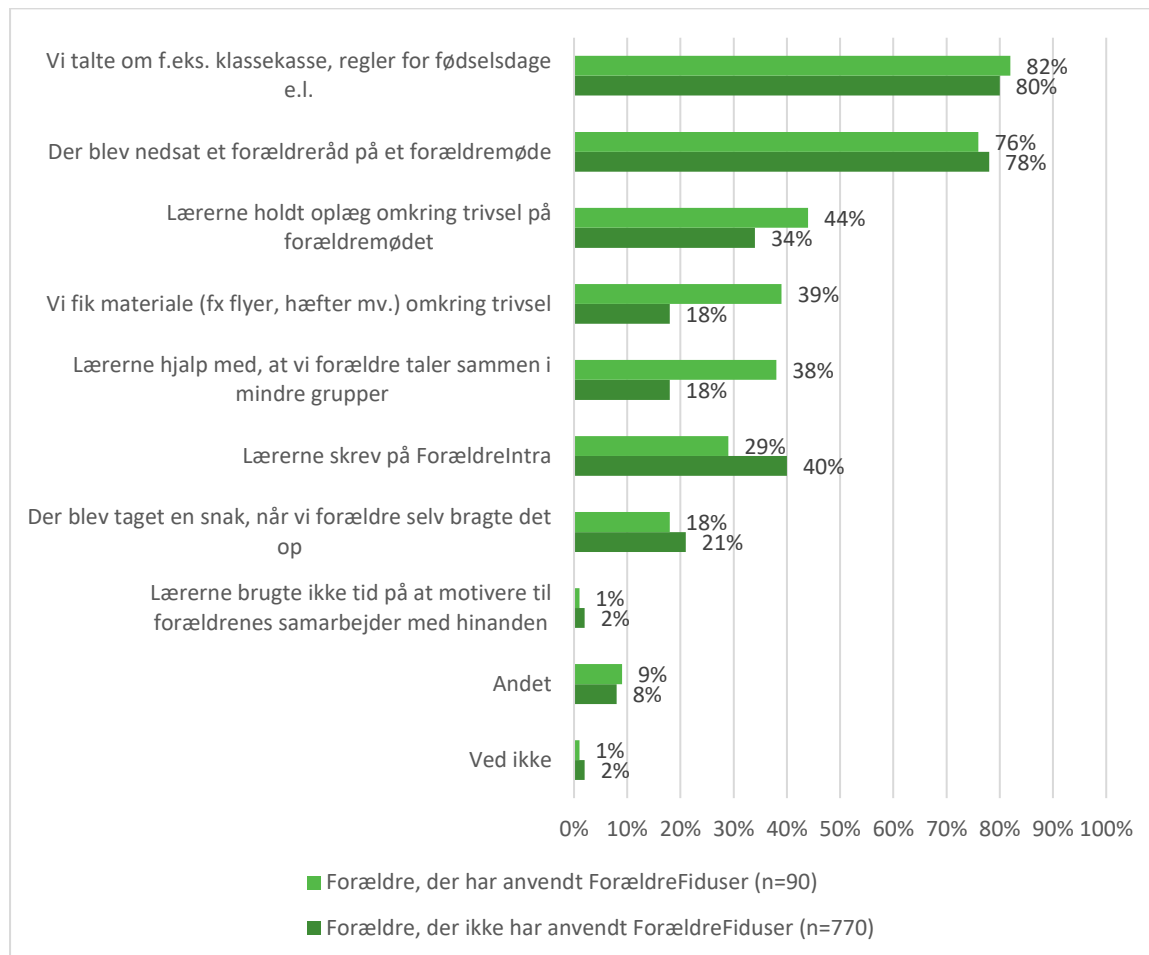
Figur 31. Hvordan bruger klasseteamet tid på at motivere forældrene til et indbyrdes samarbejde om klassens trivsel (medarbejdere)?

Generelt viser de kvalitative interview med medarbejdere, at de benytter mange andre tiltag end blot ForældreFiduser. Her henviser medarbejderne til bl.a. trivselsorganisering, klasseråd, kontaktfarældre, "fri for mobberi"-kuffert, læringscafé, åben-skole, legegrupper, hyttetur, voksenfest, fødselsdagskaffe, Facebook-side for forældrene mm. Altså elementer, der i større eller mindre grad minder om ForældreFiduser.

Ser vi i den næste figur på forældrenes oplevelse af forældremøderne, nævner forældrene nedsættelse af forældreråd og diskussion om "klassekasse, regler for fødselsdage mm." som de to primære motivationsfaktorer, de er blevet mødt af fra lærere og pædagoger i børnehaveklasserne. I børnehaveklasser, hvor ForældreFiduser har været anvendt, oplever forældrene dog i det hele taget et mere aktivt forældremøde, hvor medarbejderne i højere grad faciliterer, at forældrene taler sammen og engagerer sig, hvorimod lidt færre oplever, at lærerne ikke brugte tid på at motivere til forældrenes interne samarbejde.

Figur 32. Hvordan har lærere og pædagoger i dit barns børnehaveklasse motiveret jer forældre til et samarbejde med hinanden om klassens trivsel (forældre)?

Blandt skolebestyrelsesmedlemmerne kan der ligeledes spores en forskel i fokus på at motivere til forældresamarbejde, afhængigt af om ForældreFiduser har været anvendt eller ej. Lidt under halvdelen (44%) af skolebestyrelserne, som kender til ForældreFiduser, angiver, at de har arbejdet med at udvikle principper for forældrenes indbyrdes samarbejde om klassetrivsel. Det er lidt flere end blandt de, som ikke kender til ForældreFiduser (38 %). Adspurgte om skolebestyrelsen har arbejdet med praksis for, hvordan skolen motiverer forældrene til indbyrdes samarbejde om klassetrivsel i indskolingen, ses der igen forskel mellem skolebestyrelsesmedlemmer, som kender ForældreFiduser, og dem, der ikke gør. For de skolebestyrelser, som kender til ForældreFiduser er der en større andel (40%) som angiver, at de har arbejdet med at udvikle sådanne praksisser, mod 24% for dem, der ikke kender.

Alt i alt tegner der sig således et billede af, at ForældreFiduserne bidrager til et mere aktivt fokus på forældrenes indbyrdes samarbejde på skolerne.

7.2 PRIORITERING AF OG ANSVAR FOR FORÆLDRENE'S INTERNE SAMARBEJDE

Der er klar enighed blandt alle grupper, at teamet for børnehaveklassen i høj grad har et ansvar for at få et godt forældresamarbejde op at køre i indskolingen. Derudover ses ansvaret også i høj grad hos forældrene. Fra de kvalitative interview er det ligeledes klart, at forældrene selv ser deres engagement som vigtigt, men også, at der ligger et stort ansvar hos børnehaveklassemedarbejderne i at få skabt et godt fundament og dermed afsæt for det gode forældresamarbejde.

Sammenlignet med forrige runde oplever også lidt flere medarbejdere, at skoleledelsen prioriterer, at skolen motiverer forældrene til et indbyrdes samarbejde om klassens trivsel. Alle tre grupper vurderer i lidt mindre grad, at skolebestyrelsen har en rolle i dette. Evalueringen viser ligeledes, at skolebestyrelserne har motivation af forældresamarbejde på deres dagsorden, men at det er ikke et meget højt prioriteret emne. Kun hver fjerde svarer, at det i høj eller meget høj grad har været prioriteret, sammenlignet med at fx 99 % af skolelederne svarer, at de prioriterer dette.

Interessant er, at alle tre grupper i lidt højere grad vurderer, at de spiller en rolle i at motivere klassens forældre til et indbyrdes samarbejde om klassens trivsel, hvis de kender ForældreFiduserne. Forskellene er mindst for børnehaveklassemedarbejderne, som dog i forvejen i meget høj grad vurderer, at teamet for børnehaveklassen spiller en rolle. Dette er opsummeret i den næste tabel, der viser, hvordan medarbejdere, skoleledere og skolebestyrelser gennemsnitligt har vurderet de forskellige personers rolle.

Tabellen viser, at de forskellige grupper i signifikant højere grad vurderer at spille en rolle, når de kender ForældreFiduser, end når de ikke gør. Der er dog tale om forholdsvis små forskelle på 0,1-0,3 på en skala fra 1 til 5.

Tabel 6. I hvilken grad har følgende personer en rolle i at motivere klassens forældre til et indbyrdes samarbejde om klassens trivsel?

Vurdering af ansvar	Medarbejdere			Skoleledere			Skolebestyrelse		
Gennemsnit på en skala fra 1-5	Kender Forældre-Fiduser	Kender ikke Forældre-Fiduser		Kender Forældre-Fiduser	Kender ikke Forældre-Fiduser		Kender Forældre-Fiduser	Kender ikke Forældre-Fiduser	
Skolelederen	3,6	3,5	+0,1	3,8	3,6	+0,2*	3,4	3,4	0,0
Teamet for børnehaveklasse	4,7	4,6	+0,1*	4,7	4,6	+0,1			
Lærerne							4,4	4,4	0,0
Pædagogerne							4,0	4,0	0,0
Skolebestyrelsen	3,3	3,0	+0,3*	3,3	3,1	+0,2*	3,4	3,2	+0,2*
Forældrene	4,5	4,4	+0,1	4,2	4,2	+0,0	4,6	4,5	0,0

Note: *Angiver, at gennemsnittene for henholdsvis dem, der kender og ikke kender ForældreFiduser, er signifikant forskellige fra hinanden. Signifikansen skal aflæses inden for hver af de tre målgrupper (medarbejdere, skoleledere og skolebestyrelse) og ikke på tværs af målgrupperne. P-værdi=0,05.

Interessant er derudover, at alle grupper i højere grad vurderer, at skolebestyrelsen spiller en rolle i at motivere forældrene til et indbyrdes samarbejde, når de kender ForældreFiduser. Ud fra de fire aktører vurderes deres rolle dog typisk som lavest.

7.3 KONTEKST PÅ SKOLEOMRÅDET

Som i forbindelse med første evalueringsrunde er betydningen af ændringerne på skoleområdet i de seneste år blevet afdækket i relation til forældresamarbejdet igennem de kvalitative interview med medarbejderne. Billedet i anden evalueringsrunde adskiller sig ikke markant fra første evalueringsrunde i 2015, om end det bliver tydeligt i de kvalitative interview med medarbejderne, at konteksten fylder mindre for medarbejderne nu end i første evalueringsrunde. Dette billede er dækkende med vores erfaringer fra andre undersøgelser blandt folkeskolelærere.

Folkeskolereformen, og især ændringen i arbejdstidsreglerne, opleves fortsat at have en betydning for medarbejdernes arbejde med forældresamarbejde. De fleste kommentarer fra de kvalitative interview med medarbejdere omhandler fortsat arbejdstider og det faktum, at medarbejderne deltager i færre forældremøder og samtaler end tidligere.

” Det, at man kun må arbejde i et bestemt tidsrum kan gøre, at man ikke kan kommunikere med forældrene. Nu [efter skifte til privatskole] kan jeg ringe til dem, når deres børn er puttet. Rammen bliver meget rigid i folkeskolen og overskuddet er fraværende.” (Medarbejder)

” Folkeskolereform: ja. Det har gjort en forskel for rammerne, for før, havde vi et forældremøde, og jeg var på hjemmebesøg inden skolestart og så to skole/hjem-samtaler i løbet af året. Og så måtte jeg deltage i forældrenes arrangementer. Og det var så givende, men nu er der et møde og en skole/hjem-samtale. Det tænker jeg at det trækker i den forkerte retning, for når der så opstår problemer, så er det bare nemmere, når man har mødtes. ” (Medarbejder)

Modsat fylder tidspresset og prioritering af arbejdsopgaver i mindre grad i medarbejderinterviewene, sammenlignet med første evalueringsrunde. Her er der således sket en ændring i oplevelsen af Folkeskolereformen og de rammevilkår, børnehaveklasselærerne arbejder indenfor.

Selvom omvæltninger på skoleområdet kan være en forhindring i udbredelsen af ForældreFiduser, fordi omvæltningerne tager tid og fokus til at sætte sig ind i nyt, ligger der også et stort potentiale for ForældreFiduserne. I en tid, hvor medarbejderne på grund af arbejdstidsreglerne oplever at have mindre tid til forberedelse og til at motivere forældrene til et indbyrdes samarbejde, har ForældreFiduserne følgende fordele:

- ForældreFiduserne er med til at lægge noget af ansvaret i forældresamarbejdet fra medarbejderne til forældrene.
- ForældreFiduser bidrager til, at forældrene bliver mere selvkørende i deres forældresamarbejde og derfor i mindre grad trækker på skolens medarbejdere.
- ForældreFiduser er nemme og hurtige at gå til, hvilket minimerer forberedelsestiden.

Dette kan alt sammen være vigtige motivationsfaktorer for medarbejderne, især hvis de oplever at have mindre tid til forberedelse, eller hvis arbejdstidsreglerne gør, at de i mindre grad kan involvere sig i forældresamarbejdet end ønsket.

8. METODE OG DATAGRUNDLAG

Formålet med evalueringen af ForældreFiduser er at dokumentere og vurdere, hvorvidt og i hvilken grad indsatsen har opnået de tilsigtede mål om at motivere forældre og skoler til forældresamarbejde med et inkluderende potentiale for alle børn i en børnegruppe.

Evalueringen tager udgangspunkt i projektets forandringsteori og måler derfor på en række indikatorer opstillet af DKR, TrygFonden og Skole og Forældre. Der er således i høj grad tale om en evaluering, som dokumenterer projektets proces (aktiviteter, kendskab og anvendelse) og resultater (motivation og betydning for forældresamarbejde) baseret på en kvantitativ indikatormåling med udgangspunkt i en forandringsteori.

Denne rapport er baseret på evalueringens anden fase, hvor der er særligt fokus på vurdering og forankring af ForældreFiduser og herudover afdækning af kendskab, anvendelse og tilfredshed med tiltaget. I første evalueringsrunde var fokus primært på kendskab, anvendelse og tilfredshed, hvorfor der i denne evalueringsrunde følges op på disse temaer og rapporteres på udviklingen siden sidste evalueringsrunde.

Det nye i denne evaluering er særligt et fokus på vurderingen af virkninger af ForældreFiduser, der forventes at kunne ses tydeligere på dette tidspunkt i processen end i starten af forløbet, ligesom der også sættes øget fokus på forankringen af ForældreFiduser blandt forældre samt fremtidig brug hos skoler og medarbejdere.

Det overordnede evalueringsdesign er illustreret i figuren på næste side.

Figur 33. Projektoversigt

8.1 SPØRGESKEMAINDSAMLING

8.1.1 Udarbejdelse af spørgeskema

Med udgangspunkt i at afdække de relevante emner for forandringsteorien er der på baggrund af spørgeskemaundersøgelserne i første evalueringsrunde og i samarbejde med DKR udviklet fire spørgeskemaer, der er besvaret af henholdsvis skoleledere, børnehaveklassemedarbejdere, skolebestyrelsesmedlemmer og forældre. Spørgeskemaerne består af henholdsvis 22 spørgsmål til skoleledere, 27 til børnehaveklassemedarbejdere, 23 til skolebestyrelsesmedlemmer og 34 til forældrene. Antallet af spørgsmål, den enkelte respondent får stillet, varierer afhængig af, om respondenter har

kendskab til ForældreFiduser og har anvendt det. Det gælder for alle spørgeskemaerne, at flere af spørgsmålene er struktureret i spørgsmålsbatterier. Spørgsmålene er fordelt på følgende temaer:

- Baggrundsspørgsmål
- Spørgsmål om forældresamarbejde
- Kendskab
- Anvendelse
- Vurdering
- Virkninger
- Forankring

De fire spørgeskemaer varierer lidt i indhold og formuleringer, således at hvert spørgeskema er muligt at besvare for den givne målgruppe. Alle spørgeskemaer indeholder enkelte spring, så respondenterne kun bedes besvare spørgsmål, der er relevante for dem. Herudover giver nogle spørgsmål mulighed for, at respondenterne via 'åbne svar' kan uddybe sine besvarelser.

8.1.2 Udsendelsesgrundlag

8.1.2.1 Skoleledere og børnehaveklassemedarbejdere

For undersøgelsen blandt skoleledere og medarbejdere er der lavet et udtræk gennem Statistikbanken over alle folkeskoler og privat/friskoler, der har en børnehaveklasse. Herefter er der udsendt 1.506 invitationer.

Hver skole betragtes som case, og undersøgelsen er målrettet skolelederen på hver skole samt en børnehaveklasseleder pr. skole. Det har gjort det muligt at undgå, at lokale prioriteringer mv. på nogle skoler vægter mere end andre skoler grundet forskelle i antal besvarelser fra skolerne. Det er derudover med til at sikre, at et repræsentativt udsnit af skolerne indgår i undersøgelsen, jf. afsnit 8.1.3.1 om repræsentativitet i undersøgelsen.

Der er ud fra udsendelsesgrundlaget blevet sendt en e-mail til hver skoleleder på skolens officielle e-mailadresse, hvori undersøgelsens formål og indhold beskrives, og hvordan den besvares. E-mailen indeholder desuden to unikke links – et til skolelederen og et til en medarbejder i børnehaveklassen. Skolelederen er blevet bedt om at videresende mailen til medarbejderen i børnehaveklassen.

Skoleledere og medarbejdere i børnehaveklasserne har i første omgang haft en uge til at besvare undersøgelsen. Herefter er der blevet udsendt en påmindelsesmail, og svarfristen blev forlænget med en uge. Dernæst er der gennemført en telefonisk påmindelsesrunde, hvor respondenterne er blevet ringet op og tilbudt muligheden for at besvare spørgeskemaet telefonisk eller få tilsendt linket direkte til deres personlige e-mailadresse. Den telefoniske påmindelsesrunde har været målrettet underrepræsenterede grupper i stikprøven, så der sikredes en så repræsentativ stikprøve som mulig.

Ud af de i alt 1.506 skoler har 498 skoleledere besvaret spørgeskemaundersøgelsen, hvilket svarer til en svarprocent på 33 %. Blandt børnehavemedarbejderne har 457 medarbejdere besvaret spørgeskemaundersøgelsen, hvilket svarer til en svarprocent på 30 %. Dog må der tages forbehold for, at

det ikke nødvendigvis er alle børnehaveklassemedarbejdere, der har fået tilsendt undersøgelsen, hvilket kan forklare den lavere svarprocent hos medarbejderne end hos skolelederne. Blandt skolelederne ligger besvarelsesprocenten på omtrent samme niveau som i den første evalueringsrunde, mens den er blevet højnet blandt medarbejderne.

8.1.2.2 Skolebestyrelsesmedlemmer

Udsendelsesgrundlaget for spørgeskemaundersøgelsen blandt skolebestyrelsesmedlemmer er baseret på kontaktoplysning på skolebestyrelsesmedlemmer på folkeskoler leveret af Skole og Forældre. Det er Skole og Forældre, der har stået for at udtrække medlemmerne og udsende invitationerne.

Skolebestyrelsesmedlemmerne er blevet tilsendt en e-mail, hvori undersøgelsens formål og indhold beskrives, samt hvordan den besvares. Der blev udsendt 5.000 invitationer til skolebestyrelsesmedlemmer. Af de 5.000 invitationer har 377 bestyrelsesmedlemmer besvaret undersøgelsen, hvilket svarer til en svarprocent på kun 8 %. Det har ikke været muligt at sende en påmindelse eller kontakte skolebestyrelsesmedlemmerne telefonisk, hvorfor det ikke var muligt at arbejde på at højne svarprocenten. Invitationerne blev derudover ved en fejltagelse udsendt fire gang efter hinanden, hvilket også kan være med til at forklare den forholdsvis lave svarprocent.

8.1.2.3 Forældre

Til at besvare spørgeskemaundersøgelsen for forældre er der udvalgt forældre med børn født i 2009 og som dermed på nuværende tidspunkt må forventes at gå i 1. klasse og dermed gik i børnehaveklasse i skoleåret 2015/2016. Årgangen er valgt for at sikre, at forældrene har haft et fuldt skoleår i børnehaveklassen samtidigt med, at oplevelserne i børnehaveklassen ikke lå for langt tid tilbage. Ved at børnene på dataindsamlings tidspunktet gik i 1. klasse, var det både muligt at spørge til oplevelserne i børnehaveklassen samt den fortsatte anvendelse af ForældreFiduser.

Forældrene er udvalgt ud fra en simpel tilfældig stikprøve af forældre med børn i den valgte aldersgruppe via dataudtræk fra Danmarks Statistik. Dataudtrækket indeholder forældrenes fulde navne og adresser og er efterfølgende blevet nummerberiget af Epinion, så samplene også indeholder telefonnumre på forældrene. For at højne sandsynligheden for at have forældre i datagrundlaget, der kender ForældreFiduser, blev stikprøven afgrænset geografisk på postnumre ud fra information om bestillinger af materiale til ForældreFiduser leveret af DKR samt information fra spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere. Der er således kun udsendt breve til forældre, bosat i postnumre, hvor ForældreFiduser sandsynligvis har været anvendt.

Der er blevet udsendt indbydelser til undersøgelse pr. brev til 3.000 forældre. Indbydelsen er udviklet i samarbejde med Det Kriminalpræventive Råd og indeholder en introduktion til projektet samt en web-adresse og et unikt kodeord til at tilgå undersøgelsen.

Efter ca. 2 uger blev der påbegyndt telefoniske påmindelsesrunder, hvor forældre, der endnu ikke har besvaret skemaet, bliver tilbudt at gøre det telefonisk. Der er i alt indsamlet 860 besvarelser fra

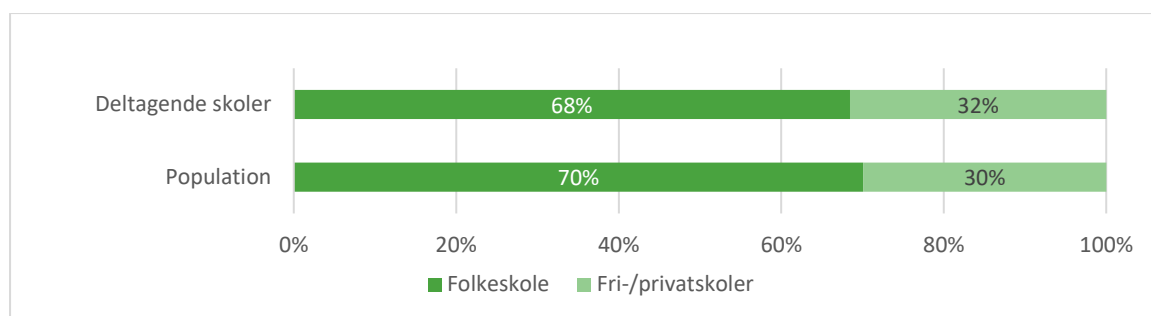
forældre, hvilket resulterer i en svarprocent på 29 %. Denne svarprocent er nogenlunde som forventet, og der må her tages hensyn til, at forældre med mindre børn generelt kan være sværere at indhente besvarelser fra end personer uden børn eller med større børn.

8.1.3 Repræsentativitet

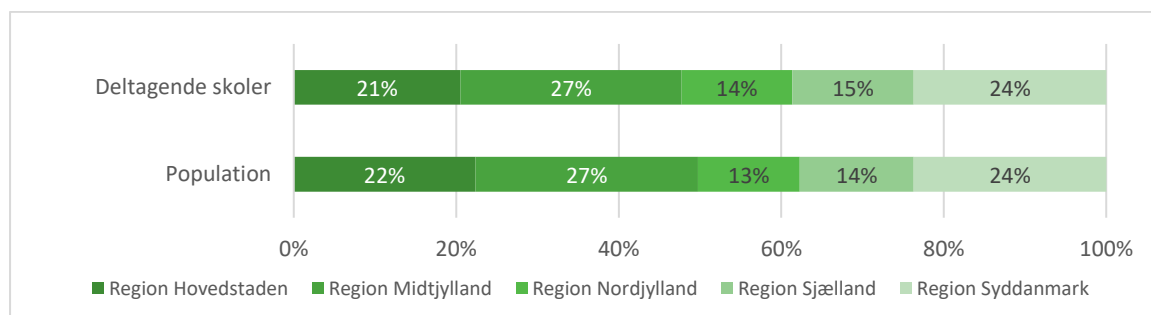
8.1.3.1 Skoleledere og medarbejdere

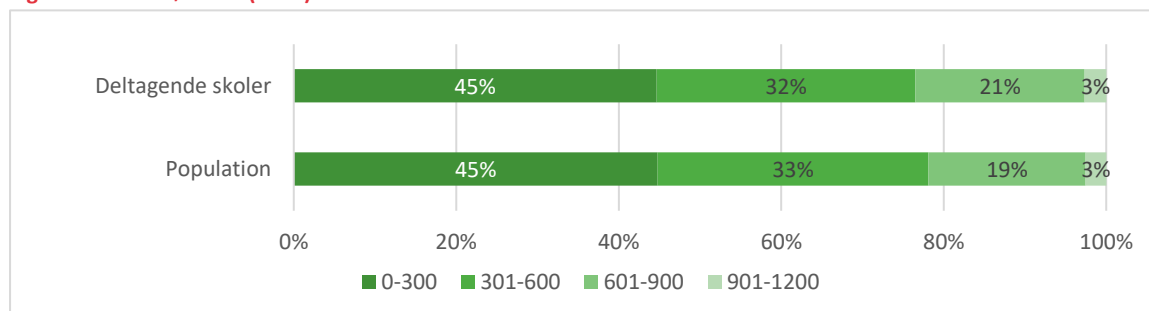
For at afdække om besvarelserne i spørgeskemaerne er repræsentative for andre skoleledere og medarbejdere er der nedenfor sammenlignet skolerne, der har deltaget i undersøgelsen med populationen, der er beskrevet oven for som udsendelsesgrundlaget. Her ses det, at resultaterne i høj grad er repræsentative for resten af populationen, idet skolerne, der indgår i undersøgelsen, er fordelt næsten ligeligt med populationen både i forhold til skoletype, region og skolestørrelse. Dette skyldes blandt andet en kvotestyring af dataindsamlingen, der løbende blev opdateret i takt med indsamlingen af data på både web og telefonisk. Jævnfør den ligelige fordeling kan resultaterne derfor forventes at være repræsentative for resten af udsendelsesgrundlaget og med rette generaliseres til resten af populationen.

Figur 34. Skoletyper (2016)

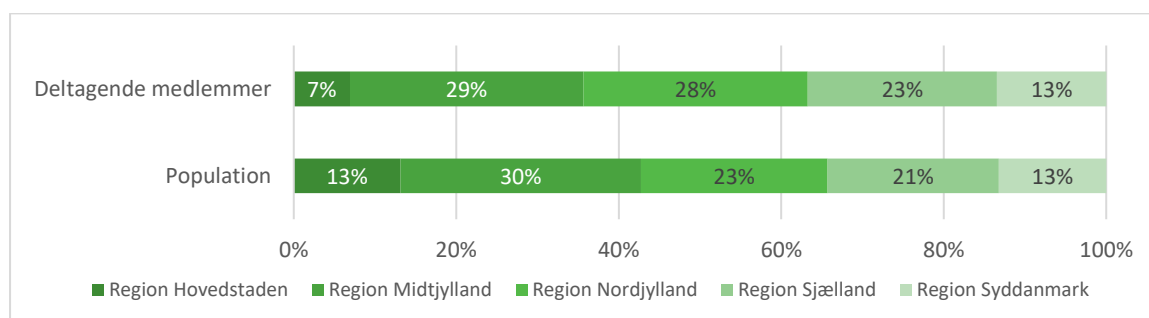
Figur 35. Region (2016)

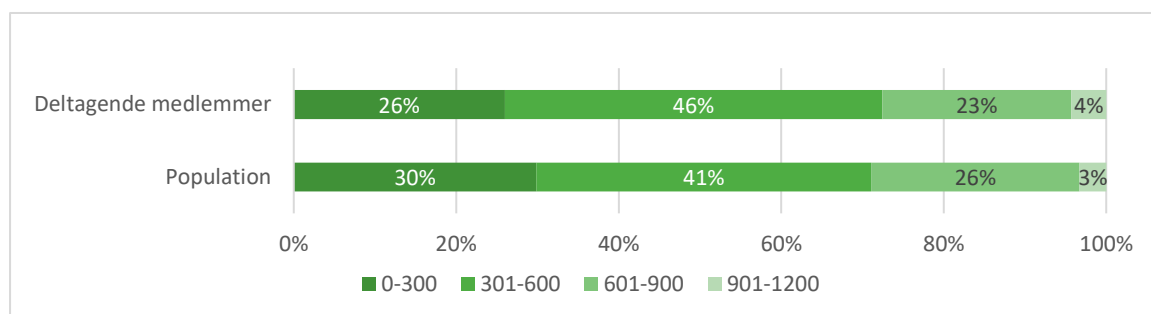
Figur 36. Skolestørrelse (2016)

8.1.3.2 Skolebestyrelsesmedlemmer

For indsamlingen blandt skolebestyrelsesmedlemmer har det ikke i samme omfang været muligt at styre dataindsamlingen for at få en repræsentativ stikprøve som ved skolerne. Dog har besvarelserne fordelt sig forholdsvis jævnt i forhold til populationen, som det ses på nedenstående figurer. Udsendelsesgrundlaget for denne spørgeskemaundersøgelse er som tidligere beskrevet skolebestyrelsesmedlemmer på folkeskoler. Derfor er populationen i disse figurer folkeskoler og ikke både folkeskoler og fri/privatskoler, som i figurerne for skoleledere og medarbejdere ovenfor.

Figur 37. Fordeling på regioner for skolebestyrelsesmedlemmer på folkeskoler

Som det ses i ovenstående figur er besvarelserne fra skolebestyrelsesmedlemmerne forholdsvis pænt fordelt på de fem regioner i forhold til populationen. Den største forskel ses ved Region Hovedstaden, der udgør 7 % blandt de deltagende skoler, men udgør 13 % i populationen. Region Hovedstaden er altså en smule underrepræsenteret i denne spørgeskemaundersøgelse, mens de resterende regioner fordeler sig fint i tråd med populationen.

Figur 38. Fordeling på skolestørrelser for skolebestyrelsesmedlemmer på folkeskoler

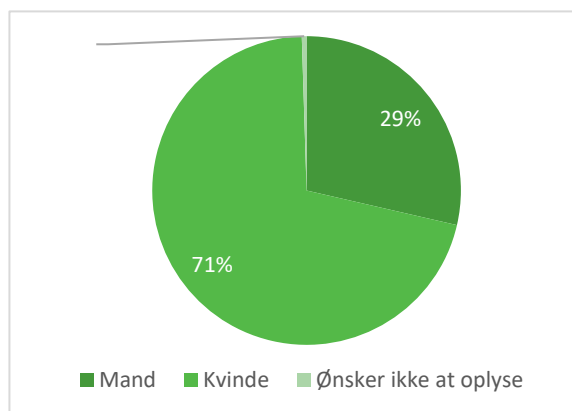
Fordelingen på skolestørrelse for skolebestyrelsesmedlemmer afspejler i høj grad fordelingen i populationen. Der er lidt færre repræsentanter fra de små skoler med under 300 elever og en lidt større repræsentation af skoler med mellem 300-600 elever, men der er ikke tale om en afgørende afvigelse fra populationen.

Figureerne ovenfor må dog læses med forbehold, da det kun har været muligt at få oplysninger om region og skolestørrelse for 275 skolebestyrelsesmedlemmer, da 102 besvarelser ikke er blevet udfyldt med navnet på skolen. Der indgår 34 dubletværdier i undersøgelsen, dvs. at der i 34 tilfælde har svaret skolebestyrelsesmedlemmer fra samme skole. Skolebestyrelsesmedlemmerne præsenterer derved de enkelte medlemmer og ikke skolebestyrelsen som helhed. Robusthedstjek af resultaterne viser dog, at det ikke påvirker resultaterne og ligeledes ikke har betydning for fordelingen på geografi og skolestørrelse som vist ovenfor.

8.1.3.3 Forældre

Da der ikke foreligger baggrundsoplysninger for populationen blandt forældrene, er det ikke på samme måde muligt at afdække repræsentativiteten i populationen. I det følgende ser vi dog på, hvordan forældrene fordeler sig, og hvilke konsekvenser det kan have for resultaternes generaliserbarhed til alle forældre i Danmark.

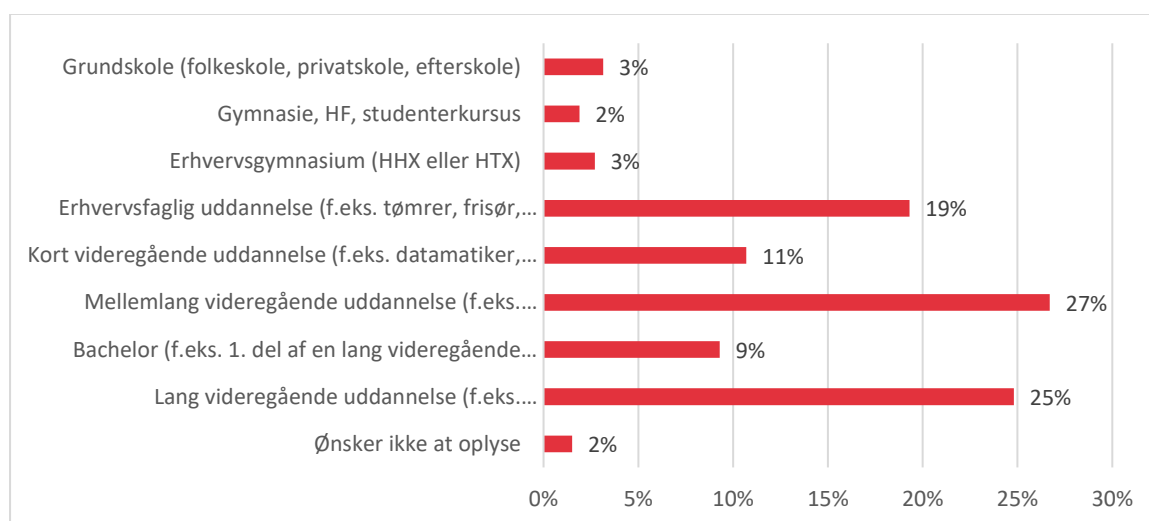
For det første er 7 ud af 10 forældre, der har besvaret spørgeskemaet, kvinder. I følgebrevet blev forældrene bedt om, at forælderen, der har været mest engageret i forældresamarbejdet i børnehaveklassen, skulle besvare undersøgelsen. Kvinder engagerer sig generelt oftere i forældresamarbejde end mænd, hvilket kan forklare den høje andel kvinder i besvarelserne. Den høje andel kvinder kan gøre, at respondenterne virker mere aktive ift. forældresamarbejdet, end hvad der er gældende på landsplan for alle forældre.

Figur 39. Fordelingen af køn blandt forældre

For det andet må der tages hensyn til forældrenes uddannelsesbaggrund, når resultaterne læses. Blandt respondenterne har en stor andel taget en videregående uddannelse, og 6 ud af 10 har enten

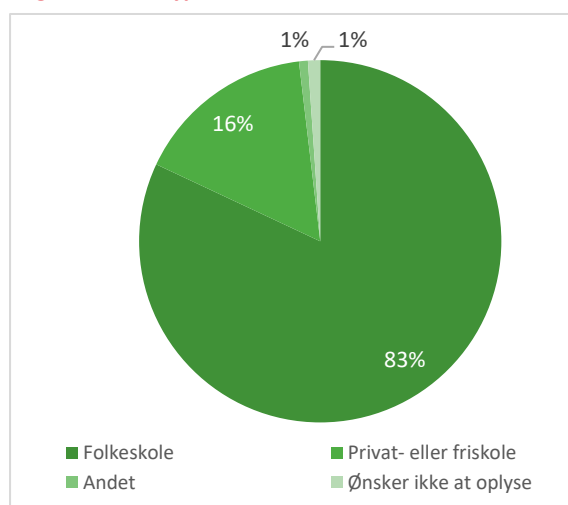
en bachelor eller en mellemlang eller lang videregående uddannelse. I forhold til den generelle befolkning må respondenterne i denne undersøgelse siges at være forholdsvis højt uddannede, mens dem med kortere uddannelse er underrepræsenteret. Dette kan forklares af en tendens til, at højere uddannede forældre i højere grad ønsker og prioriterer at deltage i sådanne undersøgelser end kortere uddannede. Resultaterne må derfor læses med denne baggrund for øje, når der analyseres på resultaterne fra forældreundersøgelsen.

Figur 40. Fordeling af højest gennemførte uddannelse blandt forældre

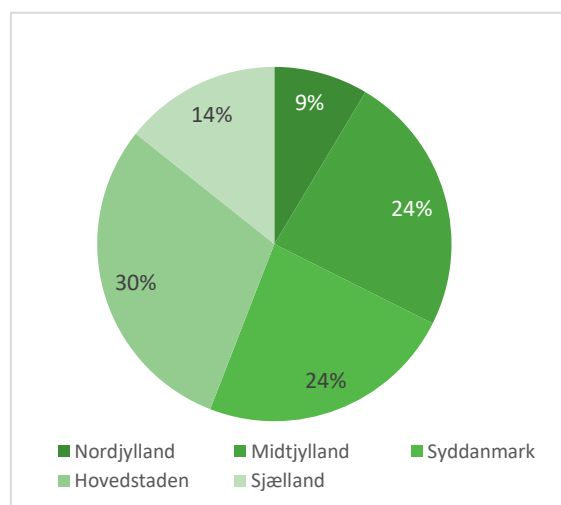

Når det kommer til geografisk repræsentativitet stemmer respondenterne godt overens med den generelle befolkningsfordeling på de fem regioner. Ligeledes er der en naturlig større del, hvis børn går i folkeskole frem for fri- eller privatskole, hvilket stemmer nogenlunde overens med den generelle fordeling i samfundet.

Figur 42. Skoletype for forældrenes børn

Figur 41. Forældrenes fordeling på region

Samlet set virker datagrundlaget blandt forældrene således ikke til være fuldt repræsentativ, idet kvinder og højtuddannede er overrepræsenteret.

8.2 KVALITATIVE INTERVIEW

8.2.1 Telefoninterview blandt medarbejdere

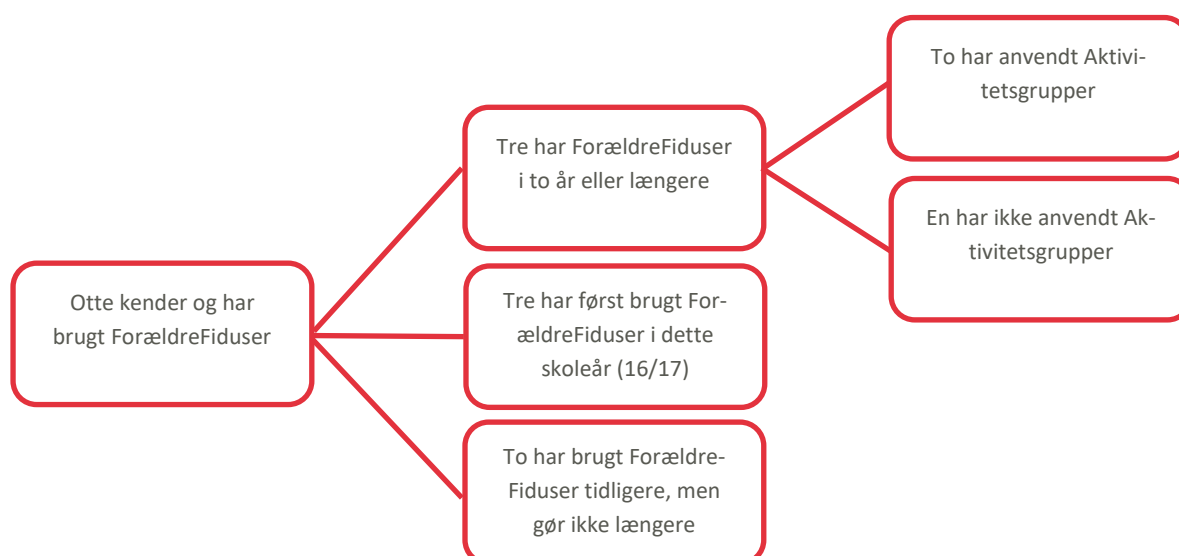
Der er blevet udført otte telefoniske interviews med medarbejdere i børnehaveklasser. Formålet med interviewene har været at opnå en uddybende viden om medarbejdernes kendskab, brug af og erfaringer med samt vurderinger af ForældreFiduser.

Interviewene er gennemført på baggrund af en semistruktureret interviewguide, der er udviklet i dialog med Det Kriminalpræventive Råd. Interviewene har en varighed på 30-45 minutter og er dokumenteret med referat og lydoptagelse.

Interviewpersonerne er rekrutteret gennem spørgeskemainsamlingen blandt medarbejdere i børnehaveklasser, der har sagt ja til at blive kontaktet i forbindelse med et interview. For bedst muligt at kunne afdække brugen, vurderingerne og virkning af ForældreFiduser har alle otte interviewpersoner kendskab til ForældreFiduser og anvendt mindst ét redskab. Herefter er interviewpersonerne udvalgt efter at være i en af tre grupper:

- Har brugt ForældreFiduser i flere år og gør det stadig.
- Har tidligere brugt ForældreFiduser, men benytter det ikke længere.
- Er netop begyndt at benytte ForældreFiduser i dette skoleår (2016/17)

De otte interviewpersoner fordeler sig i de tre grupper, som vist i figuren nedenfor:

Figur 43. Rekruttering af medarbejdere til telefoniske interviews

Der er på denne måde både input fra personer, der har benyttet ForældreFiduser i flere år, hvilket kan bidrage til afdækning af, hvordan ForældreFiduser virker, og hvorfor medarbejdere fortsætter med at bruge redskaberne. Derudover er der personer, der først i dette skoleår har benyttet ForældreFiduser, der kan give særlige input til kendskabet og de nyere tiltag. Endeligt kan input fra personer, der har brugt ForældreFiduser tidligere, men ikke gør det længere, bidrage til at afdække, hvorfor nogen ikke vælger at fortsætte med at bruge ForældreFiduser. Da der er særligt fokus på redskabet Aktivitetsgrupper er der udvalgt to interviewpersoner, der har benyttet Aktivitetsgrupper, og i disse interview er der lagt særlig vægt på brugen og tilfredsheden med dette redskab. Nedenfor opsummeres interviewpersonernes karakteristika.

Tabel 7. Interviewpersoners karakteristika (børnehaveklassemedarbejdere)

	Har brugt ForældreFiduser	Skoletype	Region	Redskaber benyttet
IP 1	Ja, i skoleårene 14/15-16/17	Folkeskole	Region Nordjylland	Samspil; video
IP 2	Ja, i skoleårene 14/15-16/17	Fri-/privatskole	Region Hovedstaden	Aktivitetsgrupper; samspil
IP 3	Ja, i skoleårene 15/16-16/17	Folkeskole	Region Hovedstaden	Aktivitetsgrupper; video
IP 4	Ja, i skoleåret 16/17	Folkeskole	Region Midtjylland	*
IP 5	Ja, i skoleåret 16/17	Folkeskole	Region Hovedstaden	Video
IP 6	Ja, i skoleåret 16/17	Folkeskole	Region Nordjylland	Video; print til forældre; cases
IP 7	Ja, i skoleåret 15/16	Fri-/privatskole	Region Nordjylland	Samspil; video
IP 8	Ja, i skoleåret 15/16	Fri-/privatskole	Region Hovedstaden	Samspil

*Denne interviewperson er leder og har derfor ikke selv benyttet redskaberne, men medarbejderne har hver især prøvet redskaber af, som efterfølgende skal evalueres internt.

Der er forsøgt at opnå en geografisk spredning samt repræsentation af både folkeskole og fri-/privatskoler. Desuden er der forsøgt at få repræsenteret begge køn blandt interviewpersonerne, hvor det lykkedes at få to mænd og seks kvinder. Alle interviewpersoner er pædagoguddannede.

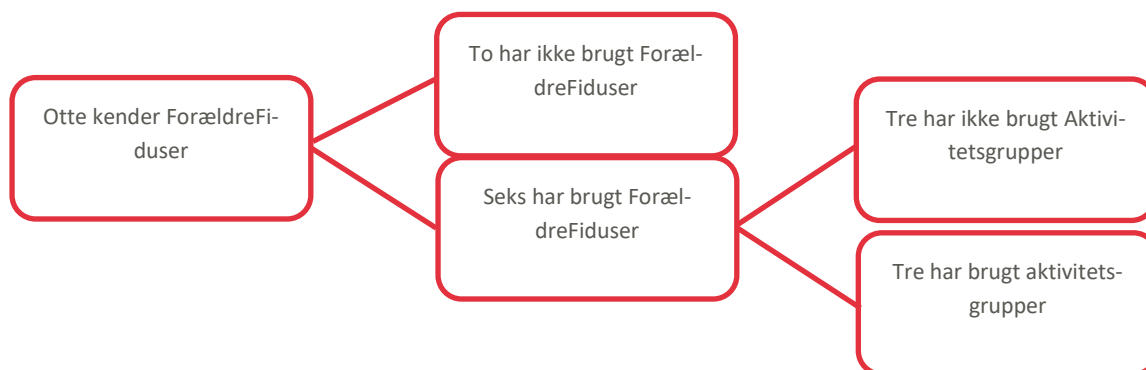
8.2.2 Personlige interview blandt forældre

Endeligt er der udført otte personlige interviews med forældre til børn, der er født i 2009. Formålet med disse interview har været at opnå forståelse for forældrenes oplevelser med ForældreFiduser samt deres opfattelse af ForældreFidusers virkninger og begrundelser for manglende anvendelse.

Interviewene er gennemført på baggrund af en semi-struktureret interviewguide, der er udviklet i samarbejde med Det Kriminalpræventive Råd. Interviewene har en varighed på 45-60 minutter og er udført enten på interviewpersonens bopæl eller arbejdsplads. Alle interview er dokumenteret med referat og lydoptagelse.

Interviewpersonerne er rekrutteret gennem spørgeskemainsamlingen blandt forældre, der har sagt ja til at blive kontaktet i forbindelse med et interview. For bedst at kunne belyse kendskabet til og indtrykket af ForældreFiduser kender alle otte interviewpersoner til ForældreFiduser. For at afdække den manglende anvendelse af ForældreFiduser på trods af kendskab til redskabet har to af de otte interviewpersoner ikke benyttet ForældreFiduser. Af de seks forældre, der har benyttet ForældreFiduser har tre af dem også været involveret i Aktivitetsgrupper. Se nedenstående figur for fordelingen af interviewpersonerne:

Figur 44. Rekruttering af forældre til personlige interviews

Blandt interviewpersonerne er altså både repræsenteret forældre, der har brugt og ikke har brugt ForældreFiduser, samt tre forældre, der også har brugt Aktivitetsgrupper. Derudover er der sørget for, at flere interviewpersoner har fortsat brugen af ForældreFiduser i 1. klasse, samt at der har været en geografisk spredning på interviewpersonerne. Neden for ses en tabel over interviewpersonernes karakteristika:

Tabel 8. Interviewpersoners karakteristika (forældre)

	Kender ForældreFiduser	Har brugt ForældreFiduser	Har brugt aktivitetsgrupper	Tilfredshed med ForældreFiduser	Region
IP 1	Ja	Nej	Nej		Region Midtjylland
IP 2	Ja	Nej	Nej		Region Midtjylland
IP 3	Ja	Ja	Nej	Tilfreds	Region Hovedstaden
IP 4	Ja	Ja	Nej	Meget tilfreds	Region Hovedstaden
IP 5	Ja	Ja	Nej	*	Region Hovedstaden
IP 6	Ja	Ja	Ja	Meget tilfreds	Region Hovedstaden
IP 7	Ja	Ja	Ja	Tilfreds	Region Midtjylland
IP 8	Ja	Ja	Ja	Tilfreds	Region Syddanmark

*Denne interviewperson blev rekrutteret i den gruppe, der ikke havde benyttet ForældreFiduser, men viste sig alligevel at have brugt redskaberne under interviewet. Derfor er spørgsmålet om tilfredshed ikke blevet besvaret i spørgeskemaundersøgelsen.

EPINION

OM OS

Vi er et af Skandinaviens største konsulent- og analysefirmaer med kontorer i Danmark, Grønland, Norge, Storbritannien, Sverige, Tyskland, Vietnam og Østrig.

Vi er en mangfoldig arbejdsplads med internationalt perspektiv og samarbejdspartnere i hele verden og beskæftiger mere end 150 fastansatte medarbejdere og 500 interviewere.

Vi leverer skræddersyede undersøgelser, der sikrer et solidt grundlag for optimale beslutninger. Vores mål er altid at præsentere analyseresultater og yde rådgivning af højeste kvalitet.

EPINION AARHUS

HACK KAMPMANN'S PLADS 1-3
8000 AARHUS C
T: +45 87 30 95 00
E: TV@EPINION.DK
W: WWW.EPINION.DK

EPINION KØBENHAVN

RYESGADE 3F
2200 KØBENHAVN N
T: +45 87 30 95 00
E: TYA@EPINION.DK
W: WWW.EPINION.DK